

AYDIN

İlahi Rahmet'in kapsayıcılığı

"Allah insanları affetmeyi özendirmiş ve bunu üstün ahlak kabul etmiş, bağışlamayı, yapılamayan karşılık cezalandırmaktan daha üstün saymıştır. Bağışlayanı mükafatlandırmanın ise bizzat kendisine ait olduğunu açıklamıştır. O halde Allah'ın kendisi, bu nitelemeye en layık olanıdır. Çünkü O, çok asil, çok cömert ve iyilik severdir. Üstelik O'nu cezalandırmaya zorlayacak hiç kimse de yoktur. Öyleyse O, sınırlarını çiğneyerek kötülük işleyen kulunun günahlarını, bunları yok sayıp bağışlamaya daha layıktır. O, çok ikram eden ve ikramının sonu olmayandır."

Musa Carullah Bigiyev

...

*'Asım'ın nesli' diyordum ya... nesilmiş gerçek!
İşte çiğnetmedi nâmusunu, çiğnetmeyecek!..*

...

Milli Şairimizi vefatının **75.** yılında rahmet ve minnetle anıyoruz.

T.C. İSTANBUL AYDIN ÜNİVERSİTESİ UYGULAMA DERGİSİ

İMTİYAZ SAHİBİ
MÜTEVELLİ HEYET BAŞKANI
Dr. Mustafa AYDIN

YAYIN KURULU BAŞKANI
Prof. Dr. Yedigâr İZMİRLİ

GENEL YAYIN YÖNETMENİ
Öğr. Gör. Özgül YAMAN

YAZI İŞLERİ MÜDÜRÜ
Öğr. Gör. Babürhan CÖRÜT

REKLAM KOORDİNATÖRÜ
Dilek SESİGÜR

HABER
Öğr. Gör. Emel BİROL
Gülizar ÇALIŞKAN
Merve ŞAHİN
Burcu DANKI

GÖRSEL YÖNETMEN
Nabi SARIBAŞ

SAYFA TASARIM
Arif İBİS

BASKI
CEREN MATBAACILIK

Bahçelievler Yerleşkesi
Adnan Kahveci Bulvarı No:78
Bahçelievler / İSTANBUL
Tel: 0212 442 61 60
Faks: 0212 442 61 46

Florya Yerleşkesi
Beşyol Mh. İnönü Cd. No: 38
Sefaköy / İSTANBUL
Tel: 0212 444 1 428
Faks: 0212 425 57 59

www.aydin.edu.tr

06

06 COPPEM Konferansı
İAÜ'de Gerçekleştirildi

12 Musa Carullah Bigiye ve
'İlahi Rahmetin Kapsayıcılığı'

13 MİAÜ'de Mükemmel Ağız Sağlığı
için 1-30 Kasım tarihleri arasında ücretsiz
muayene gerçekleştirildi

18 Yoksul Ülkelerden Toprak Araklanıyor

23 Türkiye'de Eğitim Ekonomisi

24 27Aralık 1919,
Mustafa Kemal'in Ankara'ya Gelişi

26 İstanbul Aydın Üniversitesi'nde,
Siyaset Akademisi'nin Üçüncüsü Gerçekleşti

29 Terörle Mücadelede Geline Aşama

30 Afrika Rüyası... JAMBO

36 Ortadoğu'daki Gelişmeler
İAÜ'de Tartışıldı

38 Tanrısal Markalaşma

43 İstanbul Aydın Üniversitesi
Tarih Günleri'nin 2.'si Yapıldı

44 Vatandan Vatana Gururla Bakıyoruz

46 Sonbahar

50 Prof. Yoshiaki SASAKİ
Siyaset Akademisi'nde

52 Tarihte İshakpaşa Sarayı

58 Türkiye Sigarayla Savaş Derneği
20 Kasım Dünya Sigarayla Bırakma
Günü Yürüyüşü Gerçekleştirdi

60 Antalyalı Bir Efsane Noel Baba

64 Pablo Picasso

66 İlk Kadın Pilot Sabiha Gökçen

70 Yurtdışı Eğitim Programlarının
Kariyer Hayatı Üzerindeki Etkisi

72 Fotoğraf Çekmeyi Sevmeyen Var mı?

74 Nâzım Hikmet Ran

76 Vals

24

26

30

46

Genel Yayın Yönetmeni
Öğr. Gör. Özgül YAMAN

“MERHABA! GÜZEL SENE”

365 günü kovalayan gece uykularının bitiminde; yeni bir bekleyiş mücadelesi başlıyor. Ömrümüzün bambaşka bir yılına daha hep birlikte merhaba diyeceğiz... 365 gün önce umutlarımıza geri dönüp sorguladığımızda, yinelenen dileklerle yüzleşiyoruz... Yine aynı umutlar, yastığımızı baş koymuş bizleri bekliyor.

Belki biraz daha büyümüş belki de kabuk değiştirmiş beklentilerimizin tüm çılgınlıkları, yeni yıla haykırıyor “MERHABA! GÜZEL SENE”

Yaşam boyu devam edecek olan umutlarımız, her yeni bir yıl-la soluğunu değiştirerek tazelenecekler. Beynimizde ritimsiz bir bandoyu andıran hayata dair tüm sorumluluklarımız bir sonraki güne erteleyecek beklentilerini. Umutlara merhaba diyebilmek büyük insanlığın olgusudur. Bu olgular duygularımızı sırlaştırır. Oysa gün içerisinde karşımızda gülümseyen bir çift gözün ışıltısı, yüzündeki tüm detayları kapatır çünkü iki dudağının arasından

çıkan tek kelime, onu dünyanın en özel insanı kılar. Nedeni size merhaba demiş olmasıdır. Merhaba diyebilmek yürekli ve kudretli bir davranıştır (Merhabanın anlamını bilmeyenimiz elbette vardır, merhaba kelimesi “benden sana zarar gelmez” demektir). Bir bakarsınız, merhaba diyen insan, gününüze ansızın güneş taşıyı-vermiştir. İnsanın gerçekten merhaba diyebilmesi için; benliği ile onurunun kesişmesi gerekmektedir. Tam bu noktada, Hintli pasifist siyasetçi ve düşünce adamı Mahatma Gandhi'nin bir sözü geliyor aklıma “altın prangalar, demir olanlardan çok daha kötüdür”

Değerli okurlarımıza söylemek istediklerimi, şu satırlara sığdıracam; Süt kokan bir bebeğin avuçları kadar berrak ve ılık umutlarınızın, onurlu merhabalarla gerçekleşmesini ve derin anlamlarla yüklü yaşamlarınıza yön vermesini yüreğimden diliyorum.

Hepimizin kalbine hoş ve umutla gel, 2012!

kariyerinde **yüksekleri** hedefleyenlere

DOKTORA PROGRAMLARIMIZ

- ▶ İŞLETME
- ▶ İNGİLİZ DİLİ VE EDEBİYATI
- ▶ GIDA MÜHENDİSLİĞİ

YÜKSEK LİSANS PROGRAMLARIMIZ

SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ

▶ İşletme Yönetimi (Türkçe / İngilizce)	Tezli
▶ İnsan Kaynakları Yönetimi	Tezli / Tezsiz
▶ Mahalli İdareler ve Yerinde Yönetim	Tezli / Tezsiz
▶ Stratejik Pazarlama ve Marka Yönetimi	Tezsiz
▶ Yöneticiler için İşletme	Tezsiz
▶ Uluslararası İktisat	Tezli / Tezsiz
▶ e- İşletme (Uzaktan Eğitim)	Tezsiz
▶ Bankacılık ve Sigorta İşletmeciliği	Tezli / Tezsiz
▶ Kalite Yönetimi ve Kalite Güvence Sistemleri	Tezli / Tezsiz
▶ Muhasebe ve Denetimi	Tezli
▶ Siyaset Bilimi ve Uluslararası İlişkiler	Tezli
▶ İngiliz Dili ve Edebiyatı	Tezli
▶ Halkla İlişkiler ve Tanıtım	Tezli

FEN BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ

▶ Bilgisayar Mühendisliği	Tezli
▶ Bilişim	Tezsiz
▶ Bilişim Destekli Öğretim Teknolojileri	Tezsiz
▶ Mimarlık	Tezli
▶ Mimari Tasarım	Tezsiz
▶ Kentsel Tasarım	Tezsiz
▶ Gıda Mühendisliği	Tezli
▶ Makina Mühendisliği	Tezli

Florya Yerleşkesi

İnönü Caddesi, Beşyol Mahallesi No:38
Florya Küçükçekmece / İstanbul
Tel : 0212 444 1 428 / 1277-1278
Faks: 0212 425 57 59

Beşiktaş Yerleşkesi

Barbaros Bulvarı No: 15 Beşiktaş / İstanbul
Tel : 0212 236 20 37
Faks: 0212 236 20 38
fbe@aydin.edu.tr sbe@aydin.edu.tr

Dr. Mustafa AYDIN
Mütevelli Heyeti Başkanı

Merhaba,

İnsan, evrenin soyut merkezindeki temel varlık olarak “zaman”ı isimlendirmiş, tanımını yapmış ve ölçülebilecek dilimlere ayırmıştır. Yani bir bakıma zaman ve dilimleri, bir insan projesidir. Ve insan, zamanla birlikte yaşar.

Geçen her yılın ardından; umduklarımızı, gerçekleştirdiklerimizi ve ulaşamadıklarımızı esas alan değerlendirmeleri mutlaka yaparız. Yeni yıl ise, adeta bir “başlangıç zamanı” gibi insanı harekete geçirir; tabi olarak kurumları da...

İstanbul Aydın Üniversitesi olarak, biz de yeni bir yılın eşliğindeyiz. Hummalı ama tatlı bir yorgunlukla geçirdiğimiz bir çalışma döneminin ardından, önümüzdeki yılın hazırlıklarını da kesintisiz sürdürerek sonuçlandırma aşamasına geldik.

Toprağın altı da üstü de milli servetimiz olan yurdumuzun, dünyanın en sıcak ve samimi insanların yaşadığı vatanımızın milli hedefler doğrultusunda sıçrama yapmasına omuz vermek amacıyla, tam anlamıyla, geceyi gündüze katarak çalışmak suretiyle, kısa zamanda büyük mesafeler aldık. Değerlerini, insanlarını ve ülkesini hep yükseklerde tutan bir üniversite olarak Türk üniversiteleri arasındaki onurlu yerimizi aldık.

“Aydınlık bir Türkiye için”, kardeşliği, dostluğu, birlikte yaşamayı, birlikte yürümeyi ve birlikte başarmayı hedef edinerek, bunlar için çalışmanın hazzını tattık ve tatmaya da devam edeceğiz.

Üniversitemiz yalnız bugünü yaşamıyor. Hatta yarını da... Üniversitemiz, ülkenin esenliği ekseninde, topyekûn bir gelecek inşasında, hiç de mütevazı sayılmayacak hamlelerin plan ve projeleriyle meşgul, geleceğe yatırım yapan bir üniversite.

Üniversitemiz; özgür, demokrat, çağdaş, bilimsel düşünme güç ve yeteneğine sahip, üretken nesiller yetiştirme hedefini 2012 yılında da sürdürecektir.

Bu duygu ve düşüncelerle; ilerlemekte olduğumuz yolda desteğini esirgemeyen aynı amaçlar doğrultusunda bilime, gençliğe ve ülkenin geleceğine hizmet eden siz değerli bilim ailesinin Yeni Yılı'nı kutlar, başarılarla dolu geçmesini diler, 2012 yılının Ulusumuza ve tüm insanlık âlemine barış, huzur ve kardeşlik getirmesini temenni ederim.

COOPPEM KONFERANSI IAÜ'DE GERÇEKLEŞTİRİLDİ

İstanbul Aydın Üniversitesi & Coppem İşbirliği İle “Avrupa-Akdeniz Bölgesinde Kadın Erkek Eşitliği” İstanbul Aydın Üniversitesi’nde masaya yatırıldı

İstanbul Aydın Üniversitesi’nin sponsorluğunda gerçekleşen konferansta Aile ve Sosyal Politikalar Bakanı sayın Fatma Şahin, “Bu ülkede bir erkek kadına el kaldırdığında sonrasında başına gelecekleri bilmeli ki o eli asla kaldıramamalı, kanunları bu yönde düzenliyor ve sosyal devlet olmanın yükümlülükleri yerine getirmek amacı ile çalışmalarımızı bu yönde sürdürüyoruz.” dedi.

Merkezi İtalya Palermo’da bulunan, Avrupa Birliği’nin Akdeniz ülkeleri belediyeleriyle ilişkilerinin geliştirilmesi, işbirliğinin sağlanması ve Avrupa Birliği kaynaklarının kullanılmasına konusunda projeler geliştiren bir kuruluş olarak görev yapan COPPEM (Avrupa- Akdeniz Yerel ve Bölgesel Yönetimler İşbirliği Komitesi), demokrasi, insan hakları ve hukukun üstünlüğünü teşvik etmek, ekonomik enteg-

rasyon, bölge ülkeleri ve yerel yönetimler arasında eğitim, ekonomik, sosyal ve siyasi işbirliğini desteklemek, yerel yönetimlerin ve sivil toplum kuruluşlarının haklarını ve yükümlülüklerini gözetmek ve Barcelona Deklarasyonu’nun gereklerinin yerine getirilmesini teşvik etmek amacı ile çalışmalarını sürdürmeye devam ediyor. İstanbul Aydın Üniversitesi ve COPPEM işbirliği ile “İlerleyen Dünyada Gerileyen Kavram Avrupa-Akdeniz Bölgesinde Kadın Erkek Eşitliği” konulu konferans Aile ve Sosyal Politikalar Bakanı Sayın Fatma Şahin, TBMM Milletvekili Doç. Dr. Zeynep Karahan Uslu, COPPEM Genel Sekreteri Carmelo Motta, Uluslararası Kadın Sosyalist Birliği Başkanı Pia Locatelli, KAGİDER Yönetim Kurulu üyeleri, COPPEM üyesi Mısıır, Hırvatistan, İspanya, İtalya ve Tunus’tan birçok temsilcinin katılımı ile gerçekleşti.

COPPEM Türkiye Temsilcisi ve Başkan Yardımcısı ve İstanbul Aydın Üniversitesi Mütevelli Heyet Başkanı Dr.

Mustafa Aydın; “Tarihin her döneminde değişik kültürleri bahane ederek, değişik dinsel inanışlara dayanarak kadının, ayaklarının altı öpülesi annelerin birçok haklarından mahrum bırakıldığını, Avrupa’da birçok ülkede henüz hiçbir kadına eşitlik verilmemişken 1934 yılında Türkiye’de kadına seçme ve seçilme hakkı verildiğini ama maalesef günümüze bakıldığında Türkiye’nin bu anlamda Avrupa’ya göre geride kaldığını, kadına ikinci sınıf insan muamelesi yapılarak, şiddete maruz kaldıklarını” üzümlere dile getirdi.

“Bu mücadelede en büyük düşmanın öğrenilmiş çaresizlik olduğuna inanıyorum. Öğrenilmiş çaresizlik pes etmek, ben bunu başaramam, onlarca defa ben bunu dönüştürmeye, bunu ortadan kaldırmaya çabaladım ama sonuç alamadım düşüncesinin hakim kılınması olduğunu toplumunda bu anlamda kadına olan inancının artması gerektiğini,

eğitim ve farkındalığın artırılması ile bunların aşılabileceğini, siyasetçilerden sivil toplum kuruluşlarına, inanç önderlerinden basına kadar birçok kişi ve kuruma büyük sorumluluk düşüyor.” dedi.

Şanlıurfa Milletvekili, TBMM Kadın Erkek Fırsat Eşitliği Komisyonu Üyesi, Akdeniz İçin Birlik Parlamenter Asamblesi Türk Grubu Başkanı, COPPEM Kadın Hakları Komisyonu Başkan Yardımcısı Doç. Dr. Zeynep Karahan Uslu: “Malum içinde bulunduğumuz yüzyılın belirleyici kavramları var. Bunlar ne dersek sürdürülebilir kalkınma, demokrasi ve insan hakları olarak karşımıza çıkıyor. Ancak bu toplantıya da konu edildiği gibi aslında tüm bu kavramlar toplumsal cinsiyet eşitliğini dikkate almadığımız zaman köksüz ve anlamsız kavramlar olarak karşımızda durur. Yani kadınlar ve erkekler arasındaki eşitlik demokrasinin de, top-

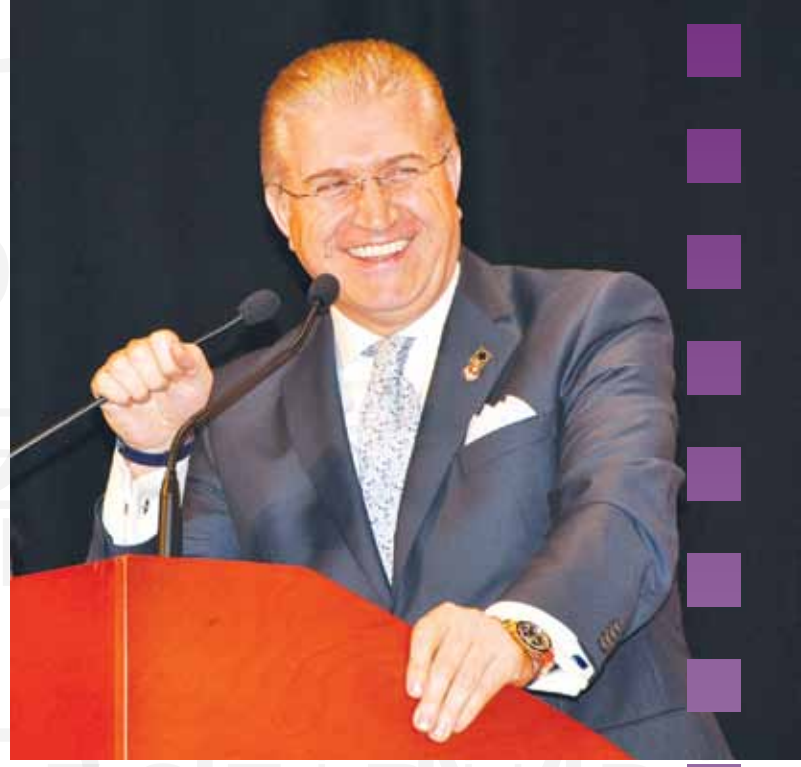
lumsal refahında, insan haklarının geliştirilmesinin de aslında olmazsa olmazıdır. Bugün geldiğimiz noktayı objektif bir değerlendirmeye tabi tutarsak şunu söylemek mümkün evet insanlığın karnesi bu noktada çok parlak değil. Fakat diğer taraftan tarihsel bir analize konuyu tabi tutarsak 1900'lerden 1950'lere, 1950'lerden 2000'lerin dünyasına baktığımız zamanda her alanda olduğu gibi kadın erkek eşitliğinin sağlanması alanında da olumlu ve radikal değişikliklerin söz konusu olduğunu ifade edebiliriz. Türkiye açısından dünyadaki pek çok ülkeden daha önce siyasete katılım hakkını elde etmiş bir ülkenin kadınları olarak, özellikle 2000'li yıllardan bu yana başbakanımız Recep Tayyip Erdoğan'ın ve hükümetimizin bu alanda ortaya koyduğu vizyon çerçevesinde hayatın her alanında dönüşümlü bir değer verilmiştir. Anayasamızda 2010 yılında yapılan kadın erkek pozitif ayrımcılığını, anayasal güvence altına almak bunların en önemli değeri ve hususudur. Bu çerçevede de Türkiye örneğini her yönüyle ele aldığımızda ülkemizde kadın erkek eşitliğinin sağlanması adına da takdir-i şayan bir ilerlemenin olduğunu da ifade edebiliriz. Ancak hala birçok kadını, yoksulluk, sosyal dışlanma, sağlık hizmetlerine eşit erişim, toplumsal baskı, şiddet, cinsel istismar, iş piyasasında yaşanan eşitsizlikler, göç ve insan ticaretlerinin öncelikli mağdurlarıdır ve ekonomik özgürlük ve kadın haklarının medya ile istismarı gibi pek çok alanda derin ayrılıkların asli muhatabıdır. Bu sorunların en kısa sürede ortadan kaldırılması için çalışıyoruz.” dedi.

Aile ve Sosyal Politikalar Bakanı Sayın Fatma Şahin; “Kadın ve erkek eşitliği topyekün kalkınmamız için olmazsa olmazımızdır. Çünkü artık uluslararası toplum ve Türk toplumu artık şunu kabul etmektedir ki kalkınmaysa eğer bu ekonomik kalkınma olabilir, sosyo kültürel alanda kalkınma olabilir, her alanda kalkınma olabilir. Bu kadınıyla erkeğiyle kalkınabilme ve bu kadın ile erkeği aynı şekilde iki statüde hayatın her alanında bir ve eşit kılabilme ile mümkündür.

Kadınlarımızın, kızlarımızın birey olarak güçlenmesi ve hayatın her alanında var olabilmesini çok önemsiyoruz. Özellikle ataerkil bakıştan dolayı erkeklerdeki toplumun geniş kesimindeki topyekün zihinsel dönüşümünü beraber tamamlanmasını düşünüyoruz. Bu ikisi beraber tamamlanmadığı zaman da istediğimiz eşitliğin sağlanamayacağını düşünüyoruz. O yüzden birinci kalede kadının birey olarak güçlenmesinde uluslar arası toplumun ve hukukun da kabul ettiği dört önemli temel var. Birincisi eğitim, ikincisi istihdam, üçüncüsü fırsat eşitliği her alanda fırsat eşitliği, dördüncüsü ise kadın sorunlarını çözecek kabiliyet ve mekanizma alanları. İstiyoruz ki her alanda özellikle eğitim alanında bütün Türkiye'nin fotoğraf olması. Sayın başkanı sizleri ve heyetinizi kutluyorum. Bütün temennimiz

tüm Türkiye'ye hâkim olması. Birlikte başardığımız bir şey bu. Temel eğitimde %50, %50 yi yakaladık. Yani temel eğitimde yüzde 98,5 kız çocuklarımız ve erkek çocuklarımız eşit bir şekilde eğitim fırsatlarından istifade etmeye başladı. Ama ortaöğretime geçtiğimiz zaman bu yüzde 98'lik oran bir anda yüzde 68'e düşüyor. İşte bugün birçok sorun olarak gördüğümüz şiddetle mücadele, çocuk işçiliği, suça sürüklenen çocuklar dönüp baktığımız zaman eğitimin arasında yani temel eğitimini bırakmış, ortaokula başlayamamış bu yüzlerin arasında çok ciddi anlamda risk faktörü oluştuğunu ve temel eğitimde yakaladığımız oranı mutlaka orta öğretimde de, yüksek eğitimde de hızlı bir şekilde yakalamamız gerektiğini biliyoruz. Yalnızca bir politika üretiyoruz. Özellikle doğu ve güney doğudan olan kardeşlerim varsa bilirler oranın şartlarına göre pozitif ayrımcılık yapacak şekilde radikal kararlar alıyoruz ve buna bütçe ayırıyoruz. Mesela özellikle taşınmalı eğitimde, temel eğitimde biliyor-

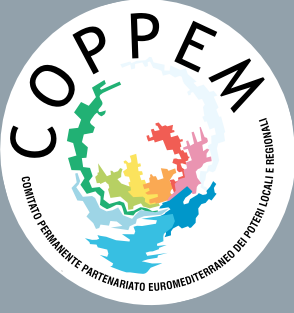
sunuz yardımlaşma vakfı üzerinden verilen destek yoksulluk eğitimin önünde asla engel olamaz ve gereği yapılmalıdır anlayışı 9.sınıflarda, taşınmalı eğitimde kız çocukları ağırlıklı olarak mali desteğini hükümet olarak karşıladığını ve bundan sonrada 10. ve 11. Sınıflar olarak da devam edeceği bir süreci başlattık. Amacımız ve hedefimiz bu, arasındaki yüzdeyi hızlı bir şekilde kapatmak. Bir şey daha önemli her ilde kurulan üniversite bugün baktığımız zaman şehirimde olsun okuturum, ben şehrimin dışına gönderemem anlayışının artık bir mazeret olmadığı, çocuklarını kendi şehrinde okutabilecek fırsat eşitliği sağlandığı zaman bundan en çok kız çocuklarımızın istifade ettiğinden bu mutluluğu sizlere ifade etmek istiyorum. Eğitim olmazsa olmazımız. İlk öncemiz istihdam. Ekonomik özgürlüğünü sağlayamadığı sürece at başı gibi beraber gitmediği sürece bu istediğimiz

şekilde güçlü kadınların oluşmasına engel oluyor. O yüzden diploma önemli ama yeterli değil, her alanda istihdamda kadının, ekonomik alanda da kadının güçlenmesi en büyük hedefimiz. Onun içinde dünyada 2008 yılında büyük bir finansal kriz çıkmasına rağmen Amerika merkezli krizde işsizlik ortalamasında birçok alanda yüzde yüz artmasına rağmen biz bir önemli yasa çıkarttık. İstihdam paketinde dedik ki eğer genç ve kadın çalıştıracaksanız kadınlardaki üst limit yaşı da kaldıracaksınız. Buradaki işveren payını devlet ödeyecektir diye 5 yıllıkta kademeli önemli bir pozitif ayrımcılık sağlayan bir yasal alt yapı oluşturduk. Ondan sonra değerli katılımcılar yüzde 3 gibi önemli bir artışı sağladık. Ve bugün o kadar mutlu bir şekilde söylüyorum ki yüzde 20'ler civarında dolaşan istihdam da kadın oranının son rakamlarında yüzde 33'e ulaştırdık. Yeterli mi değil.

Hızlı bir şekilde yüzde 60'a ulaşmamız ve hızlı bir şekilde aradaki farkı da kapatmamız gerekmektedir. Girişimcilikte, gençlerimizin, kadınlarımızın daha fazla girişimci olarak davranabilmesi için özellikle kobilerdeki kadınlarımızın sermaye yetersizliğinden, finansal yetersizlikten dolayı finansal okuryazarlıkta yaşadığı sorunlardan dolayı her bir kademeyi ve her bir kategoriyi ayrı bir şekilde çalışıyor ve istediğimiz rakama ulaşabilmemiz içinde güçlü bir politikayı götürmeye çalışıyoruz. Üçüncü kademe dediğimiz fırsat eşitliğinde en önemli alan ve uluslararası kriterlerde de en çok takip edilen alanlardan bir tanesi siyasi katılım. Mustafa Kemal'in kurduğu ilk meclise baktığımız zaman

Anadolu'dan kadınların ilk mecliste var olduğunu görüyoruz. Nasıl kurtuluş mücadelesinde kadın erkek beraber mücadele ettiyse karar verme mekanizmasında ve parlamentoda da yüzde 4 ile temsil ettiği bilinen ve meclisteki kadın duyarlılığı 80 yılın sonuna da yüzde 4'leri bir türlü aşamamış, bir arpa boyu yol gidememiştir. Bu aslında ülkenin demokrasileşme mücadelesinde en önemli ana damarlarından biridir. Nihayet önce yüzde 9'a şimdiki yüzde 14'e ulaştı. Avrupa Birliği ortalamaları şu anda yüzde 19 civarı, ama Kuzey Avrupa'ya baktığımızda yarı yarıya temsil edildiği önemli ve güçlü yönetim tarzlarının olduğunu görüyoruz. Bizim parlamentodaki yüzde 14'ü ilerletebilmemiz ve bilimsel olarak bir cinsin bir yerde temsil edebilmesi için yüzde 30'a ulaşabilmesi için parlamentonun besleme damarlarını açmamız gerekiyor. Ne demek bu sayın bakanım diyecek olursanız

COPPEM

Avrupa- Akdeniz Yerel ve Bölgesel Yönetimler İşbirliği Komitesi- COPPEM; merkezi İtalya Palermo'da bulunan, Avrupa Birliği'nin Akdeniz ülkeleri belediyeleriyle ilişkilerinin geliştirilmesi, işbirliğinin sağlanması ve Avrupa Birliği kaynaklarının kullanılması konusunda projeler geliştiren bir kuruluştur.

Demokrasi, insan hakları ve hukukun üstünlüğünü teşvik etmek, ekonomik entegrasyon bölge ülkeleri ve yerel yönetimler arasında eğitim, ekonomik, sosyal ve siyasi işbirliğini desteklemek, yerel yönetimlerin ve sivil toplum kuruluşlarının haklarını ve yükümlülüklerini gözetmek ve Barcelona Deklarasyonu'nun gereklerinin yerine getirilmesini teşvik eden COPPEM, Avrupa-Akdeniz Bölgesinin en saygın ve etkili kuruluşlarından biridir. Başkanlığını Sicilya Bölgesi Başkanı Raffaele

Lombardo'nun yürüttüğü COPPEM; 43 ülke bakanları, parlamenterleri, yerel ve mahalli idareleri ve sivil toplum kuruluşları olmak üzere toplam 219 üyeye sahiptir. Üye ülkelere verilen kota sayıları içinde Türkiye, 6 üyelik kota sayısı ile en fazla koltuğa sahip birkaç ülkeden biridir.

COPPEM'in Amaçları:

COPPEM'in amaçları COPPEM tüzüğünde şöyle sıralanmaktadır;

- a.** Demokrasi, insan hakları ve hukukun üstünlüğünü teşvik etmek,

özellikle yerel yönetimlerde kadınları güçlendirmemiz lazım. Kendi mahallesinde, kendi ilçesinde yönetimde kadın bakış açısının çok daha net karar alma aşamalarına taşınması gerekiyor. Avrupa'da tam tersine yerel yönetimlerinde kadın parlamentoya taşınırken, bizde yerel bölümlerdeki kadın oranını yüzde 5'ler civarında görüyoruz. Yüzde 5'e ulaşması içinde Belediye Meclis Üyeliği'ne listelerde yaptığımız mücadeleye Zeynep Hanımda şahitti. Dolayısıyla bu bir mücadele alanı ve büyük bir mücadele istiyor. Çünkü erkekler kendi içinde rekabet ediyor ve makama bir kadın gelsin gibi bir beklentisi yok. Dolayısıyla bizim bu mücadelede çift taraflı hem kadınlarımızı, kız çocuklarımızı bu alanda yetiştirmemiz cesaretle bu alanda var olmasını sağ-

lamamız gerekiyor hem de erkeklerdeki bu bakış açısını hızlı bir şekilde değiştirmemiz gerekiyor. İkinci olarak önemli olan sivil toplumdur. Kadın sivil toplum kuruluşlarının gücünü hepimiz biliyoruz. Birçok çıkardığımız yasada onların bize verdiği teklifleri, önerileri değerlendirerek süreci yürütmeye çalışıyoruz. Ama ekonomik olarak söz sahibi olan bugün ülkemizde çok güçlü sivil toplum kuruluşları dediğimiz sanayi odaları, ticaret odaları, esnaf birlikleri, sendikalar dönüp baktığınızda buralarda karar veren mekanizmaların erkek olduğu bir düzenin devam ettiği parlamentoda bir anda yüzde 30'lara çıkmanın zor olduğunu hepimizin kabul etmesi gerekiyor. O yüzden özellikle büyük sivil toplum kuruluşlarının içerisinde kadının rol alması ve karar alma mekanizmasında karma dediğimiz kadın-erkek bakış açısının hızlı bir şekilde sağlanması gerekmektedir. Bu konuda da çok önemli gelişmeler yaşıyor.” dedi. ◀

- b.** Katılan üyeler arasında ikili ve bölgesel işbirliğini teşvik etmek,
- c.** Bölgesel çerçevede barışa destek vermek, ekonomik entegrasyon ve yerel yönetimler arasında işbirliğini desteklemek,
- d.** Bölgesel bazda demokratik kurumların ve sivil toplum kuruluşlarının geliştirilmesini ve güçlendirilmesini teşvik etmek,
- e.** Şehirler, bölgelerin kalkınması ve güçlendirilmesinin; ekonomik-sosyal kalkınmanın ve barışın temelini

oluşturacağı prensibi ile hareket etmek,

- f.** Avrupa-Akdeniz işbirliği faaliyetleri ile ilgili programları şekillendirmek ve üyelerine bu konularda bütün enformasyon akışını sağlamak. Yerel yönetimlerin ve sivil toplum kuruluşlarının bu yöndeki katkılarını, haklarını, yükümlülüklerini ve menfaatlerini gözetmek.
- g.** Avrupa Birliği kurum ve kuruluşları ile belediyelerin ve sivil toplum kuruluşlarının doğrudan bağlantısını

sağlamak. Söz konusu kuruluşların Avrupa Birliği'nin mali imkânlarından daha fazla ve süratli biçimde yararlanması için gerekli çalışmalarını yapmak ve bu yöndeki gecikme ve adaletsizlikleri giderme konusunda girişimlerde bulunmak.

- h.** Bölgesel bazda danışma grupları oluşturarak Barcelona Deklarasyonu'nu imzalayan 27 ülkenin, deklarasyonun gereklerini yerine getirip getirmediğini denetler.

İlahi Rahmet'in Musa Carullah Bigiyev Kapsayıcılığı

"Allah insanları affetmeyi özendirmiş ve bunu üstün ahlak kabuletmiş, bağışlamayı, yapılarına karşılık cezalandırmaktan daha üstün saymıştır. Bağışlayanı mükafatlandırmanın ise bizzat kendisine ait olduğunu açıklamıştır. O halde Allah'ın kendisi, bu nitelemeye en layık olanıdır...!"

“İlahi Rahmet'in Kapsayıcılığı” kuramı, mutluluk yönünde, duraksız ilerlemek üzere yaratılmış insanlığın, gelecekteki hayatına temel olabilecek en öncelikli gerçek olduğu için, İslam'ın ruhuna en uygun olan bu kuram, eskiden beri ilgi ve dikkatimi çekmiştir.

Alemlerin Rabbi Hz. Allah tarafından, yeryüzünde O'nun halifesi olmak yüce sıfatıyla şereflendirilmiş insanların, ilelebet/sonsuz olarak rahmetten kovulmuşlukları, bence, merhamet edenlerin en merhametlisi olan Hz. Allah'ın sonsuz rahmetine ve mutlak hakim Hz. Allah'ın sınırsız hikmetine hiç de uygun düşmüyor. Sonsuz hayata oranla çok küçük bir zaman birimi olan hayatında, hiç rahat yüzü görmeyen insanoğullarının çoğu, eğer ebedi olarak rahmetten kovulacaksa, öyle zavallı insanları yaratmaktan, merhamet edenlerin en merhametlisi olan, alemlerin Rabbi Hz. Allah'ın amacı neydi? İnsanların çoğuna ebedi olarak eziyet edecekse, o zaman uluların ulusu Allah'ın merhameti, gazabına oranla hiç yok seviyesinde olmuyor mu?

İşte böyle tereddütlerin etkisiyle “İlahi Rahmet'in Kapsayıcılığı” kalbimde iyice yerleşmeye başlamıştı. Fakat bu büyük sorunu, ilme dayalı çabuk ve kesin bir çözüme ulaştırmaya gücüm yetmedi. Gönlümde kökleşen bu gizemli sorun, sürekli beni rahatsız etmeye başladı. İlmi kuramlar arasında, bence, ispat edilmeye en değer olanı, “İlahi Rahmet'in Kapsayıcılığı” kuramı olarak kaldı. Sonsuz boyutlardan bahseden matematikçiler, bunun yerine o sonsuz boyutlarla kıyaslanamayacak derecede

geniş olan İlahi Rahmet'ten bahsetmiş olsaydılar, elbette “İlahi Rahmet'in Kapsayıcılığı” da bugüne kadar kesin olarak ispatlanmış bir gerçek olurdu.

Fakat bütün çabalarını sonsuz boyutlardan bahsetmeye harcayan matematikçiler, sonsuzlukla kıyaslanamayacak kadar geniş olan İlahi Rahmet'ten bahsetmeye nedense zaman bulamamışlar. Ne yazık ki, böyle önemli ve temel bir meseleden bahsetmek şerefi, hayal güçleri çok dar, ellerindeki ölçüleri pek sınırlı kelimelere kalmış! Tabii böyle olunca, çaresiz ben de, böylesine büyük, böylesine köklü bir meseleyi, son derece güç olan böyle bir gizemi çözüme kavuşturmak düşüncesiyle kelimeler kitaplarına yöneldim. Hiçkimseye, herhangi bir konuda, hiçbir zaman yeteri kadar bilgi vermeyen kelimeler kitapları, bana da bu mesele hakkında dosdoğru bir fikir vermekte yetersiz kaldı. Üstelik benim şüphelerimi de çoğalttı.

Bizim kelimeler kitapları, gerçekleri ortaya koymakta yetersiz ise de, hakikatlere karşı yapılan itirazları ve düşülen tereddütleri çok güçlü bir şekilde ortaya koymayı iyi becerirler.

Kelimeler kitaplarında zikredilmiş itirazların birini, şu son sayıma bir örnek olması ve bir tanıkla iddialarımı ispat edebilmek amacıyla buraya aktarıyorum:

“Allah insanları affetmeyi özendirmiş ve bunu üstün ahlak kabul etmiş, bağışlamayı, yapılarına karşılık cezalandırmaktan daha üstün saymıştır. Bağışlayanı mükafatlandırmanın ise bizzat kendisine ait olduğunu açıklamıştır. O halde Allah'ın ken-

disi, bu nitelermeye en layık olandır. Çünkü O, çok asil, çok cömert ve iyilik severdir. Üstelik O'nu cezalandırmaya zorlayacak hiç kimse de yoktur. Öyleyse O, sınırlarını çiğneyerek kötülük işleyen kulunun günahlarını, bunları yok sayıp bağışlamaya daha layıktır. O, çok ikram eden ve ikramının sonu olmayandır.”

Allah çok cömert, rahmetini unutsan da. Kim cömert sayılırdı ki, Rahman olmasa.

Hakk'ın cömertlikle ve suçluyla bağışlamakla nitelendirilmesi, suçları cezalandırıcı olarak vasıflandırılmasından daha uygundur. Sorumlu tutma ve cezalandırma bir karşılık verme olduğuna göre, kötülüğü cezalandırmak, övülecek bir davranış değildir.

Dünyada dirlik ve düzen, ancak suçlara karşı konulan cezalar uygulandığında sağlanabilir. Böylelikle de kamusal bir mahzur önlenir. Bunda insanlara büyük yararlar vardır. “Sizin için kıyasa hayat vardır” ayeti buna örnektir.

Ahirette suçlunun cezalandırılmaması ise, dünyada bağışlanması gibi değildir. Ahiretteki cezalandırmanın bilgece bir yararı olmadığı gibi, Rahim ve Halim olan için, O'na yakışan bir intikam zevki de vermez. Üstelik bağışlama, zaten günahları ortadan kaldırdığına göre, ‘azapla günahlar temizlenir’ demenin de hiç bir anlamı yoktur. Azabı temizleyici kabul etsek bile, onun sonsuz olduğu buradan çıkarsanamaz. Bu anlamdaki itirazları kelamcılar, kelam kitaplarında çok açık ve son derece cesurca ortaya koymuşlardır. İhya-i Ulum sahibi İmam Gazali de bu karşı çıkışlardan “el-İktisad fi'l-İtikad” isimli kitabında söz etmiştir.

En şiddetli, en akılcı itirazları, büyük bir cesaretle zikreden kelamcılar, nedense cevap vermek konusunda o kadar cesur ve coşkulu davranamıyorlar. Akılcı itirazlara elbette en azından güvenilir akılcı bir cevap vermek gerekliyse de, itiraz konusunda aklı seçen kelamcılar, cevap konusunda aklı ihmal etmişler ve şer'i nasslardan bildikleriyle itirazlara karşılık vermeye çalışmışlardır.

Böylelikle, öteden beri gönlüme yerleşen şüpheler, kelam kitaplarıyla bir türlü giderilemedi, tersine güçlendi. Kelam kitaplarında kavradığım sözlerin hiçbiri bana kesin bir yargı imkanı vermedi. Sonuç olarak,

Süslü sözler vermesin sana gurur, Çünkü onun anlamıdır, bilgisizlik ve kusur.

deyip, gönlümde yerleşen şüphelere cevap bulmak için, başka bir yol seçtim. İnsan aklını, iki kapağı arasına hapsetmek amacıyla yazılan kitapları bir yana bırakıp, bütün ilimlerin kökeni olan Kur'anı Kerim'e müracaat etmeyi tercih ettim.

Ayet ve surelerdeki bilgeliği
Görenlerin bakışı araştırmaya koyulduğunda,
-Eğer inceleyen anlayışsa- mahza ibrettir.
Vadiden ayrılmayan ne kaybolur,
Ne de mahrum ..

Fakat, Kur'an ayetlerini anlamak yolunda, kelimacılar ve inanç teorisyenleri tarafından yazılan tefsirlerden yardım talebim sonuçsuz kaldı. Ben de, mutasavvıfların kaleminden çıkmış kitapların yardımına sığındım: Celaleddin er-Rumi'nin Mesnevi'si, el-Kuşeyri'nin Risale'si, Muhyiddini Arabi'nin Fütuhat-ı Mekkiyye'si bana bu konuda çok büyük yararlar sağladı. Bu üç kitap gibi İslami eserlerin yardımıyla, gönlümde yerleşen "şüphe" düğümleri birer birer çözüldü. Kur'an ayetleri, hiç biri arasında bir karşıtlık olmaksızın kalbimde derinleşti. Yüce Allah'ın mutlak rahmetini güzel bir şekilde gözetlemem, insanlık aleminin sonsuz geleceğine, esaslı bir şekilde çok büyük bir ümitle bakabilmem, gönlüme gayet büyük bir ferahlık verdi. Bütün insanların mutlak ilahi rahmette sonsuz kalacakları düşüncesi kalbime değil sıkıntı vermek, aksine bana çok büyük bir mutluluk verdi. Hiçbir dine bulunmayan böylesine yüce bir görüşü İslam'ın yüce öğretilerinde görmekten çok memnun oldum.

Celalettin er-Rumi, Mesnevi'nin birçok yerinde İlahi Rahmet'in kapsayıcılığına dair birçok beyit söylemiştir.

İstanbul'da açıklamasıyla beraber basılan Mesnevi-i Şerif'in beşinci cildinde Celalettin er-Rumi Hazretleri der ki:

*Ey talip gel, diye bir ses geliyordu
Cömertlik, yoksul kişi gibi, yoksullara muhtaçtır.
Cömertlik, yoksulları ve güçsüzleri arar.
Tıpkı parlak bir ayna arayan güzeller gibi.
Önce güzeller, aynayla güzelleşirler.
Önce ihsan, yoksul sayesinde ortaya çıkar.
Bundan sonra Hakk, Vedduha'da buyurdu:
"Yoksula sesini yükseltme, ey Muhammed!"
Çünkü yoksul, cömertliğin aynasıdır bil!
Birincisine söz söylemekle aynası kayıp demektir,
Birinin cömertliğini yoksul ortaya çıkarır.
Ötekiyse verilen kabul ederek dinini artırır.*

Bu anlamdaki beyitlerle Celaleddin er-Rumi her iki dünyada İlahi Rahmet'in kapsayıcı olduğu görüşündedir.

Muhyiddin-i Arabi, Fütuhat-ı Mekkiyye'nin çeşitli yerlerinde "İlahi Rahmet her şeyi kaplamıştır. Bu rahmet içinde olmayan hiçbir varlık yoktur. Rabbin, bağışta geniş olandır. Çünkü o, sınır kabul etmez. Allah'ın rahmetinin genişliği hakkında çekişen ve onu özel bir grupla sınırlamaya kalkışan insanlar da vardır. Bunlar Allah'ın geniş rahmetini kısıtlayıp, daraltırlar. Eğer Allah yaratıklarından birine rahmet etmeyecek olsa, bu iddiayı öne süren kimseye rahmet etmezdi. Ancak Allah sınırlandırılmayı kabullenmez" anlamında olan bir çok cümleyi, delilleriyle ortaya koymuştur.

Muhyiddin-i Arabi ahirette azabın kesilmesine dair şer'i

delilleri de Fütuhat-ı Mekkiye’de çeşitli bölümlerde ortaya koyup, bu inancı Ebu Yezid Bestami, Cüneyd-i Bağdadi, Sehl b. Abdullah et-Tusteri gibi büyük zatlara -şüpheye yer bırakmayan belgelerle- dayandırmıştır.

Ben de ‘bunlar ne güzel arkadaşır’ diyerek yukarda isimlerini belirttiğim üç kişiye benzer büyük ilim adamlarının mezheplerini taklit ettim. O büyüklerin akıl süzgecinden geçirdikleri ayeti kerimeleri gördüm de esaslı bir kanıya vardım.

Madem ki Kur’anı Kerim’de: “Gökler hemen hemen üstlerinden çatlayacak gibi titreşiyorlar, melekler hamd ile Rablerine tesbih ediyorlar ve yerdeki kimse(ler) için mağfret diliyorlar.” ayeti kerimesinde melekler yeryüzünde olan her bir insan için Rahman ve Rahim –bağışlayan ve esirgeyen-Allah Teala Hazretleri’nin azametli dergahında bağışlama dilemişler, öyleyse ben de büyük meleklerle uyup, ebedi hayatta bütün insanlık aleminin kurtulacağına inanabilirim, dedim.

Bu inanış kalbimde güçlendi. Neticede Hüseyiniye Medresesi’nde “Dinler Tarihi” münasebetiyle bu inancımı basın dünyasına sunmak istedim ve görüşlerimi yayınladım.

Bakışları, kelimeler kitapları ciltlerindeki yanlışları çıkaramayan bir çok imam efendi, “Şura”da yayınlanan o makalelerimi okur okumaz, makalelerim ve derslerim aleyhinde kıyamet koptular. Bilgileriyle karşılık vermekten aciz o imam efendiler, dergilerinin sayfalarında benim üzerime mümkün olan her yolla yürümek alçaklığından kendilerini alamadılar.

***Kendimi bildim bileli aldırmadan yaşarım,
Ne felaket, ne de zarardan korkarım.***

Bilimsel etik gereği, üstelik “Hayır. Onlar bilgileriyle kavrayamadıkları, te’vili de kendilerine hiç gelmemiş olan bir şeyi yalan saydılar..” ayetinin ışığıyla, söz verdiğim Kur’anı delilleri beklemeleri gerekirken, ‘tutuculukları’ o imamları engelledi. Muhterem imam efendiler,”Beleş” ve “Silsile” dergileri çevresinde olanca kuvvetlerini sergilediler. Kafirlikle suçlamak, medreseden atmak, hatta cinayete yeltenmek gibi şeylerin her biri imam

efendilerin dillerine de, ellerine de bulaştı. Herkesin bildiği gibi, böyle imam efendilerden başka bir şey de beklenmezdi.

“Bizim imamlarımızda, ilmi bir meseleyi halledilemek için gereken asgari çaba bulunmaktadır” inancına hiçbir zaman sahip olmamışsam da “hiç olmazsa (yazının tamamını okumak için) iki hafta sabredecek kadar akılları vardır” hayalindeydim.

Aralarında ‘yazısı ve anlayışı doğru hiç olmazsa bir tek adam bulunur’ ümidini taşıyordum. “İlahi Rahmet’in Kapsayıcılığı” hakkındaki benim inancımın aleyhine toplantılarda ve piyasada itiraz edecek imam efendilere bir sözüm var:

Eğer, insanlığın geleceği ile ilgili olan bu mesele önemsiz ise, muhterem imam efendiler böyle boş meselelerle uğraşmasınlar ve

***“Korkak bir yerde yalnız kaldığı zaman,
Yalnızken, çatışma ve tartışma ister”***

gibi büyük bir alçaklıktan sakınmak için benim aleyhimde söylenen o sözleri ben yokken söylemesinler.

Belki bu meseleyi müzakere için bir “alimler toplantısı” oluştursunlar da beni de oraya davet etsinler. Ben kendi iddiamı ispat için Kur’anı Kerim’den birçok ayet ve hadis kitaplarından birçok hadis ortaya koyarım, inşaallah.

-Kur’anı Kerim’in hiçbir kelimesine yorum (te’vil) müdahalesi yapmamak ve kelimeler kitaplarında anılan meseleleri Kur’anı Kerim’in delil oluşu karşısında belirleyici bir yorum kabul etmemek- koşuluyla düzenlenecek bir oturumda konuşulur. Oturum bir ‘yemek meclisi’ değil, kapsamlı bir ‘ilim meclisi’ olur.

Gayretli imam efendiler ya benim sunduğum bu teklifi kabul etsinler veya meclislerde anlamsız sözlerle kıymetli vücudlarını yormak zahmetinden kaçsınlar. Bakalım bizim gayretli, diyanetli imam efendiler, benim sunduğum bu teklifi nasıl karşılayacaklar. Sonuç ne olursa olsun, bundan sonra:

***Sözümü zü, dileyen kabul etsin, dileyen red,
“Söz söyleme özgürlüğüne kısıtlama yok”***

İAÜ'de Mükemmel Ağız Sağlığı İçin 1-30 Kasım Tarihleri Arasında Ücretsiz Muayene Gerçekleştirildi

Dünya diş hekimleri ile yarışacak nitelik ve nicelikte gençler yetiştirmeyi planlayan, İstanbul Aydın Üniversitesi Diş Hekimliği Fakültesi, geniş vizyonu ile teorik ve uygulamalı alanlarda tam donanımlı, yabancı dil bilgisi en üst seviyede, dünyanın her ülkesinde çalışacak öğrenci yetiştirerek, İstanbul Bahçelievler'de açmış olduğu tanı ve tedavi merkezinde Ağız ve Diş Sağlığı konusunda hizmet sunmaktadır.

İstanbul Aydın Üniversitesi Ağız ve Diş Sağlığı Uygulama ve Araştırma Merkezi, eğitimin yanı sıra Bahçelievler'de kurulmuş ulaşım olanakları bakımından şehir merkezinde yer alan, tüm tanı ve tedavi birimlerini halkın hizmetine sunarak, Oral Diagnoz, Ağız Diş Çene Hastalıkları ve Cerrahisi, Diş Hastalıkları Te-

davisi, Endodonti, Protetik Diş Tedavisi, Ortodonti, Pedodonti ve Periondotoloji olmak üzere 8 adet klinikte 12 adet ünite ile hizmet vermektedir.

İstanbul Aydın Üniversitesi Ağız ve Diş Sağlığı Uygulama ve Araştırma Merkezi 1-30 Kasım 2011 tarihleri arasında Colgate'in Türk Periodontoloji Derneği işbirliği ile 5 yıldır yürüttüğü "Ağız Sağlığı Haftası" etkinliğine tam destek verdi. "Mükemmel Ağız Sağlığı"nın hedeflendiği bu haftalarda İstanbul Aydın Üniversitesi Ağız ve Diş Sağlığı Uygulama ve Araştırma Merkezi'nde görev yapan gönüllü diş hekimlerinden randevu alan herkes ücretsiz muayene imkanı sunulurken, eski diş fırçasını getirenler yeni bir Colgate diş fırçasına ve diş macunu numunesine sahip oldu. ◀

TARIM EMPERYALİZMİ

Yoksul ülkelerden 'toprak araklanıyor'

2001 yılından bu yana sanayileşmiş ve kalkınmanın eşiğindeki ülkeler, kalkınmakta olan ülkelere yaklaşık 227 milyon hektarlık arazi satın aldı. Buralarda üretilen gıda maddeleri, sadece yatırımı yapan ülkeye ihraç ediliyor. Dev arazilerde yerli halk yerlerinden sürülüyor, en büyük zararı fakir ve kalkınmakta olan ülkelerdeki halk görüyor.

TILMANN KLEINJUNG - CHI VIET GIANG

Gelişmekte olan ülkelerde ekilebilir nitelikteki arazileri satın alan uluslararası şirketlerin ve ülkelerin sayısı artıyor. BM de küçük çiftçileri zor duruma düşüren "toprak araklama"ya karşı yasal önlem almak istiyor. Dünya ekonomisinde söz sahibi olan ülkelerin gözü, büyük tarım arazilerinde. Mali açıdan güçlü, kalabalık nüfusa sahip, ancak su kaynakları veya tarım arazileri açısından yoksul olan ülkeler, fakir ve gelişmekte olan ülkelerde hızla toprağa yatırım yapıyor.

İleride çıkabilecek bir kıtlık veya gıda mahsulleri fiyatlarındaki artışlara karşı korunmak amacıyla uluslararası dev şirketler ve ülkeler tarafından fakir ve kalkınmakta olan ülkelere yapılan toprak satın alımlarına İngilizce'de "land grabbing" yani "toprak koparma" veya "toprak araklama" adı veriliyor.

Oxfam gibi yardım örgütleri bu uygulamanın açlık ve yoksulluğu artırdığına dikkat çekiyor. BM Gıda ve Tarım Örgütü kapsamında ise gelişmekte olan ülkelere halkın geçimini tehdit eden bu alımlara karşı ne gibi önlemler alınabileceği tartışılıyor.

Halk Yerinden Sürülüyor

Çin, Güney Kore, Körfez ülkeleri ya da Hindistan gibi ülkelerden kamu yatırımcıları ya da özel şirketler, gelişmekte olan ülkelere satın alma ya da kira anlaşmalarıyla dev tarım arazilerini kendine bağlıyor. Buralarda üretilen gıda maddeleri, sadece yatırımı yapan ülkeye ihraç ediliyor. Dev arazilerde yerli halk

yerlerinden sürülüyor, en büyük zararı fakir ve kalkınmakta olan ülkelerdeki halk görüyor.

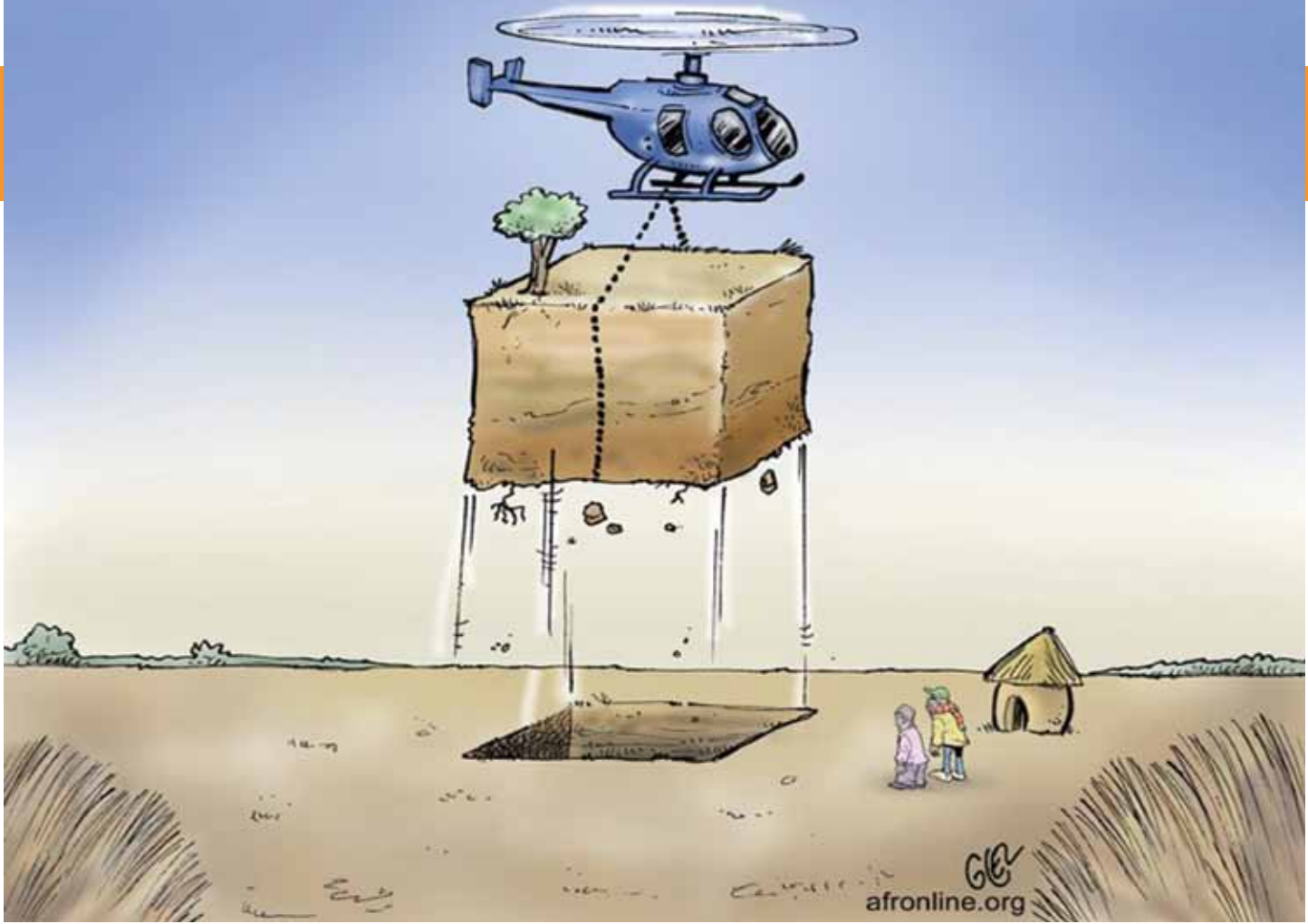
Yardım örgütü Oxfam'ın Almanya temsilciliğinden Marita Wiggerthale, kuşaklar boyu aynı aile tarafından ekilen, ancak tapuda kaydı olmayan bir arazinin günün birinde yabancı bir şirkete geçebildiğine dikkat çekiyor. Wiggerthale, "Bu vakalarda çoğunlukla toprakları kullanma hakkı çığneniyor, tarım yapan aileler yerlerinden sürülüyor ve sonuçta tüm geçim kaynakları ellerinden gidiyor" diyor.

Yoksulluk Ve Açlığa Yol Açıyor

Böylelikle savaş ya da kıtlık olmamasına rağmen yoksulluk ve açlık da artıyor. Oxfam, Uganda'da bu tür bir vakayı belgelemiştir. İngiliz bir yatırımcının Ugandalı yetkililer ile yaptığı anlaşma yüzünden, dev bir çam ve okaliptüs plantasyonuna yer açmak için 22 bin 500 kişi, yaşadıkları yerleri terk etmek zorunda kalmış. Bu çiftçilere ne önceden sorulmuş, ne haber verilmiş, ne de tazminat ödenmiş.

Alman Federal Tarım ve Tüketiciyi Koruma Bakanı Ilse Aigner, son yıllarda fakir ve gelişmekte olan ülkelere 50 ila 80 milyon hektar toprak satıldığını belirtiyor, ancak yine de gıda üretimi alanında özel yatırımın önemine dikkat çekiyor. "Prensip olarak ziraat alanındaki özel yatırımcılara tamamıyla kötü gözle bakmak gerek" diyen Aigner, "Ancak bu yatırımların, bölge halkının

da kârına olması gerek. İşin zor tarafı da bu” şeklinde konuşuyor.

Birleşmiş Milletler Gıda ve Tarım Örgütü, hükümetler ve sivil toplum örgütleriyle birlikte bu sorunu çözmek için uluslararası bir düzenleme üzerinde çalışıyor. İtalya'nın başkenti Roma'da bu amaçla yapılan görüşmelere katılan Alman Bakan Aigner, “En önemlisi, toprak alımının yapıldığı ülkelerdeki hükümetlerin yatırımların ülkedeki ziraatın geliştirilmesi için kullanılması yönünde bilinçlenmesi ve halkın yaşadığı, ekim yaptığı toprakları terk etmek zorunda kalmaması ya da en azından bu ticaretten kârlı çıkması” dedi.

Batı Avrupa Büyüklüğünde

Bu arazilerin satışı çoğunlukla gizli yapıldığından boyutu ile ilgili kesin rakamlar verilemiyor. Oxfam yardım örgütünün tahminlerine göre, 2001 yılından bu yana sanayileşmiş ve kalkınmanın eşliğindeki ülkeler, kalkınmakta olan ülkelerde yaklaşık 227 milyon hektarlık arazi satın aldı. Bu neredeyse Batı Avrupa büyüklüğünde bir alana denk geliyor.

Boş Sözler

Yardım örgütleri, bu yatırımların bölge halkına çoğu zaman

pek bir yarar sağlamadığını ortaya çıkarmış.

Oxfam yardım örgütünden Wiggerthale, “Verilen istihdam sözü tutulmuyor. Ayrıca yatırımın hacmi de başta vaat edildiği oranda olmuyor. İçi boş sözler bunlar. Araziler, karşılığında pek bir şey yapılmasına gerek kalmadan ucuza satın alınıyor” diyor.

Roma'da yapılan görüşmeler şimdilik bir sonuç vermedi. Geniş arazilerin satışı sırasında kullanıcıların ve bölge halkının haklarının nasıl korunacağı konusunda gelecek yılın başında BM Gıda ve Tarım Örgütü kapsamında, uluslararası bir düzenleme için yeni görüşmelerin yapılacağı belirtiliyor.

Afrika'ya Aç Bırakan “Tarım Emperyalizmi”

Nasıl oluyor da Etiyopya, çok geniş tarım arazilerine sahip olmasına karşın, kıtlık sorunu yaşıyor? Mısır ve tahıl ekili hektarlarca genişlikteki tarım alanları yemyeşil bir manzara oluşturuyor. Bu ekili alanlar, ne Avrupa'da ne de Amerika Birleşik Devletleri'nin batısında yer alıyor. Tarlalar, çok sayıda insanın kıtlıkla karşı karşıya olduğu Etiyopya'da bulunuyor.

Ülkede tarım yapılabilecek yeterli arazi olmasına rağmen, insanlar açlık çekiyor. Bu tarlalar ise yabancı yatırımcılar tarafından satın alınarak veya kiralanarak, endüstriyel tarım için kullanılı-

yor. Bu uzmanlar tarafından “tarım emperyalizmi” olarak adlandırılıyor. Etiyopya Hükümeti, bu şekilde döviz gelirlerinin ve tarım alanında teknik bilgilerin artırılmasını ümit ediyor. Ülkedeki verimli tarım alanlarının büyük bölümü hâlâ kullanılmıyor.

Etiyopya’dan Yabancı Yatırımcılara Avantajlar

Etiyopya Tarım Bakanlığı’nın eski çalışanlarından, şu sıralar Bonn Üniversitesi’nde araştırma yapan Dawit Tesfaye, Etiyopya’nın yabancı yatırımcılar için neden cazip bir ülke olduğunu şu sözlerle açıklıyor: “Bir yatırımcı sadece ihracat yapmak için üretim yapıyorsa, beş yıl vergiden muaf oluyor. Ama bir yatırımcı iç pazara yönelik üretim yapıyorsa, iki veya üç yıl vergiden muaf tutuluyor.” Etiyopya Hükümeti geçen yıl üç milyon hektar verimli tarım alanını kiraya çıkardı. Afrika’nın birçok ülkesinde hükümetlerin, tarım arazilerini yabancı yatırımcılara sattığı veya kiraladığı gözlemleniyor. Büyük yatırımcılar, Hindistan, Pakistan, Suudi Arabistan ve Çin gibi ülkelerden geliyor. Ağırıklı olarak biyo-yakıt elde etmek ya da kendi ülkelerindeki gıda ihtiyacını karşılamak üzere ekim yapılıyor.

Tarım ürünlerinin sadece bir bölümü Afrika’da piyasaya sürülüyor. Washington Amerikan Üniversitesi’nden Çin-Afrika ilişkileri uzmanı Deborah Braeutigam, ürünlerin Afrika piyasasında yer al-

masının, halka büyük bir yararı olmadığını belirtiyor. Braeutigam, bunun nedenini “Çinliler, örneğin Zambia’da yerel tarım piyasasına da yatırım yapıyor. Ancak bu iç pazar için sorun yaratabilecek bir durum. Çünkü Çinliler, kendi buğday, mısır ve büyük baş hayvanlarıyla Zambialı çiftçilerle rekabet ediyor” sözleriyle açıklıyor.

Kıtlığın Nedenleri

Tarım alanlarının yabancı yatırımcılara kiralanması veya satılması, Afrika Boynuzu’nda yaşanan kıtlığın nedenlerinden biri olarak görülüyor. Kıtlıktan, Etiyopya, Somali, Kenya ve Cibutu’de yaklaşık 12 milyon kişi etkileniyor. Almanya Başbakan Angela Merkel’in Afrika Danışmanı Günter Nooke, kıtlığın farklı nedenleri olduğuna dikkat çekiyor:

“Afrika Boynuzu’ndaki kıtlığın nedenlerini anlamak kuşkusuz biraz zor. İklim değişikliği ve aşırı hava koşulları nedeniyle kuraklık ve seller yaşanabiliyor. Elbette başlıca sorunlardan biri de Somali. Devlet sistemi çalışmıyor, ülkede hükümet yok. İnsanlar da, yiyecek ve içecekleri kalmadığı zaman Kenya’nın kuzeyine veya Etiyopya’ya kaçıyor.” Somali’den binlerce kişinin komşu ülkelerdeki mülteci kamplarını doldurması, bu ülkelerde de kıtlık tehlikesini artırıyor. Etiyopya Tarım Bakanlığı’nın eski çalışanı Dawit Tesfaye, Afrika hükümetleri tarım politikalarını

değiştirmezse, gelecek yıllarda durumun daha da kötüleşmesinden kaygı duyuyor. Tesfaye, tarım alanlarının yabancı yatırımcılara bir iki yıllığına değil, 80 veya 90 yıl gibi oldukça uzun bir dönem için kiralandığına dikkat çekiyor.

Tarım Stratejilerinde Devrim Beklentisi

Peki giderek artan dünya nüfusu nasıl doyurulabilecek? Seri üretim ve tarımın sanayileşmesi yerine sürdürülebilirlik kavramı giderek öne çıkıyor. Dünya nüfusu 7 milyara yaklaşırken tarım stratejisinin değiştirilmesi konusunda bilinç artıyor. Tarım Gelecek Vakfı'ndan Benedikt Haerlin, kitleleri doyurabilmek için yeni teknolojiler yoluyla gıda üretiminin mümkün olduğunca artırılması düşüncesinin ölümcül sonuçlara yol açabileceği uyarısında bulunuyor.

Haerlin, endüstriyel tarım teknolojisinin açlık sorununu çözmekten ziyade daha da kötüleştirdiğini belirtiyor: "Sanayi ülkelerinde sahip olduğumuz beslenme modelinin aşırı şişmanlamaya yol açtığı artık açıkça görülüyor. Dünyada aşırı şişmanların sayısı aşırı zayıfları geçmiş durumda. Yanlış beslenmenin önümüzdeki en büyük sağlık sorunu olduğu da aşikâr. Yani mevcut beslenme modeli, açlığın üstesinden gelebileceğimiz bir araç olamaz."

"Artık Siyasette de Bilinç Arttı"

Haerlin, 2008 yılında dünyada büyük ses getiren Dünya Tarım Raporu Teftiş Kurulu'nun da üyesi. Dünya Bankası'nın girişimiyle başlatılan ve Dünya Sağlık Örgütü ile Dünya Gıda Örgütü'nün de katıldığı çalışmalar sonucu ortaya çıkan rapor, endüstriyel tarıma karşı açıkça cephe alıyor, organik tarım ve küçük çiftçinin desteklenmesini talep ederken, yeşil gen teknolojisi, kimyasal tarım ve tohumların patentlenmesine savaş açıyordu. Alman çevre kuruluşu Germanwatch'un dünya ticareti ve beslenme uzmanı Tobias Reichert, raporun açıklanmasının üzerinden üç yıl geçerken, rapordaki pek çok sonucun artık siyasette de kabul edildiğini belirtiyor.

"Gıda Yerine Hayvan Yemi ve Yakıt Üretiliyor"

Reichert, AB'nin Avrupalı çiftçilere verdiği yoğun sübvansiyonların sadece doğayı tahrip etmediğini, aynı zamanda dünya çapında gıda maddelerinin eşitsiz dağılımına da katkıda bulunduğunu belirtiyor ve "Gıda yerine hayvan yemi ve yakıt üretiliyor" diyor. Reichert: "Özellikle de Avrupa örneğinde, endüstriyel tarımın dünya beslenmesine iki nedenden dolayı olumsuz etkisi var. Birincisi, başta hayvan üretimi üzere AB'deki sanayileşme, Avrupalıların beslenmesinde sağlıklı olandan çok daha fazla hayvansal üretime yol açtı. İkincisi AB içinde tüketimin normal ölçülerin üzerine çık-

masına, aşırı tüketime neden oldu" şeklinde konuşuyor.

Yoksul Çiftçi İthalat Mağduru

Tüketim fazlasının ihracatı ise sorunun başka bir boyutu. Özellikle kalkınmakta olan ve yoksul ülkelerdeki çiftçiler, AB'nin cömert teşviklerinden yararlanan Avrupalı çiftçilerle rekabet edebilecek durumda değil. Bunun sonucunda sanayi ülkelerinden ihracat yerli tarımı öldürüyor, bu da yoksul bölgelerde açlığa ve dünya çapında istihdam kaybına yol açıyor. Endüstriyel et ve süt üretimi için hayvan yemi üretimine odaklanılması ve bitkilerden yakıt üretimi dünya çapında çevreye de zarar veriyor. Hayvan yemi ya da yakıt üretiminde kullanılan bitkilere yer açmak için ormanlar tahrip ediliyor.

“Sistem Değişecek”

Dünya Tarım Raporu, gıda maddelerinin, mümkün olduğunca tüketildikleri yerde üretilmesini tavsiye ediyor. 2008 yılında yayımlanan raporun başkan yardımcısı ve Milenyum Enstitüsü Başkanı Hans Herren, üretimin mümkün olduğunca sürdürülebilir ve ekolojik olması gerektiğinin de altını çiziyor. Kalkınmakta olan ülkelerde onlarca yıl çalışan tarım uzmanı, tarımın gelecekte de siyasiler için zorlu bir ödev olacağını belirtiyor: “Tamamen farklı bir sistem gerekecek. O zaman her şeyi kontrol altında tutmak isteyen şimdiki büyük tohum şirketlerine de gübre şirketlerine de ihtiyaç kalmayacak. Buna karşılık çiftçiler odakta olacak, yenilenebilir kaynaklar üreten, sürdürülebilir ve yeni nesillerin ihtiyaçlarını tatmin edecek bir sistem gelecek.”

Zengin - Yoksul Uçurumu Büyüyor

BM Kalkınma Programı'nın raporuna göre, dünya nüfusunun yüzde 25'i dünyadaki toplam servetin yüzde 80'ine sahip. Milyonlarca kişi açlık sınırının altında yaşarken zengin ve yoksul arasındaki makas giderek açılıyor. Kamerun'dan Almanya'ya, Hindistan'dan Brezilya'ya kadar, dünyanın her ülkesinde gelir dağılımındaki dengesizlik artıyor. BM Kalkınma Programı'nın hazırladığı bir rapor, bu olumsuz gelişmenin özellikle son 20 yılda giderek hızlandığını gösteriyor.

Yoksullukla Mücadelede Öneriler

Zengin ve yoksul arasındaki uçurum, kalkınmakta olan ülkelerde daha fazla açılıyor. Ancak sanayi toplumlarında da durum bugüne kadar sanılandan daha vahim. ABD Başkanı Barack Obama'nın hazırladığı istihdam paketi bile, zengin ülkelerin dengeli bir gelir dağılımından ne kadar uzak olduğunun göstergesi.

Hem zengin hem de yoksul ülkelerde insanların gelirleri geçinmeye yetmiyor. Geçim masrafları tüm dünyada artarken, maaşlar yerinde sayıyor. Sağlık ve eğitime ayrılan para azalırken, sosyal güvenlik alanı da sürekli kısıntılara maruz kalıyor. Sağlık, eğitim ve sosyal amaçlı yardım için daha fazla mali kaynak ayrılması yoksullukla mücadeleye destek olabilir mi? Birleşmiş Milletler Kalkınma Programı'nın Cenevre temsilcisi Cécile Molinier, bu yöntemin bazı ülkelerde başarılı olduğunu söylüyor. Molinier, “Alınabilecek çeşitli önlemler var. Örneğin progresif vergi sistemi uygulanabilir. Bu sistemde yoksul insanlar, daha zenginlere kıyasla, gelirlerinin daha küçük bir yüzdesini vergi olarak veriyor. Ayrıca Brezilya ve Meksika'da hayata geçirilen ve yoksul ailelerin çocuklarını okula gönderebilmelerini, annelerin doğum öncesi ve sonrası sağlık kontrollerini yaptrabilmelerini sağlayan aile bursları var” şeklinde konuşuyor.

Eğitim Çözümlerden Biri

Dünya nüfusunun neredeyse yüzde 40'ı sihihi tesislerden yoksun, bir milyar insan açlık çekiyor. Ayrıca yoksulluk yüzünden kalkınmakta olan ülkelerde, özellikle de kırsal kesimlerde, çok sayıda çocuk okulu bitirmeden terk etmek zorunda kalıyor.

Sanayi toplumunda da eğitim alanında fırsat eşitliği mevcut değil. Ekonomik Kalkınma ve İşbirliği Teşkilatı'nın (OECD) raporuna göre, dünyada gelir dağılımında giderek artan dengesizliğe karşı temel ihtiyaçların giderilmesi ve eğitim aranan çözüm olabilir.

Raporda, söz konusu alanlarda dağılım daha kolay ve daha adil olmadığı sürece zengin ve yoksul arasındaki uçurumun giderek daha derinleşeceği vurgulanıyor.

(Alman Devlet Radyosu) ◀

Türkiye’de Eğitim Ekonomisi

Türk dış politikası ile uyumlu olarak ülkemiz ekonomisinin küresel ekonomiyle bütünleşmesi yönündeki çalışmalarını 20 yılı aşkın süredir başkanlığıyla sürdüren Dış Ekonomik İlişkiler Kurulu – DEİK, 5174 sayılı kanununun 58. maddesine “Türk özel sektörünün dış ekonomik ilişkilerini yürütme” görevini üstlendi.

DEİK’in Temmuz 2011 itibarıyla 750 üye şirketi, 33 Kurucu Kuruluşu, 103 İş Konseyi, 101 Ticaret ve/veya Sanayi Oda ve Borsa Oda Temsilciliği, 3 Yurtdışı Temsilciliği bulunmaktadır. Türkiye’nin dünyanın en büyük 10 ekonomisi arasında yer alması için çok yönlü, derinlikli ve etkin bir dış ekonomik ilişkiler politikası geliştirilmesi ve uygulanmasını kendisine misyon edinen DEİK, “Sektörel İş Konseyleri” kurarak bu misyonlarını arttırmayı hedeflemektedir. Geniş sektörel katılımı sektörün yolunu açacak stratejiler oluşturmak üzere, 2010 yılında kurulan ilk sektörel konsey olan Sağlık Turizmi İş Konseyi’nin ardından, 27 Aralık 2010 tarihli DEİK Yönetim Kurulu Kararı ile Eğitim Ekonomisi İş Konseyi kuruldu.

Geçtiğimiz günlerde İstanbul TOBB Plaza’da gerçekleştirilen toplantıya katılım hedeflerinin gerçekleşmesine

büyük katkı sağladı.

Konseyin amacını düzenlenen toplantıda dile getiren DEİK Eğitim Ekonomisi İş Konseyi Başkanı Dr. Mustafa AYDIN, “Sektörel İş Konseyleri kurma çalışmaları çerçevesinde Türkiye’de sunulan yüksek kalitede eğitim hizmetlerinin uluslararası camiada hak ettiği yeri alması için çalışmalarda bulunmak, başta bölge ülkeleri olmak üzere uluslararası eğitim talebinin Türkiye’ye yönlendirilmesi Türkiye’nin yüksek öğretimde bir “cazibe merkezi”ne dönüştürecek gerekli altyapının, özel sektör, kamu kurum ve kuruluşları ve tüm paydaşlarca yüksek düzeyli bir işbirliği içerisinde oluşturulmasını sağlamak, eğitim sektörü adına çalışmalar yapmak ve faaliyetler düzenlemektir.

Bu çerçevede, Türkiye’de sunulan yüksek kalitede eğitim hizmetlerinin uluslararası alanda tanınması için çalışmalarda bulunmak, uluslararası eğitim talebinin Türkiye’ye yönlendirilmesini sağlamak ve Türkiye’yi yüksek öğrenimde bir “cazibe merkezi”ne dönüştürmek, özel sektör, kamu kurum ve kuruluşları ve tüm paydaşlarca yüksek düzeyli işbirliği oluşturulmasının Konseyin ana hedeflerinden bazılarıdır” dedi. ◀

27 Aralık 1919

MUSTAFA KEMAL'İN ANKARA'YA GELİŞİ

YRD. DOÇ.DR. MUSTAFA BARUT

Yirmi birinci yüz yılın en büyük mucizelerinden birisi de Mustafa Kemal ve arkadaşlarının yarattığı Milli Mücadele Hareketi'dir. 19 Mayıs 1919 Samsun'a çıkış, Amasya Bağımsızlık Genelgesi, Erzurum ve Sivas Kongrelerinin toplanması ve ülkenin geleceğine sahip çıkarak, Kongrelerde oluşturulan, "Temsil Heyeti"nin ülke yönetimini denetim altına alması; bu gelişmelerden bazılarıdır. Temsil Heyeti'nin Sivastan Anadolu'nun her tarafını yönetmesi olanaksızdı. Zamanın ulaştırma ve iletişim araçları buna uygun değildi. Saltanat ve Hilafet merkezi İstanbul olmak üzere; Yunanlılar tarafından 15 Mayıs 1919'da işgal edilen İzmir ve bütün Batı Anadolu, Güney Anadolu ile yakından ilgilenmek gerekli idi. Son Osmanlı Mebuslar Meclisi İstanbul'da toplanacaktı. İstanbul'dan gönderilen bütün telgraflar önce Ankara'ya gönderi-

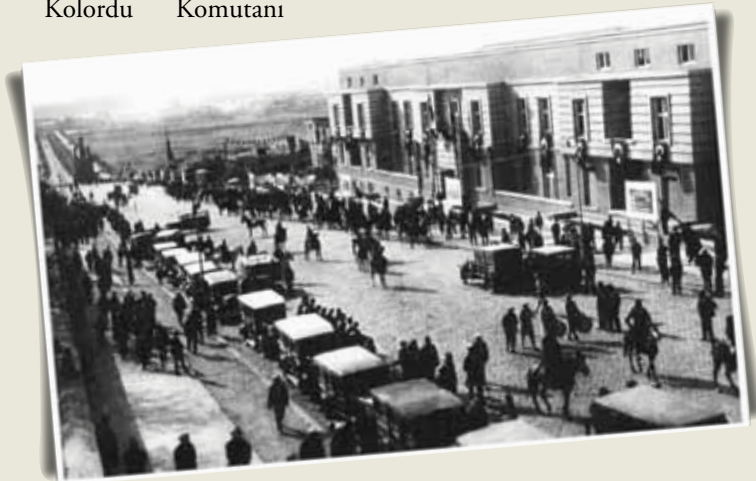
liyor, özetlenerek Sivas'a ulaştırılıyordu. Mektuplar bile Ankara'da okunduktan sonra; özetlenerek, Sivas'a gönderiliyordu. Aracı kullanmadan İzmir başta olmak üzere Batı Anadolu ve İstanbul'la haberleşmek mümkün değildi. Burada tek haberleşme aracının telgraf olduğunu belirtmek gerekir. Demiryolu, Ankara'nın batısına geçmiyordu. Merkezler arasında ulaşım at ya da atlı arabalarla yapılıyordu. Heyeti Temsiliye Başkanı Mustafa Kemal'in elinde uzun yolculuğa zor dayanacak üç otomobil vardı. Bunlar için de yeterli kadar benzin yoktu. Bu koşullarda Sivas'ta kalıp Anadolu Milli Mücadele Hareketi'ni telgraflarla yönetmek gerçekçi bir hareket olamazdı. Zaten Heyeti Milliye üyeleri 3 Ekim 1919 günü Mustafa Kemal'in önerisi ile Ankara'ya gitmeyi kabul etmişlerdi Mustafa Kemal bu aşamadan sonra çalışmalarını Ankara'dan sürdürecekti. Bu şekli ile

siyasi ve askeri gelişmeleri daha yakından izleyecekti. Esasen burayı çok önceden merkez olarak kararlaştırmış, ancak gizli tutmuştu. Ankara'nın jeostratejik ve jeopolitik konumu bu düşüncesine uygundu. İstanbul, Doğu Roma'ya, Bizans'a, Osmanlı'ya yıllarca başkentlik etmiş, her türlü kirlî politikaların(Bizans oyunlarının) uygulandığı bir yerdi. Halbuki Anadolu Kurtuluş Mücadelesi yeni bir ruh, yeni bir insan tipolojisi yaratacaktı. Ankara yirmi bin nüfuslu bakir bir bozkır kasabası idi. O'nun için Milli Mücadele'nin merkezi Ankara olacaktı. Birinci Dünya Savaşı sonrası Başkent İstanbul'un hem kara hem de deniz yolu ile işgali kolay olmuş, şehir direnmeden kolayca işgal edilmiştir. Ankara bu yönden de avantajlı bir konumdadır. 1919 Kasımında son Osmanlı Mebuslar Meclisi seçimleri olaysız bir şekilde yapıldı. İşgal güçleri İstanbul'da toplanacak renksiz, pasif bir meclisin işlerini kolaylaştıracağı düşüncesi ile seçimlere karışmadılar. Ancak Temsil Heyeti'nin destekledikleri üyelerin, hatta Mustafa Kemal'in Erzurum'dan seçilmesi işgal güçlerini hayal kırıklığına uğrattı. Mustafa Kemal, meclisin işgal güçlerinin ve zararlı cemiyetlerin denetimindeki bir yerde toplanmasını uygun görmüyordu. İşgal güçlerinin namlulularının gölgesinde toplanacak bir meclisten özgür bir karar çıkamazdı. Paşa'nın öngörüsü doğru çıkmış, Misakı Milli'nin meclisce kabulü sonucu meclis işgal güçlerince dağıtılmıştır. Mustafa Kemal, bundan sonraki çalışmalarını sürdürmek, siyasi ve askeri durumu yakından izlemek için temsil Heyeti üyeleri ve arkadaşları Hüseyin Rauf (Orbay), Mazhar Müfit (Kansu), Süreyya (Yiğit) Ahmet

“BU GÜNDÜZÜ YARATAN GÜNEŞİN FECRİ ERZURUM'DA DOĞMUŞ, SİVAS'TA İNCİLA (PARLAYARAK) EDEREK, MİLLETİ AYDINLATTI. HER YER O HAKİKAT GÜNEŞİNE KALBİNİ, RUHUNU AÇTI. TÜRK LÜK ÂLEMİ BAŞTANBAŞA TEK BİR NUR KÜTLESİ KESİLDİ...”

(Alfred Rüstem), Cevat Abbas (Gürer), Hüsrev (Gerede) Hakkı (Behiç) olmak üzere, 18 Aralık 1919'da Sivas'tan hareket edip, 19 Aralık'ta Kayseriye ulaştılar. Buradan, Mucur yolu ile Hacıbektaş'a geldiler. Hacıbektaş'taki Çelebi Cemaleddin Efendi Anadolu Kurtuluş Hareketi'ni desteklediğini bildirdi. Heyet, Hacıbektaş-Mucur, Kırşehir- Kaman yolu ile 27 Aralık 1919'da Ankara'ya geldi. Temsil Heyeti, Ankara Vali Vekili Yahya Galip Bey, XX. Kolordu Komutanı

Ali Fuat Paşa ve Ankara'nın ileri gelenleri tarafından Gölbaşı'nda karşılandı ve Ankara'nın ilk görüldüğü yer olan Dikmen Keklik Pınarı sırtlarında Paşa otomobilinden inerek, yaya olarak şehre girdiler. Halkın büyük sevgi gösterileri ile karşılandılar. 1882'den beri Ankara'da yayınlanan Vilayet Gazetesi bu gelişiyi Türk ve dünya kamuoyuna şöyle duyurdu: “Bu gündüzü yaratan güneşin fecri Erzurum'da doğmuş, Sivas'ta incila (Parlayarak) ederek, milleti aydınlattı. Her yer o hakikat güneşine kalbini, ruhunu açtı. Türk lük âlemi baştanbaşa tek bir nur kütesi kesildi...” diyerek, olayın önemini, belirtmiştir. Düzenlenen Seymen Alayları, çalınan davullar, halkın çılgınca sevinç gösterileri, şehirde bulunan Fransız askerlerine rağmen devam etmesi, önemlidir. Vali Vekili Yahya Galip Bey, Ankara halkının Mustafa Kemal ve arkadaşlarına saygı, sevgi ve sadakatlerinin sonsuz olduğunu, Milli Kurtuluşun sonunda da bunun kesintisiz süreceğini açıkladı... Böylelikle Ankara Milli Mücadele'nin kalbi durumuna geldi. Bu günün anısına ülkemizde ilköğretim ve Ortaöğretim kurumlarında her yıl bu mutlu günün anısına “Atatürk Kır Koşusu” düzenlenmektedir. ◀

İstanbul Aydın Üniversitesi'nde, Siyaset Akademisi'nin Üçüncüsü Gerçekleşti

Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanı Mehmet Mehdi Eker, İstanbul Aydın Üniversitesi Türkiye Araştırmaları Merkezi'nin düzenlediği "Siyaset Akademisi"nin 3'üncüsünün açılışında yaptığı konuşmada, siyasetin tanımını yaparak, ulvi bir görev olduğunu söyledi.

İstanbul Aydın Üniversitesi Türkiye Araştırmaları Merkezi Başkanı Zeynep Banu DALAMAN'ın açılış konuşmasıyla başlayan akademinin açılış dersini Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanı Mehdi Eker verdi. Bakan Eker, salonu dolduran 800 öğrenciye siyasete dair önemli dersler verdi.

Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanı Mehmet Mehdi Eker, İstanbul Aydın Üniversitesi Türkiye Araştırmaları Merkezi'nin düzenlediği "Siyaset Akademisi"nin 3'üncüsünün açılışında yaptığı konuşmada, siyasetin tanımını yaparak, ulvi bir görev olduğunu söyledi.

AK Parti'nin Türkiye'nin zor bir döneminde kurulduğunu belirten Eker, "Partimizi kurduğumuz tarihte, Türkiye'de

milletvekilleri bazen Kızılay'a inerken milletvekili rozetlerini çıkarırlardı. Halktan bu kadar kopmuşlardı. Halkın sorunlarını çözme noktasında çok acizlerdi. Bunun nedeni, Türkiye'de siyaset halka yaslanılarak yapılmıyordu. Güç kaynağı olarak, egemenliğin kaynağı olarak, toplum ve halk bilinmiyordu. Bu Türkiye'nin daha önce siyaset kurumunun şekillenmesindeki güvenlik kaygısının diğer kaygılardan daha üstün tutulduğu bir dönemin etkisinden kaynaklanıyordu" dedi.

Türkiye'nin o dönemlerde demokratik olmaktan çok bürokratik bir yönetim anlayışının her alana sirayet ettiğini aktaran Eker: "Bürokratik kompartümanlar, çoğunlukla güvenlik bürokrasisi, Türkiye'de son sözü söylerdi. Bir sandık demokrasisi vardı, seçim demokrasisi vardı. Belirli zamanlarda seçime gidiyordu Türkiye, ama son sözü halka yaslanan, doğrudan halkı dikkate alanlar değil, bürokrasi söylüyordu" diye konuştu.

Doğrudan halka dayanarak, halkın nabzını tutarak, halkın arzu ve çıkarları doğrultusunda bir siyasi yapılanma öngördüklerini anlatan Eker, Türkiye'nin yönetilmesinde ve sorunların çözülmesinde kadınlardan ve gençlerden de yararlanılması gerektiğini vurguladı.

Eker, Türkiye'nin 21. yüzyılda özgürleşme çabası içerisinde olduğunu ifade ederek, şunları kaydetti:

"Bizim bu çağın ruhunu iyi okumamız gerekiyor. Daha çok özgürlük olması lazım. Dolayısıyla devlet yönetimini de devlet yönetiminin kodlarını belirleyen anayasanın da bu anlamda si-

vil ve özgürlükçü olması lazım. Daha çok özgürlük ve gerçekte bunun tabana yayıldığı ileri bir demokrasi anlayışının yerleşmesi lazım, toplumun bütün katmanlarına, devletin bütün sistemlerine... Bireysel hakların ön planda tutulması ve anlayışın mutlaka özgürlükçü olması gerekiyor. Biz bu nedenle Türkiye'nin 1960 ihtilali ile birlikte arka arkaya gelen darbeler sürecinde, her darbede biraz daha fazla antidemokratik hüviyet kazanan ve bütünüyle askeri darbelerin oluşturduğu anayasaların artık toplumun

DAHA ÇOK ÖZGÜRLÜK VE GERÇEKTE BUNUN TABANA YAYILDIĞI İLERİ BİR DEMOKRASİ ANLAYIŞININ YERLEŞMESİ LAZIM, TOPLUMUN BÜTÜN KATMANLARINA, DEVLETİN BÜTÜN SİSTEMLERİNE...

sivil inisiyatifinin eliyle TBMM tarafından değiştirilmesi gerektiğini düşünüyor ve savunuyoruz."

Devleti insana hizmet etme aygıtı olarak gördüklerini dile getiren Eker: "İnsan mutlu değilse, bu dev-

lete de yansır ve devleti de zayıflatır. Devlet güçlü olucaksa önce bireyin güçlü olması lazım" dedi.

Eker, özgürlükçü bir bakış açısını diğer siyasi alternatiflere göre daha önce hayatın tüm alanlarına yaymaya çalıştıklarını belirterek, bir diğer yeniliğin de gençlerin önünün açmak için bir kişinin en fazla 3 dönem arka arkaya milletvekili olabileceğini parti tüzüklerine koyduklarını ve bu konuda bir ilki gerçekleştirdiklerini aktardı.

"Hiçbir zaman aynaya bakmaktan korkmamak gerekiyor"

Bakan Eker, başarılarının önemli nedenlerinden birinin de daha önce biraz görmezden gelinen ileri demokrasiye yönelik taleplerin karşılanmasıyla ilgili cesur tutumları olduğunu ifade ederek, konuşmasını şöyle sürdürdü:

"Hiçbir zaman aynaya bakmaktan korkmamak gerekiyor. Türkiye'nin yaşadığı sosyal, iktisadi, siyasal sorunlar, hukuk alanındaki sorunlar, değişik alanlarda yaşanan sorunlar var. Biz

bu sorunları doğru tarif etmek mecburiyetindeyiz. Bunu yapmazsak, bunlara doğru çözümler ortaya koyamayız. Bunun için cesur olmak gerekiyor. Cesaretin kaynağı da gücünü halktan almaktır. Eğer gücünüzü halktan almazsanız, arkanızda millet desteği ve sevgisi yoksa o zaman egemen güç içeride ve dışarıda kimse o egemen güçlere yaslanırsınız, o egemen güçlerin size biçtiği ömür kadar ömrünüz olur. Biz geçmişte bunun Türkiye'nin içinde de uluslararası arenada da örneklerini gördük.”

Dünyada yaşanan ekonomik krizlere ve halk ayaklanmalarına da değinen Eker, “Dünyada olup bitenler içerisinde Türkiye'nin son 10 yıl içinde halka dayanan, halktan güç alan, halktan aldığı güç, destek ve sevgiyle hem sorunlarını çözen, hem ekonomisini büyüten, hem reformlar yapabilen, hem de uluslararası alanda itibar kazanan bir ülke olması Türkiye'yi giderek bölgede rol modeli haline getirdi” ifadelerini kullandı.

“Türkiye, dünyanın yıldız ülkeleri arasında gösteriliyor”

Eker, halkına yabancılaşmış, halkın taleplerini görmezden gelen, halkın reform beklentilerini karşılamayan ve halkın özgürlük taleplerini reddeden anlayışla eski ruhtan hayat uman yönetimlerin olduğuna işaret ederek, “Halbuki artık dünya baskı ile bir ülkenin yönetilmesinin imkansız olduğunu gösteriyor, çünkü artık ortada teknoloji var” dedi.

Söz konusu ülkelere hep dostça davrandıklarını vurgulayan Eker, şöyle devam etti:

“Bu ülkelerle biz kendi ilişkilerimizi geliştirirken, bu ülkelerle sorunlarımızı sıfırlama gayretinde olurken, onlarla ticaretimizi, ekonomik ilişkilerimizi geliştirmeye, onlarla sosyo-kültürel ve tarihi bağlarımızın gereği olan ilişkileri kurmaya gayret ederken, o ülkelerin istikrarlı bir şekilde yönetilmesi ve halkın talepleri doğrultusunda o ülkelerde de reform yapılmasını destekledik.

Eğer bir ülkede yönetim ile halk karşı karşıya gelmişse, bir ülkede halk daha çok demokrasi ve özgürlük istiyor da yönetim “Hayır, ben reform yapmayacağım” diyorsa, o zaman evrensel insani değerlere inanan bir ülke olarak biz de tercihimizi demokrasiye, insan haklarına, hukuka direnen, halkına karşı silah kullanabilen yönetimden yana değil, halkın kendisinden yana oluruz. Türkiye'nin Orta Doğu'daki bazı ülkelerle ilgili tutumunun özeti bu.”

Eker, 21. yüzyılda Türkiye'nin dinamik nüfus yapısı, sahip olduğu kaynakları ve güçlenen demokrasisi ile dünyanın yıldız ülkeleri arasında gösterildiğini belirtti.

“Türkiye tarım değeri açısından stratejik bir ülke”

Türkiye'nin tarım değeri açısından stratejik bir ülke olduğunu ifade eden Eker, Türkiye'nin yer yüzündeki yaklaşık 11 bin

endemik bitki türünün 4 binini barındırdığını kaydetti.

Eker, Türkiye'nin 62 milyar dolarlık tarım hasılasına sahip bir ülke haline geldiğini ifade ederek, “Biz 23 milyar dolardan devraldık. Türkiye, dünya tarım hasılası sıralamasında 8 sene önce 11. sıradaydı, bugün ise 190 ülke içerisinde 7. sıraya yükseldi” diye konuştu.

Bir öğrencinin sorusu üzerine de Eker, siyasetin sadece milletvekili olarak yapılmadığını vurgulayarak: “Siyasete katkı sağlarsınız, siyasette görüşlerinizi paylaşırsınız ve siyasete büyük hizmet verirsiniz ama bunu illa ki milletvekili olarak yapmanız gerekmiyor. Biz, hiç birimiz siyasetten çekilmeyeceğiz. Biz sadece milletvekili olmayacağız, 3 dönem arka arkaya olduktan sonra... Merak etmeyin hiçbir şey olmaz... Kimse vazgeçilmez değildir. Herkesin yeri doldurulur” dedi.

Konuşmasının sonunda İstanbul Aydın Üniversitesi Mütavelli Heyet Başkanı Dr. Mustafa Aydın tarafından Bakan Mehdi Eker'e teşekkür plaketi takdim edildi. ◀

Terörle Mücadelede Geline Aşama

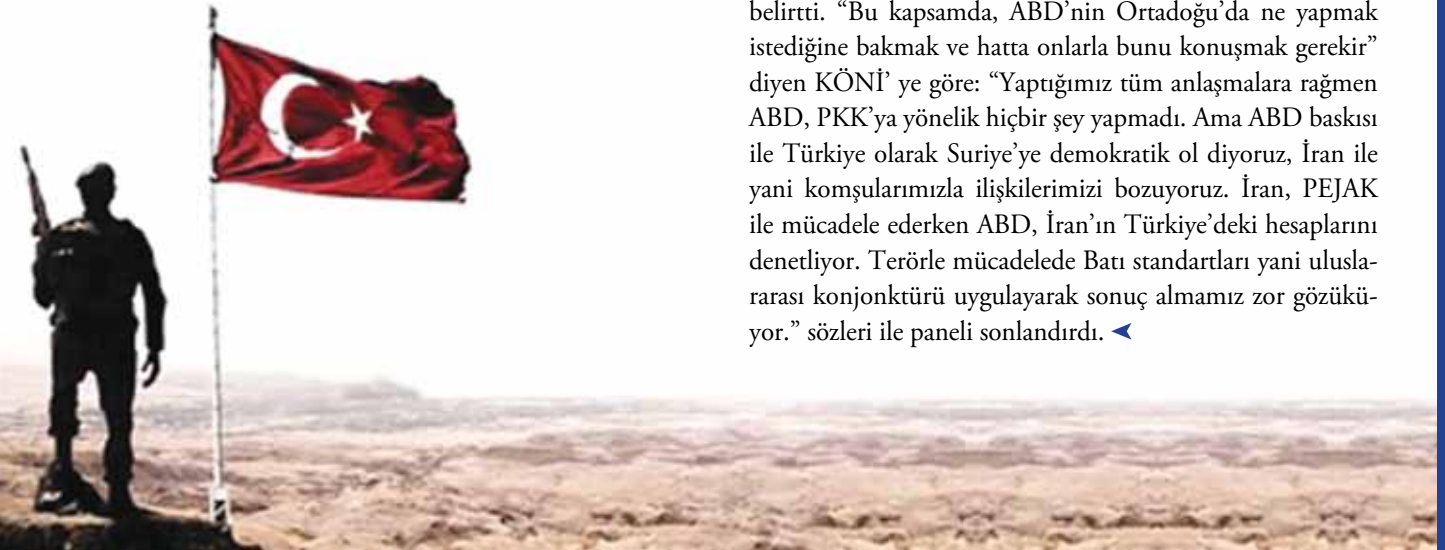
Çok sayıda izleyicinin ve öğrencinin katıldığı ve moderatörlüğü ORKAM Müdürü Yrd. Doç. Dr. Sait YILMAZ tarafından yapılan panele konuşmacı olarak 21. Yüzyıl Enstitüsü Başkanı Prof. Dr. Ümit ÖZDAĞ, Kültür Üniversitesi'nden Prof. Dr. Hasan KÖNİ ve Yeditepe Üniversitesi'nden E.Org. Dr. Edip BAŞER katıldı. Panel öncesi açış konuşmasını yapan İstanbul Aydın Üniversitesi Rektörü Prof. Dr. Yadigar İzmirli, "Toplumumuzu ilgilendiren konularda bilimsel araştırmalar yapmayı ve kamuoyunu bilinçlendirmeyi misyon edindiklerini" söyledi.

Panelde ilk sözü alan Prof. Dr. Ümit ÖZDAĞ, Türk Silahlı Kuvvetleri'nin alan hâkimiyeti konseptine geçmesine ve Irak'ın kuzeyine harekât yapmasına izin verilmediğini, bu yüzden planlı operasyon yapmadığı için terörle mücadele edemediğini söyledi. Terörle müzakereye karşı olduğunu ifade eden Özdağ, ancak müzakere yapılacaksa da bunun kuralları şunlardır; terör örgütü ile değil İngiltere'de olduğu gibi siyasi parti ile muhatap olunur; müzakereler sürerken terör eylemleri hatta hazırlıkları devam ediyorsa müzakereler biter; müzakerelerin sonuçlarını devlet olan taraf imzalamaz. Ancak, Türkiye'de bizzat Öcalan'ın da dâhil olduğu süreçte üç protokol imzalanmış ve bir yandan devam eden terör olaylarında 400 kadar asker ve polisimiz şehit olmuştur. Yapılması gereken öncelikle müzakereleri kesmek ve TSK'ne

etkili mücadele imkanı vermektir. Şartlarını Türkiye'nin belirleyeceği bir müzakere sürecine PKK'nın yalvarmasına kadar mücadele devam etmelidir.

E.Org. Edip BAŞER ise terörle mücadelenin teorik yönleri üzerinde durarak terörle mücadelenin sadece askerlerin işi olmadığını, terörün silahlı yönü dışında sosyo-kültürel, diplomatik, ekonomik, psikolojik ve istihbarat yönü ile de mücadele yapılması gerektiğini belirtti. Terörle mücadelede siyasi kararlılığın önemine dikkat çeken BAŞER, mücadele stratejisinin gerçekçi olması gerektiğini ifade etti. BAŞER, terörle mücadelede hedefin terör örgütünün güç merkezi olması gerektiğini söyledikten sonra, PKK terör örgütünün nihai amacının ülkeyi bölmek, ara hedefinin ise ülkede Türk-Kürt çatışması başlatmak olduğunu ve bu tuzağa düşmememiz gerektiğini açıkladı. Kendisinin Türkiye ile ABD arasında kurulan Terörle Mücadele Koordinasyon Kurulu'nda görev aldığı dönemde gayretini PKK'nın finans kaynaklarını yok etmeye yönelttiğini belirttiikten sonra ABD'nin ne terörü durdurmak, ne de Irak'ın kuzeyine baskı yapmak konusunda bir şey yapmadığını söyledi.

Prof. Dr. Hasan KÖNİ ise 1990'lardan sonra uluslararası konjonktürün değiştiğini ve ülkelerin kimlik yapısı ile oynanmaya başlandığını söyledi. Oynanan oyunun kimlik ve otonomi kurma meselesi olduğunu ifade ettikten sonra mücadele için uluslararası konjonktürü dikkate almamız gerektiğini belirtti. "Bu kapsamda, ABD'nin Ortadoğu'da ne yapmak istediğine bakmak ve hatta onlarla bunu konuşmak gerekir" diyen KÖNİ'ye göre: "Yaptığımız tüm anlaşmalara rağmen ABD, PKK'ya yönelik hiçbir şey yapmadı. Ama ABD baskısı ile Türkiye olarak Suriye'ye demokratik ol diyoruz, İran ile yani komşularımızla ilişkilerimizi bozuyoruz. İran, PEJAK ile mücadele ederken ABD, İran'ın Türkiye'deki hesaplarını denetliyor. Terörle mücadelede Batı standartları yani uluslararası konjonktürü uygulayarak sonuç almamız zor gözüküyor." sözleri ile paneli sonlandırdı. ◀

AFRIKA RÜYASI...

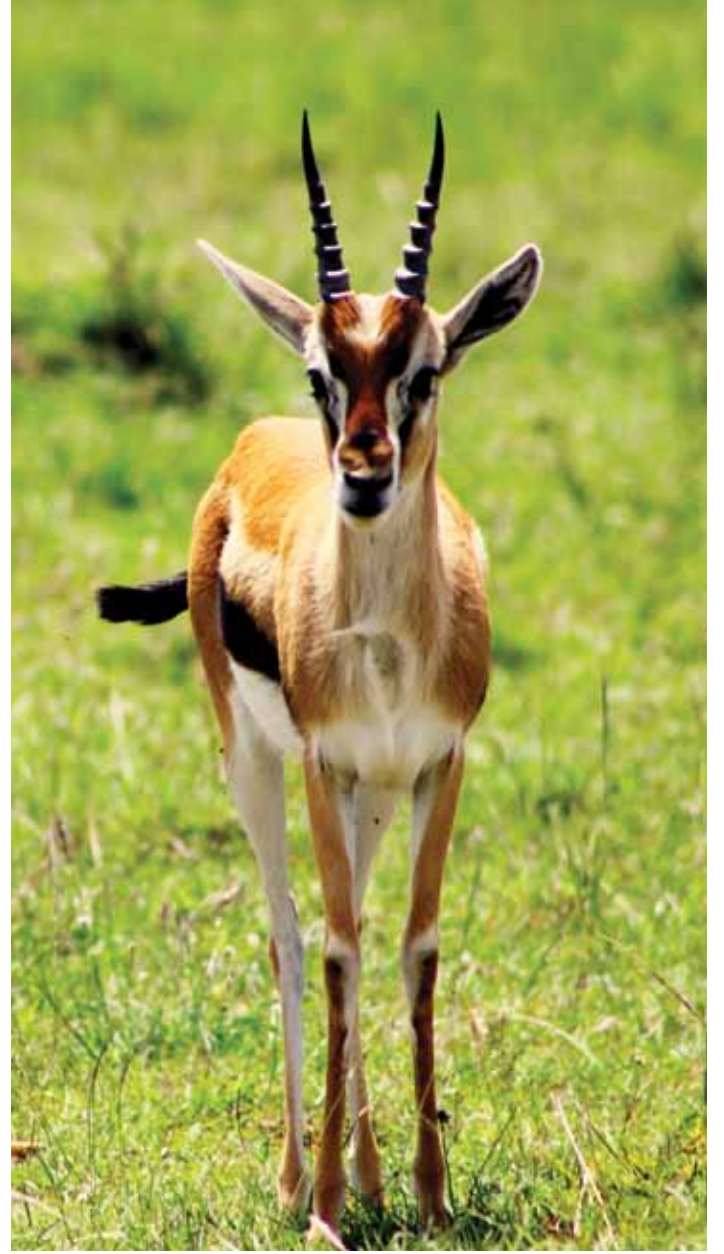
JAMBO...

ÖĞR. GÖR. NESLİHAN ÖZAYDINER

İnsan zaman zaman ruhunun dinlenmesine, hatta yenilenmesine ihtiyaç duyuyor. İş, sorumluluklar, koşturmaca derken hayatımız bazen kâbusa, bazen de rutine dönüyor. Ruhumu yenilemek ve bu kısır döngüden uzaklaşmak için, kısa süre önce hayatımın en güzel deneyimini yaşadım. Afrika' nın Masai Mara cennetinde...

Maceram, 6 saatlik İstanbul-Afrika uçuşu ile başladı. Nairobi'ye vardığımda gece yarısını geçmişti. Hava ılımandı, değişik bir koku vardı çevremde, farklı toprak kokusu...

En sevdiğim şeydi bu, farklı yerlerde zamana başlamak, çevredeki kokuyu hissetmek, insanları gözlemlemek ve onları izlemek. Fakat bu sefer sadece insanları değil, doğanın en güzel varlıkları olan hayvanları da izleyecektim. Heyecan, merak ve keşfetme duygusu içimdeki maceraperesti daha da harekete geçiriyordu.

Gece yarısından kalan birkaç saati Nairobi'de otelde uyuyarak geçirdim. Sabah erken saatlerde tek motorlu bir uçakla, masmavi gökyüzü ve pamuk bulutların arasından geçerek keşif bölgesi Masai Maraya geldim. Kenya'nın kuzeydoğusunda, binlerce kilometrelik bir savana...

“Sonsuz Topraklar” anlamına gelen Masai Mara, Kenya’nın Masai Ovası’ndaki milli doğal parkıydı. Sayısız canlıyla dolu, bozulmamış Afrika’nın son örneklerinden biri... Maceraperestlerin ve safari tutkunlarının vazgeçilmez durağıydı burası.

Uçaktan iner inmez “Jambo” diyen güler yüzlü Masaililer rengârenk kıyafetleri ve takıları ile karşıladı bizi, Kenya’ya gittiğinizde duyacağınız ilk kelime bu “Jambo”, Kenya dilinde yani Swahili dilinde “merhaba” demek. Bu topraklarda, doğanın koynunda

yaşayan tek yerli kabile olan Masailer, ülkedeki diğer 42 kabilenin aksine kırsal yaşama ve geleneklerine bağlı bir hayat sürdürüyor. Hayvancılıkla geçinen Masailer, sadece et yiyor ve dini törenlerinde büyük veya küçükbaş hayvanların kanını içiyorlar. Köyde evlerin ortasında kalan boş alanda törenler ve toplantılar yapıyor.

Elektrik kullanmayan, su ihtiyaçlarını taşıyarak gideren Masailer, geleneksel olarak kulak memelerini kesiyor, bu kesige yerleştirdikleri tahta parçasıyla da deliği genişletiyorlar.

Ovada küçük bir havaalanı bulunuyor, buradan kalacağımız yere doğru turumuza başladık. Araçların ilerisinde zürafalar, antiloplar ve zebralar görünmeye başlamıştı, heyecan asıl o sırada hissettirdi kendini. Vücuduma kan pompalanıyor ve ağzım kullaklarımda etrafı büyük bir şaşkınlıkla gözlemliyordum.

Kalacağımız yere vardık, uçsuz bucaksız parkın içinde doğaya teslim ettik kendimizi, çadırlarda konaklayacaktık. Çadır dediği me bakmayın otel odasından geniş, banyo ve tuvaleti ayrı bölmelerde bulunan bu çadırlar safari anlayışının en bilinen konaklama türü. Macera için arazi araçları ve tecrübeli safari rehberleri ile Masai'nin uçsuz bucaksız düzlüklerine doğru yol almaya devam ettik, kısa süre sonra sanki kalemlerle çizilmiş desenleri olan zebralar karşımıza çıktı. Ürkek tavırları ile araçların sesini duyar duymaz uzaklaşıyorlardı bizden. Karşımdaki tablo, siyah ve beyazın en güzel görünümüydü.

Dünyanın en büyük vahşi hayvan göçü, Masai Mara ile bölgeye sınır olan Tanzanya'daki Serengeti Ulusal Parkı arasında gerçekleşiyor. Masai Mara Doğal Parkı ile Serengeti Ulusal Parkı'nda yılın belirli dönemlerinde zebra, bufalo ve antilop gibi

leşiyor adeta. Dünyanın kocaman ve kendimin de küçücük olduğumu, kızıla boyanmış gün batımında, bu sınırsız düzlükte bir kere daha anlıyorum.

Afrika'da gün erken başlıyor her zaman. Kilometrelerce mesafe var , her mesafede yeni bir güzellik çıkıyor karşınıza. Doğanın içinde bazen nefes almayı unutuyor insan, oksijen ciğerlerin en derinine kadar işliyor, erken saatlerde serin rüzgar, güneşin tepeye çıkmasıyla sıcağa bırakıyor kendini. Her canlı türü ailesiyle ovada hayat buluyor. İnsan hayvana, hayvan insana göz ucuyla bakıyor, ilk buluştukları uçsuz bucaksız ovada.

Her an yeni bir karşılaşma ile safari keyfine keyif katılıyor. Günler yetmiyor bu maceraya. Ama her başlangıcın bir bitişi var. Rüya gibi geçen günlük safari turumu tamamlıyorum, arkamda uçsuz bucaksız sonsuz toprakları bırakarak. Yeni bir maceraya kadar uğurluyorum bu rüyayı. Sizde bu rüyayı görmek isterseniz, özgürlüğü, doğayı ve içinize çekmeye doyamayacağınız o derin nefesleri alabilmek için Afrika'nın Masai cennetine muhakkak gitmelisiniz. ◀

pek çok hayvan göç ediyor. Bu yolculuğa aslan, leopar ve çita gibi avcılar da katılıyor.

Kenya'nın safari merkezi Masai ovasında, karadan yapılan safarilerde birçok vahşi hayvanı yakın mesafeden güvenle izleyebilmek mümkün. Bu güven duygusu araçların yakınına kadar gelen aslan ailesi ile perçinleniyor.

Aslan ailesi sabahın erken saatlerinde çıkıyor karşımıza. Kalamalık ailede tam dört dişi, dokuz da yavru selamlıyor bizi. Ailenin dişileri, çocuklarına çok düşkün. Anne ve toplam dokuz yavru (yaşları iki aylıktan, iki yaşına kadar olan) sabahın güzel saatinde birbirlerini sevgiye boğuyorlar. Ailenin erkek reisi kısa süre sonra görünüyor, dişileri etrafında toplayan reis yavruya karşı pek bir ciddi; annelerin gösterdiği ilgiyi baba aslan göstermiyor. Bu ailenin resmi kuralı. Dişiler yavruyla ilgilenip gün içinde avlanıyorlar.

Afrika'nın ruhunun koklanabileceği Masai Mara'da "uçsuz bucaksız" tanımını da anlamını buluyor. Ufuk çizgisinin sonsuzlaştığı gün batımını yeni bir maceraya uyanmak üzere keyifle uğurluyoruz. Güneşin kavuşması, bulutlarla birlikte renk cümbüşüne dönüyor. Bu sakın ovada, insan gün batımıyla yenilenip dingin-

ORTADOĞU'DAKİ GELİŞMELER İAÜ'DE TARTIŞILDI

Batı Demokrasi Değil, Yeni Adamlarını Getirmek İstiyor

İstanbul Aydın Üniversitesi Ortadoğu ve Kafkasya Araştırma ve Uygulama Merkezi (ORKAM) tarafından düzenlenen "Ortadoğu'daki Gelişmeler" konulu panel 01 Aralık 2011 Perşembe günü 14.00-16.00 saatleri arasında Turuncu Salon'da gerçekleşti. Yoğun bir katılımı gerçekleşen ve medyanın da ilgisi çeken panele Emekli Büyükelçi Onur ÖYMEN, Gazeteci Hüsnü MAHALLİ ve İAÜ'den Prof. Dr. Firuz D. YAŞAMIŞ katıldı. ORKAM Müdürü Yrd.Doç.Dr.Sait YILMAZ'ın moderatörlüğünü yaptığı panelin açış konuşmasında Rektörümüz Prof. Dr. Yadiğar İZMİRLİ; "Bu panelde Ortadoğu'ya ve özelde Suriye'ye odaklanarak Türk dış politikasına yön verecek önemli ipuçları edineceğimize inanıyorum" dedi. Panelde konuşmacılar tarafından gündeme getirilen konulardan bazıları aşağıda özetlenmiştir. İlk sözü alan Prof.Dr.Firuz D. YAŞAMIŞ, Arap Baharı olgusunun ekonomik ve sosyal kökenlerine değindi. "Dünya nüfusu hızla artarken, kaynaklarımız

aynı oranda artmamakta yani pastadan düşen pay gittikçe azalmaktadır. Pek çok ülke, iç ve dış borçlarını karşılayamıyor, gelirlerini artıramıyor, kamu yönetimindeki yolsuzluk ve rüşvet olayları ile birlikte kaynakların adil dağılımı da sorun oluyor. Halkın tatminsizleşmesi ve beklenti içine girmesi tepkinin ana kaynağıdır. Ancak, tepkilerin altında sadece ekonomi değil, sosyal boyutlar da vardır. Küreselleşme ile iletişimin artması sonucu gizli kavramı kalmadı ve insanlar ortak ihtiyaçlarını artık tartışabiliyor. Toplumların beklentileri arttı ve artık insanları kandırmak mümkün değildir. Araplar ülkelerinde; ekonomik eşitsizlik, geri kalmışlık, insan hakları sorunları, otoriter rejimler, toplumsal katılımın az olması, işsizlik, gelir azlığı ve yolsuzluk görmektedir. Arap coğrafyasında muhalefeti doğuran ortak nedenler bunlardır. Demokrasi yaygınlaşacaktır çünkü bu toplumlara artık otoriter bir yapı altında tutmak artık mümkün değildir." Hüsnü MAHALLİ ise: Ortada

Arap Baharı'nın olmadığını, çok ciddi bir oyun oynandığını ifade ettikten sonra bu coğrafyada İslamcılar 30 yıldır iktidarı ele geçirmek, Batılılar ise bugüne kadar kullandıklarını değiştirmek istiyorlar” dedi. “Amerikalıların şöyle bir hesabı var. Tüm dünyada 1.300.000 Müslüman var, bunların %1'i teröre eğilimli olsa 13 milyon kişi eder. Bunlara karşı kullanılacak tek vasıta İlimli İslam'dır. İlimli İslamcıların da 30 sene kullanıldıktan sonra rafa kaldırılacağını söyleyen Mahalli, Arap Birliği'ni toplayan Suudi Arabistan ve Katar'da demokrasinin kırıntısının olmadığını” söyledi. Mahalli'ye göre “Amerika gerçekte demokrasi istememektedir. Amerika, 100 yıl önce bu coğrafyada ne yapıldı ise bugün de aynı şeyleri yapmak istemektedir. Suriye bu coğrafyanın en merkezi ülkesidir çünkü o çözülmedikçe Ortadoğu çözülemez. Suriye'nin çözülmesi Sünni-Alevi, Sünni-Şii, Türk-Kürt kavgası demektir ve Ortadoğu birbirine düşürülmek istenmektedir. Ortadoğu'da bloklaşma çok net, gençler birbirine kırdırılacak, böyle planlanıyor. Irak'ta Şii-Sünni kavgasında bir milyon kişi öldü. Bir milyon dul var, çocuklar okula gitmiyor, Irak diye bir ülke kalmadı. Irak'a petrol değil Bush'un da dediği gibi Haçlı zihniyeti ile nefret için geldiler. Saddam'ı ayartıp İran ile savaşırın da, Kuveyt'e sokan da, El Kaide ve Taliban'ı yaratan da Amerika'dır. Yaptıkları masrafın hepsini (630 milyar dolar) Suudi Arabistan'ın parasının tutulduğu ABD'deki fondan aldılar. Türkiye terör sorununu Barzani ile çözemez, Barzani Türkiye'ye gelmeden önce İran'a gidiyor. Irak ile birlikte bu coğrafya da mahvoldu. İsrail, Batının bu coğrafyadaki kilit ve tek stratejik ülkesidir. İsrail devleti ABD tarafından BM vasıtası ile kuruldu. İsrail asla barış yapmak istemez, barış yapmadığı ve Yahudi lobisi güçlü olduğu için ABD hep onu destekler. Türkiye'de kamuoyu şu anda Suriye operasyonuna hazırlanıyor. Çin ve Rusya, BM'de ilk defa birlikte Suriye kararını veto etti. Rusya, Libya ile birlikte 10 milyar dolar kaybetti. Çin, Afrika'ya giriş yaptığı Sudan'ı

kaybetti, Sudan ikiye ayırdı şimdi güneyi de bölmeye çalışıyorlar. Çin ve Rusya, Ortadoğu'da ancak İran ve Suriye ile tutunabiliyor. Libya mahvoldu, en az 500 milyar dolar zarar var ve bir daha asla bir ülke olmayacak, parçalanacak. Batının derdi sosyal ve ekonomik sorunlar değil, kendi adamlarını getirmektir. Libya'da artık sosyal ve ekonomik sorunları tartışan var mı? Batı bu coğrafyada oyunlar oynamaktadır.” diyerek sözlerini bitirdi. Onur ÖYMEN ise: Dünya'da geçmişte yaşanan pek çok demokratikleşme dalgasına rağmen demokrasiye geçemeyen tek bölgenin Ortadoğu olduğunu söyledi. Wikileaks belgelerinden de anlıyoruz ki ABD, Ortadoğu'da üç kavramdan korkuyor; Kemalizm, laiklik ve milliyetçilik. Batının bugün Ortadoğu'da istediği demokrasi değil, daha fazla iktidarda tutamayacağı adamların yerine yenilerini getirmek. BOP ile demokrasi gelmez çünkü laiklik yoksa demokrasi de olmaz. Ortadoğu dünyadaki tüm merkezlerin bulunduğu bölgedir ve buranın kontrolü için seçilmiş ülke İsrail'dir. ABD, Atatürk gibi bağımsız politika üreten bir liderin kurduğu Türkiye'ye güvenmemekte, Türkleri tekin bulmamaktadır. Ortadoğu'nun içinde ise aşırı İslamcılar iktidarı ele geçirmeye çalışmaktadırlar. Bunların başında kendilerinden gayet emin Müslüman Kardeşler ve tüm Avrupa'yı Müslüman yapmak isteyen Selefler geliyor. Mısır ve Suriye'de Müslüman Kardeşler ve diğer İslamcı gruplar tetikte bekliyor. Libya, şeriata geçeceğini açıkladı. Fas ve Tunus'ta AKP kazandı. Öte yandan demokratik olmayan pek çok Arap ülkesine tepki yok. Bahreyn ve Yemen'de de ayaklanma var ama kimse ilgilenmiyor. BM ile birlikte hareket etmezse itimat kaybeder. Türkiye önceliklerini belirlemeli, önceliği Irak'ın kuzeyi olmalıdır. ABD, Türkiye'ye yönelik terörün bitmesini istemiyor. Türkiye, Suriye'ye söylediklerinin onda birini Irak'a söylemiyor. Terör dış politikanın aracı haline gelmiştir. Tüm gemileri yakarak, yarını düşünmeden atacağı adımlar Türkiye'ye büyük zarar verir.” dedi. ◀

Tanrısal Markalaşma

ÖĞR. GÖR. NESLİHAN BAŞAK

Binlerce yıl önce destanlarda anlatılan, parşömenlerde isimleri geçen, uğurlarında kanlar dökülen, isimlerine tapınaklar yapılan, kurbanlar verilen tanrı ve tanrıça isimlerinin, bir ayakkabıya bir güzellik salonuna ismini vereceği kimin aklına gelebilirdi?

İnsanoğlunun bir dönem korktuğu ve taptığı bu kavramlar, şimdi hayatımızda her gün telaffuz ettiğimiz, sıradan markalar oldular.

Tüm dünyada mitolojik tanrıların ve tanrıçaların isimlerini kullanarak piyasaya atılan yüzlerce firma bulunmakta. Bu firmaların, eski Yunan ve Roma Pagan inancındaki tanrı ve tanrıçaların isimlerini kullanmalarının çok belirgin nedenleri olduğunu firma logolarına baktığımızda hemen anlayabiliyoruz. Bir hava yolu firmasının mitolojideki kanatlı at Pegasus'un heybetini örnek alması bir pazarlama stratejisi mi yoksa bir tesadüf mü?

Birkaç tanrı ya da tanrıça ismini ele aldığımızda görebiliriz ki, belli sektörler gruplaşarak bilerek ya da bilmeyerek aynı isim ile veya aynı ismin farklı kullanımları ile markalaşmışlardır.

Mitolojideki birçok kahramanın doğadaki bir bitkiye ve çoğunlukla da ağaca dönüştüğü inancı oldukça yaygındır.

Sektörde bu şekilde karşımıza çıkan bir diğer isimde Daphne'dir. Daphne, Afrodit'in bakire rahibelerinden biridir ve Apollo'nun aşkını reddeder. Sonsuz bakirelik için babası Peneus'a yalvarır. Peneus'da onu bir defne ağacına dönüştürür. Apollon, Daphne'ye olan aşkını, defne yapraklarından bir taç takarak ölümsüzleştirir.

Sanatı Apollo'nun aşık olduğu peri kızı Daphne veya dilimizdeki söylenişi ile dafni veya defne, genellikle kadın güzellik firmalarının tercih ettiği bir isim olmuştur. Daphne Estetik, Daphne Lazer Epilasyon ve Güzellik Merkezleri ve Dafne Bakırköy Güzellik Merkezi gibi epilasyon merkezleri bu isimle müşteri kazanmayı hedeflemişlerdir. İnteraktif tanıtım, kurumsal imaj gibi işlere imza atan Dapne Ajans, logosunda Apollon'un defne ağacının yaprakla-

rından yapılmış tacını kullanmıştır. Defne ağacı yaz kış yapraklarını dökmeyen bir ağaçtır. Sektörde bu ismin seçilmiş olmasının bir diğer sebebi daima yeşil kalabilen bu ağaç gibi dimdik ve taptaze kalabilmek olabilir.

Ağaçlardan söz açılmışken, Mersin ağacının gövdesinden doğduğuna inanılan ve Afrodit'in kalbini kaptırdığı güzel Adonis turizm sektöründe sıkça karşılaştığımız otel isimlerindedir. Ayrıca, mobilya sektörünün öncü isimlerden Tepehome, Adonis Mutfak isimli bir koleksiyona sahiptir.

Analık ve doğurganlığın en bilinen simgesi Kybele, ya da Kibele, doğum ve doğurganlık, bir arada olmak gibi kavramların içinde barındıran sektörlerde göze çarpmaktadır. Bunlardan Kibele Care isimli aile danışmanlık merkezi, yaşlı ve hasta bakımı, aile organizasyonları, çocuk bakıcısı temini, International Hospital'ın bir birimi olan Kibele Üreme Sağlık Merkezi'nde ise kısırlık tedavisi, tüp bebek gibi hizmetler verilmektedir.

Görüldüğü üzere Kybele ana tanrıçası günümüzde hala antik inanış daki hali ile annelik ve doğurganlıkla özdeşleştirilmiş bu sektörde hizmet veren özellikle sağlık kuruluşlarının tereddüt etmeden seçtikleri isim olmuştur.

Birleştiricilik özelliği ve toplulukların birlikteliği ile ilişkili olan bu tanrıçayı marka edinmiş olan bir diğer sektörde inşaat ve konut sektörüdür. Örneğin: Kibele Konutları, Kibele Mozaik gibi şirketler konut ve bina sektörüne hizmet etmektedirler.

Kadın ve doğum konusuna değinmişken, Zeus'un kıskanç karısı Hera'yı atlamak olmaz. Doğaya ve mevsimlere hükmeden mitolojinin intikamcı kıskanç annesi şimdilerde kadın sağlığı, termal iyileştirme gibi farklı sektörlere ismini vermiştir. Hera Kadın Sağlığı, Hera Termal Devremüllükler göz çarpan firma isimlerdir. Kutsal evliliğin koruyucusu olarak da bilinen Herayı, düğün ve nişan organizasyonları şirketi Hera Organizasyon kullanarak isim ile iş tanımı ilişkisini mükemmel örtüştürmüştür.

Türkiye’de Karadeniz kıyılarında yaşadıklarına inanılan bu yarı mit yarı gerçek topluluğun ismi Amazon.com sahibine oldukça şans getirmiş olsa gerek ki internet dünyasındaki en büyük tıklanma dilimlerini elinde tutmayı başarmıştır.

Bütün bu tercihlerin bilinçaltında yatan etkileri hepimiz için benzer özellikler göstermektedir. Güç, büyüklük, güven, sahip olma duygusu gibi daha birçok tanrısal gücün, insanlar üzerindeki psikolojik etkilerinden yola çıkarsak, Mitoloji’nin bu efsanevi isimlerini markalaştırmak çok etkili bir stratejidir.

Birçok firma, buldukları şehirlere ait mitolojik efsanelerin kahramanları olan bazı tanrı ve tanrı çaların isimlerini tercih etmişlerdir. Bu durum öğretilerin etkisiyle veya zaten bu hikâyelere olan ilgiyle alakalı olabilmektedir.

Yunan ve Roma mitolojisinde anlatılan hikâyelerin büyük bir çoğunluğu aynı konuları ve kişileri kapsar. Fakat Yunan ve Roma mitolojisinde geçen isimler farklıdır. Örneğin; Yunan mitolojisindeki tanrılar başbuğu Zeus’un Roma inancındaki ismi Jüpiter’dir. Afrodite’in Venüs, Ares’in Marstır.

Böyle baktığımızda bu isimlerin Roma inancına ait olanlarının aslında güneş sistemindeki gezegenlerin isimleri olduğunu görüyoruz. Piyasada bu isimlerin firmalar tarafından çoğunlukla tercih edilmemesinin nedeni bu olabilir. İsimler ilk telaffuz edildiklerinde gezegenleri çağrıştırmaktadırlar. Böylelikle isim seçiminde Yunan Mitolojisindeki halleri daha çok rağbet görmektedir.

Her bir tanrının ve tanrıçanın hatta mitolojide tanrı veya tanrıça olmadan sadece kahraman olarak hikâyelere konu olmuş düşsel isimlerin, kendilerine ait çeşitli özellikleri vardır. Pegasus Havayo-

lu şirketi logosunda, Yunan mitolojisindeki kanatlı at Pegasus’un betimlemesi bulunmaktadır. Pegasus’un Deniz tanrısı Poseidon ile yılan saçlı Medusa’nın oğlu olduğuna inanılmaktadır. Rengi tamamen beyazdır ve uçmasını sağlayan iki büyük kanadı vardır. Uçarken havada koşuyormuş gibi betimlenir. Bu söylenceye göre bir havayolu şirketinin kendine bu ismi marka olarak alması gayet mantıklı bir sonuçtur. Tüm mitolojik hikayelerde, Pegasus zaten kendini yüzyıllardır göklerin hakimi olduğuna inandırmış bir kahramandır.

Pegasus’un babası, denizler hâkimi yüce Poseidon’a gelirse, tahmin edildiği gibi deniz ile bağlantılı birçok konuda ismi insanlar tarafından kullanılmıştır. Yeryüzünün dörtte üçünün su olduğunu düşünürsek, doğal olarak da yelken, yelkencilik gibi suyla ilgili şirketlerin ilk tercih ettiği isim Poseidon olmuştur. İstanbul Beşiktaş ‘daki Poseidon Su altı Sporları Merkezi ve Ayvalık Poseidon Yelken Kulübü, denizler tanrısının ismini benimseyenlerden bazılarıdır.

Bunların yanında deniz ve su ile ilgili almayan fakat bu ismi kullanan firmalarda mevcut. Poseidon Yazılım ve Bilgisayar, Poseidon Yurtdışı ve Eğitim Danışmanlığı, Marmaris deki Poseidon Hotel -ki onunda logosunda Poseidon’un resimlerde ve heykellerde sürekli elinde tuttuğu üçlü yabası bulunmaktadır.

Mitoloji tanrılarının isimlerini kendine marka edinen dünyaca ünlü en büyük firmalardan biri hiç kuşkusuz Nike firmasıdır.

Yeryüzünün dörtte üçünün su olduğunu düşünürsek, doğal olarak da yelken, yelkencilik gibi suyla ilgili şirketlerin ilk tercih ettiği isim Poseidon olmuştur. İstanbul Beşiktaş 'daki Poseidon Su altı Sporları Merkezi ve Ayvalık Poseidon Yelken Kulübü, denizler tanrısının ismini benimseyenlerden bazılarıdır.

Olimpos tanrılarının soyundan olmayıp da soyut kavramların kişileştirilmiş biçimi olan tanrıça, zafer kavramının somutlaştırılmış halini temsil eder. Nike resimlerde kanatlı, hızlı uçan ve göklerde süzülerek zaferi getiren bir genç kız olarak tasvir edilir. Diğer bir özelliği de çok hızlı ko masıdır. Dünyanın önde gelen spor ayakkabı, spor kıyafet ve spor aksesuar tasarım ve pazarlama şirketi olan Nike, tanrıçanın bu sportif yönünün cazibesine kapılmış olsa gerek.

Pazarda büyük paya sahip diğer bir firma da Amazon.com dur. Elektronik ortamda kurulmuş olan ilk en büyük alışveriş sitesi unvanına sahip olan firma, adını mitolojideki kadın savaşçı kabileden alır. Aslında amazonların gerçek olduğuna dair bazı araştırmacılar hem fikirdir. Türkiye'de Karadeniz kıyılarında yaşadıklarına inanılan bu yarı mit yarı gerçek topluluğun ismi Amazon.com un sahibine oldukça şans getirmiş olsa gerek ki internet dünyasındaki en büyük tıklanma dilimlerini elinde tutmayı başarmıştır.

Pan yayınları logosunda mitolojik efsanelerde Satyr olarak da geçen yarı insan yarı keçi yaratığın çaldığı Sirinks adı verilen, uzunluklarına göre yan yana dizilmiş kamıştan oluşan bir tür müzik aletini, bir diğer ismiyle "Pan flütü" kullanmaktadır. Burada amaç toplulukları kendine çekmektir.

Yunan mitolojisine göre, bu flüt, Pan'ın (kırların ve çobanların tanrısı) icat ettiği ve elinden düşürmediği müzik aletidir.

Dünyanın önde gelen tır, otobüs, otomobil, iş makinesi, deniz

motoru ve endüstriyel motorlar üretimi yapan firması Volvo'nun, ismiyle olmasada logosundaki gizli mitolojik anlamı belki de çoğu Volvo kullanıcısı bilmemektedir. Erkekliği sembolize eden, köşesinde ok işareti bulunan bir dairenin içinde firmanın ismi bulunmaktadır. Bu işaret Roma mitolojisinde Savaş tanrısı Marsı sembolize etmektedir. Romalılar atalarının Mars olduğuna inanmaktadır. Roma'da erkek tanrılar arasında en güçlü ikinci konumdadır. Asil görünüşlü ve asla yenilmeyen bir tanrıdır. Belki de firma bu logoyu kullanarak, gücün ve erkeksi estetiğin, Volvo'yu yansıttığını gizlice müşterilerine benimsetmektedir.

Starbucks'ın logosu yeşil renkte bir yuvarlağın içinde bulunan mixoparthenostur. Yunan mitolojisinde Sirenler, Sirenum scapuli denen bir adada yaşadıklarına inanılan deniz yaratıklarıdır. Mixoparthenos da bir çeşit sirendir. Bazı topluluklarda denizkızı anlamında da kullanılmaktadır. Starbucks'ın bu ikonu kullanmasındaki sebep kahvenin büyüleyici tadı ve kokusuyla insanları kendine çekmesi ile sirenlerin büyüleyici şarkılarıyla denizcileri kendilerine çekmelerini bağdaştırmış olmaları mümkündür.

Mitolojik bir tanrının temsil ettiği ve yönettiği özelliği ile örtüşen bir diğer firma olan Bacus şarap Firması, adını Bursa yöresinde de bir süre yaşadığı varsayılan Roma mitolojisinin şarap tanrısı Bakus'ten almaktadır.

Demeter, Yunan mitolojisinde tarım ve bereket tanrıçası.

Pegasus'un Deniz tanrısı Poseidon ile yılan saçlı Medusa'nın oğlu olduğuna inanılmaktadır. Uçarken havada koşuyormuş gibi betimlenir. Bu söylenceye göre bir havayolu şirketinin kendine bu ismi marka olarak alması gayet mantıklı bir sonuçtur.

Homeros'un destanlarında, "güzel saçlı kraliçe" ya da "güzel örgülü Demeter" diye geçer. İnsanlara toprağı ekip biçmesini öğreten bu tanrıçadır. Ekinleri, özellikle de buğdayı simgeler. Demeter Tarım isimli şirket, sağlık açısından önemli bir yer tutan ve eski Yunan ve Roma krallarının en tercih ettikleri yiyecek olan enginarın ticaretini yapmaktadır.

Hem hizmet verdiği sektör, hem isim hem de logosuyla tam bir mitolojik markalaşma örneği sayabileceğimiz firmalardan biri de Flora çiçekçiliktir. Flora, Roma mitolojisinde çiçek ve bahar tanrıçasıdır. Roma'ya Sabinler'den gelme bir tanrıçadır. Çiçek açan her bitkinin yönetimi onun elindedir. Sektörü farklı olsa da turizm adına ismi benimseyen Kuşadası Flora Apart Otel'in de logosu yeşil yonca şeklindedir.

Promosyon firmalarında da mitolojinin izlerini görmek mümkündür. Troy Promosyon olarak hizmet veren şirket, ismini ve logosunu efsanevi truva atından almıştır. Başka bir sektörden Troy Mühendislik İnşaat A.Ş. de logosunda yine tahta truva atı kullanan firmalardandır. Bilinen en önemli firmalardan biri de Troy Biradır.

Mevcut Linux çekirdeği ve açık kaynak kodlu yazılımlarla masaüstü kullanıcılarını hedefleyen bir linux dağıtımı geliştirme amacıyla olan Truvalinux modern bir tasarımla ilk bakışta ata benzemese de truva atını bilgisayar dünyasına gizlice sokmayı başarmıştır.

Diana Airguns isimli alman firma, avcılık ve av tanrıçasını isim olarak kullanmaktadır. Av malzemelerinde bir dünya markası olan firma havalı tüfek ve tabanca üretimiyle tanrıçanın savaşçı özelliğini taşıyor. Yine turizm sektörüne hizmet veren Diana Travel şirketi isim olarak tanrıçanın Roma mitolojisindeki ismini kullanmış olsa da, logosunda Yunan mitolojisindeki Artemis ismiyle anılan ünlü heykeli kullanmaktadır.

Aslında Olimposlu olmayan tanrılardan en bilinen ve belki de hayatımızda en çok yer edineni Eros tur. Küçük bir çocuk olarak betimlenen kanatlı elinde bir yay ve ok ile insanoğlunu ve hatta mitolojideki tanrı ve tanrıçaları birbirine aşık eden, aşk denen tatlı İllüzyonu yüzlerce yıldır kendiyile bütünleştiren bu haylaz tanrı ülkemizde Eros İç Çamaşırları Firması'nın isim babası olmuş aşk ile iç çamaşırının erotizmindeki ince bağlantı firma tarafından fark edilmiştir.

Yunan ve Roma mitolojisinden bahsederken bir de Anadolu'daki evliya efsanelerinden bir evliya kadından bahsetmek gerek. Sarıkız Maden Suları'na ismini veren bu evliyanın hikâyesi şöyledir;

Edremit Körfezindeki Kaz dağlarında vaktiyle yaşadığına inanılan bir baba kız varmış. Sarı saçları olan çok güzel bir kızmış. Babası onu evlendirmek istemiş fakat o Allah aşkından başka aşk tanımam demiş. Köy ahalisinden Sarıkızla evlenmek isteyen gençler sevdalarına karşılık bulamayınca kıza iftiralara başlamış. Babası da 4-5 kaz ile İda Dağına bırakmış çok sevdiği güzeller güzeli kızını.

Bir süre sonra kıızı görmeye gelen baba, kızından su istemiş ve Sarıkız dağın tepesinden elini körfeze uzatmış metrelerce, denizden su vermiş babacığına abdest alsın diye. İşte o an anlamış baba kızının erdiğini.

Tüm bu hikâyeler ve efsanelerdeki kişileştirilmiş karakterler, günümüz satış ve pazarlama dünyasında sıkça karşımıza çıkmaktadır. Bizi kendilerine çeken ister isimlerinin bizlerde uyandırdığı duygular, isterse zaten tanıdık olan özellikler ve güçler olsun, tanrı ve tanrıça olmaktan çıkıp her biri birer marka olmuştur ve görülene göre olmaya devam edecektir. Ne de olsa daha mitolojinin bağrında binlerce tanrı ve tanrıça, keşfedilmeyi ve markalaşmaya beklemektedir. ◀

İstanbul Aydın Üniversitesi Tarih Günleri'nin 2'si Yapıldı

Konuk: Tarihçi-Yazar ORHAN KOLOĞLU

Atatürk İlkeleri ve İnkılap Tarihi Uygulama ve Araştırma Merkezi tarafından 29 Kasım 2011 Salı günü gerçekleştirilen Tarih Günleri'nin ikincisinin konuğu tarihçi-yazar Orhan Koloğlu oldu. Koloğlu, Galatasaray Lisesi'nin ardından İstanbul Üniversitesi Yüksek Gazetecilik Enstitüsü'nü bitirmiş, Strasbourg Üniversitesi'nde tarih doktorası yapmıştır. 1947'de gazeteciliğe başlayan Koloğlu, muhabirlik, yazarlık, yazı işleri müdürlüğü, basın ataşeliği, basın yayın genel müdürlüğü yapmış, üniversitelerde dersler vermiştir. Tarih ve sosyal bilimler konularında yaklaşık 60 kitabı vardır. Sedat Simavi, Yunus Nadi, Afet İnan ve iki kez Türkiye Gazeteciler Cemiyeti araştırma ödülü kazanmıştır.

Orhan Koloğlu, "Mondros'tan Mudanya'ya Osmanlı'da Son Tartışmalar" başlıklı konuşmasında; 1918 yılında imzalanıp Osmanlı Devleti için Birinci Dünya Savaşı'nı bitiren Mondros Ateşkes Antlaşması'ndan 1922 yılında imzalanıp Milli Mücadele dönemini kapatan Mudanya Ateşkes Antlaşması'na kadar gelinen süreci analiz ederek, iki antlaşmanın imzalandığı koşullar ve sonuçlarını ortaya koydu. Mondros'u Osmanlı Devleti'nin tamamen yenilip yok olması, Mudanya'yı da beklenmedik şekilde ortaya çıkan zafer olarak nitelendirdi.

Mondros Ateşkes Antlaşması imzalandığında gelinen noktanın sadece o döneme ait değil, yüz yıllık bir sürecin sonunda ortaya

çıkan durum olduğunu belirtti. Bu dönemde kurtuluş çaresi arayanların, son yüzyılda 5 kere kendisini yıkımdan kurtaran İngiltere ile anlaşmak zorunda hissetmelerinin doğal olduğunu ifade etti. Mondros'tan sonra gelen işgallerle, Osmanlı Devleti'nin tam parçalanmasının gerçekleştiğini söyleyen Koloğlu, 4 yıl sonra, her şeyin değiştiğini vurguladı.

Koloğlu, Mudanya Ateşkes Antlaşması'ndan sonra, önceki dönemden farklı olarak, hayallere yer verilmediğini, Atatürk'ün duracağı yeri çok iyi kestiren bir lider olduğunu belirtti. Atatürk'ün zaferi, en önemli özellikleri olan tahlil kabiliyeti ve zamanlamayı en iyi şekilde kullanarak kazandığını vurguladı. Sürecin sonunda, Osmanlı Devleti'ni yıkmak için işbirliği yapanların hayranlıkla taraf değiştirdiğini, Atatürk'ün adımlarını dikkatle takip ettiklerini belirtti. Atatürk'ün başarısının dünyadaki Türk imajını nasıl değiştirdiğini belgelerle örnekledi. Koloğlu'nun paylaştığı karikatürlerde, 1918-1919 döneminde Osmanlı, dünyada ezilmiş görünürken, zaferden sonra Türkler hayranlıkla resmedilmiştir.

Salonda bulunan akademisyenlerin de soru ve katkılarıyla renklenmiş söyleşide Koloğlu, Arap dünyasının güncel durumunu da tarihi akış içinde değerlendirdi. İslam dünyasında en uzun ömürlü devletin Osmanlı Devleti olduğunu vurgulayan Orhan Koloğlu, bizdeki devlet kavramının ve mantığının çok farklı olduğunu vurguladı. Türkiye'de 200 yılda kazanılan demokrasi anlayışının bile daha oturmadığını vurgularken, Arap dünyasının zamana ihtiyacı olduğunu söyledi. Arap dünyasının açıklamayan bir tarafı olduğunu vurgulayan Koloğlu, bu noktada da Atatürk ve Türk toplumunun farklı duruşa sahip olduğunu belirtti. ◀

Vatandan Vatana Gururla Bakıyoruz

DR. SABİNA ELDARKIZI*

Söz konusu iki devlet bir millet Türkiye ile Azerbaycan'dır. Geçmiş bin yıllara dayalı bu yakınlık ve kardeşlik ilişkileri sürekli gelişmekte ve derinleşmektedir. 70 yıllık Sovyet rejiminin aramıza ördüğü kalın duvarlar bile ikiye bölünmüş bu milletin arasındaki manevi bağlara, duygusal köprülere ve ilişkilere engel olamadı. Sovyetler Birliği dağılır dağılmaz duvarlar biranda yerle bir oldu. Yüz Yıl, bin yıl öncesi gibi ilişkiler gelişmeye, güçlenmeye ve karşılıklı git-geller artmaya başladı. 1918 yılında Azerbaycan Halk Cumhuriyeti'nin kurulduğu dönemde olduğu gibi, dünyada karmaşık sosyal politik sürecin yaşandığı günümüzde de iki kardeş devlet birbirinin yanındadır. Düşmanların kötü niyetli çabası o dönemde olduğu gibi şimdi de boşa çıkmaktadır. Çünkü bu dostluğu, kardeşliği bozmak ve mevcut ilişkiye gölge düşürmek imkansızdır. Tarih defalarca bu kardeşliğin, dayanışmanın, kardeşlik uğrunda şahadetin şahidi olmuştur. 1. Cihan Harbi'nde Türkiye Cumhuriyeti tarihinin en karmaşık, aynı zamanda en parlak ve onurlu bir dönemini yaşarken Çanakkale'de işgalcilerin, Türk topraklarına göz dikenlerin karşısına Osmanlı Türklerinin yanı sıra Azerbaycan'dan gelen gönüllüler de siper olmuş, Anadolu Türküyle omuz omuza savaşmış Türklerin o dönem başlattıkları İstiklal Savaşı'na adlarını namuslarıyla, kanlarıyla yazmışlardır. Aradan yıllar geçse de tüm bu yaşananlar hatırlandıkça insana keder ve gurur karışımı bir duygu yaşatmakta. Bu gün Türkiye'nin her yerinde, Kars'ta, Erzurum'da, Van'da Çanakkale'de şehit mezarları arasında dolaşırken sanki tarihin derinliklerinden büyük başarılar imza atan şehitlerin sesleri yükselmekte, konuşmaları duyulmaktadır. İnsana huzur veren diğer bir husus, onların başka ülke topraklarında, gurbette değil kendi öz vatanlarında defnedilmiş olmalarıdır. Onların uyuduğu bu yerler, hala binlerce insan tarafından ziyaret edilmektedir. Bu bağlamda insan kendi onurlu tarihine bakmaktan, olayları incelemekten doymamaktadır. 1918 yılında Doğu'da ilk demokratik cumhuriyet kurulduğunda, bin

bir zorluklarla karşılaşan Azerbaycan'ın yardımına ilk koşan da kardeş Türkiye'nin evlatları, Kafkas İslam Ordusu oldu. Bakü'nün düşman işgalinden kurtuluşunda müstesna hizmetler gösteren Nuri Paşa, Enver Paşa komutasındaki Türk ordusunun verdiği kayıpları, gösterdiği mertlik ve kahramanlık örneklerini Sovyetler dönemindeki ciddi yasaklar bile unutturamamıştır. Azerbaycan'ın bağımsızlığı uğrunda şehit olmuş Türkiyeli askerlerin mezarları Azerbaycan'ın tüm bölgelerinde büyük bir titizlikle muhafaza edilmektedir. Türk evlatlarının mezarları Sovyet döneminde de, günümüzde de büyük bir sevgiyle korunmaktadır. Söz konusu mezarların her biri kutsal mekâna, birer türbeye dönüşmüştür.

Aradan yıllar geçmesine rağmen aynı dile, aynı dine sahip bu tek milletin kardeşliğini, dostluğunu, yakınlığını istemeyen, tüm imkânlarıyla bunu engellemeğe çalışan kötü niyetli güçler, bu niyetlerinden vazgeçmek yerine daha bir şevkle ellerinden gelen kötülüğü esirgememektedirler.

Yıllardan beri her iki devletin ve onun halkının başı üstünde "Ermeni" isimli bir kâbus, bir kara bela dolaşmaktadır. Birliğimizi, refahımızı istemeyen güçler bu hususu kendi çıkarları doğrultusunda bir vasıtaya dönüştürmüşlerdir. Yüz yıllar boyunca Ermenilerin lehine kaybettiğimiz topraklar, bu bağlamda Dağlık Karabağ bu siyasi oyunların ikili standartların bir sonucudur. Fakat Azerbaycan'da olduğu gibi Türkiye'de de olayların içyüzü gereğince bilinmektedir. Her ne kadar düşman olarak Ermenistan gözükse de perde arkasındaki güçler bambaşkadır.

Türkiye gibi güçlü sivil ve demokratik bir devletin Avrupa Birliği'ne üyeliğin engellenmesi, Türkiye'den ekonomik ve nüfus bakımından daha zayıf ülkelerin Avrupa Birliği'ne kolaylıkla kabul edilmesi Türkiye'ye karşı çifte standardın açık göstergesidir.

Haksız yere soykırım perdesi altında Ermeni meselesini zorla Türkiye'ye kabul ettirmek isteyen güçlerin niyeti, günümüzde her iki ülke halkı tarafından iyi bilinmekte ve onların gerçek niyeti

Azerbaycan ve Türkiye halkları tarafından göz ardı edilmemektedir. Bu durum, yani düşmanın gerçek niyetinin bilinmesi onlarda gelecek tehlikenin boyutunu da azaltmaktadır.

80'li yılların sonunda başlayan Ermeni terörü ve işgalinden zarar gören Azerbaycan Cumhuriyeti, Kardeş Türkiye'nin desteğini her zaman yanında hissetmiş ve bu destek Azerbaycan'da olduğu gibi Türkiye'de çalışan, eğitim gören Azerbaycan vatandaşlarının göğsünü gurur ve övünç hissiyle doldurmuştur. Konu Azerbaycan olunca Türkiye'de resmlerin yanı sıra, basın ve medya da aynı olumlu tavrı sergilemektedir.

Başbakan Recep Tayip Erdoğan, çeşitli tarihlerde dünya ve Avrupa ülkelerine ziyareti sırasında gündem konuları arasında Azerbaycan'ın önemli sorunlarına her zaman yer vermiştir. Başbakan gerçek bir Türk evladına yakışır şekilde Azerbaycan'ın sorunlarını gündeme taşımış ve dünyadan adaletli yaklaşım talep etmiştir.

1992 yılında, yani Ermenistan'ın Azerbaycan'a saldırılarının arttığı bir dönemde sınırlarını Ermenistan'a kapatan Kardeş Türkiye devleti, İşgalci Ermenistan'ın Azerbaycan'la olan sorunları çözümleneceği zamana kadar sınırlarını açmak niyetinde olmadığını her fırsatta dile getirmektedir. Geçtiğimiz günlerde Başbakan Recep Tayip Erdoğan Avrupa ziyareti sırasında tüm dünyaya seslenerek: "Biz Azerbaycan'ın hakkını Ermenistan'a yedirmeyiz", "Tarihle tarihçiler uğraşsın, siyasetçiler değil", "Uzak tarihte nelerin yaşandığı bilinmemektedir", Hocalı soykırımı ise gözler önündedir", "Gelin bu soykırımdan konuşalım, bunu yapanları kınayalım" ifadelerini dile getirmiştir. İşin mutluluk verici tarafı Türkiye her konuda olduğu gibi Dağlık Karabağ sorununda da Azerbaycan'ın yanında yer almıştır. Karabağ sorunu artık Azerbaycan'ın sorunu olmaktan çıkmış Türkiye'nin ve Türk halkının meselesine dönüşmüştür.

"Eurovision-2011" şarkı yarışmasında da diğer uluslararası

etkinliklerde olduğu gibi Azerbaycan ve Türkiye'nin birbirine karşılıklı desteğinin şahidi olduk. Yarışmada birinciliği kazanan Azerbaycan temsilcilerinin ellerinde Azerbaycan'ın yanı sıra Türkiye'nin de bayrağının olması, Azerbaycan ve Türkiye halklarına sevinç ve duygu dolu anlar yaşattı. Çünkü her iki halk bu başarıya iki devletin ve aynı zamanda tüm Türk Dünyasının başarısı olarak bakmakta, Türk ruhunun birliğine bölünmezliğine ve ebediliğine bir örnek gibi değerlendirmektedir.

Mustafa Kemal Atatürk'le başlayan, Ulu önderimiz Haydar Aliyev tarafından başarılı bir şekilde geliştirilen bu dostluk ve kardeşlik politikasının rotası gelecek nesillerdir. Her bir yeni nesil bu başarıya kendinden bir şeyler katmalıdır. Geçtiğimiz günlerde Kars'ta Haydar Aliyev lisesinin temel atma töreninde bir konuşma yapan Türkiye Cumhuriyeti Başbakanı Recep Tayip Erdoğan bu fikri, bu politikayı bir kez daha gündeme taşıyarak önemine değinmiştir.

Cumhurbaşkanı İlham Aliyev "Eurovision 2011" şarkı yarışması birinciliğini kazanan şahısları kabulünde, "Bu tür bir önemli yarışmada birincilik kazanmak tarihi bir başarıdır. Bu öncelikle sizin başarınızdır, sizleri bu başarıdan dolayı kutluyorum. Bu başarı Azerbaycan gençliğinin, Azerbaycan Halkının ve Azerbaycan Devletinin başarısıdır. Bu başarı tarihe yazılacaktır" ifadelerini kullanmıştır.

Evet, bu tarihi başarı Azerbaycan'la beraber Türkiye'nin, yani tüm Türk Dünyasının da başarısıydı. Dileğimiz bu tür başarıların her zaman yaşanmasıdır. ◀

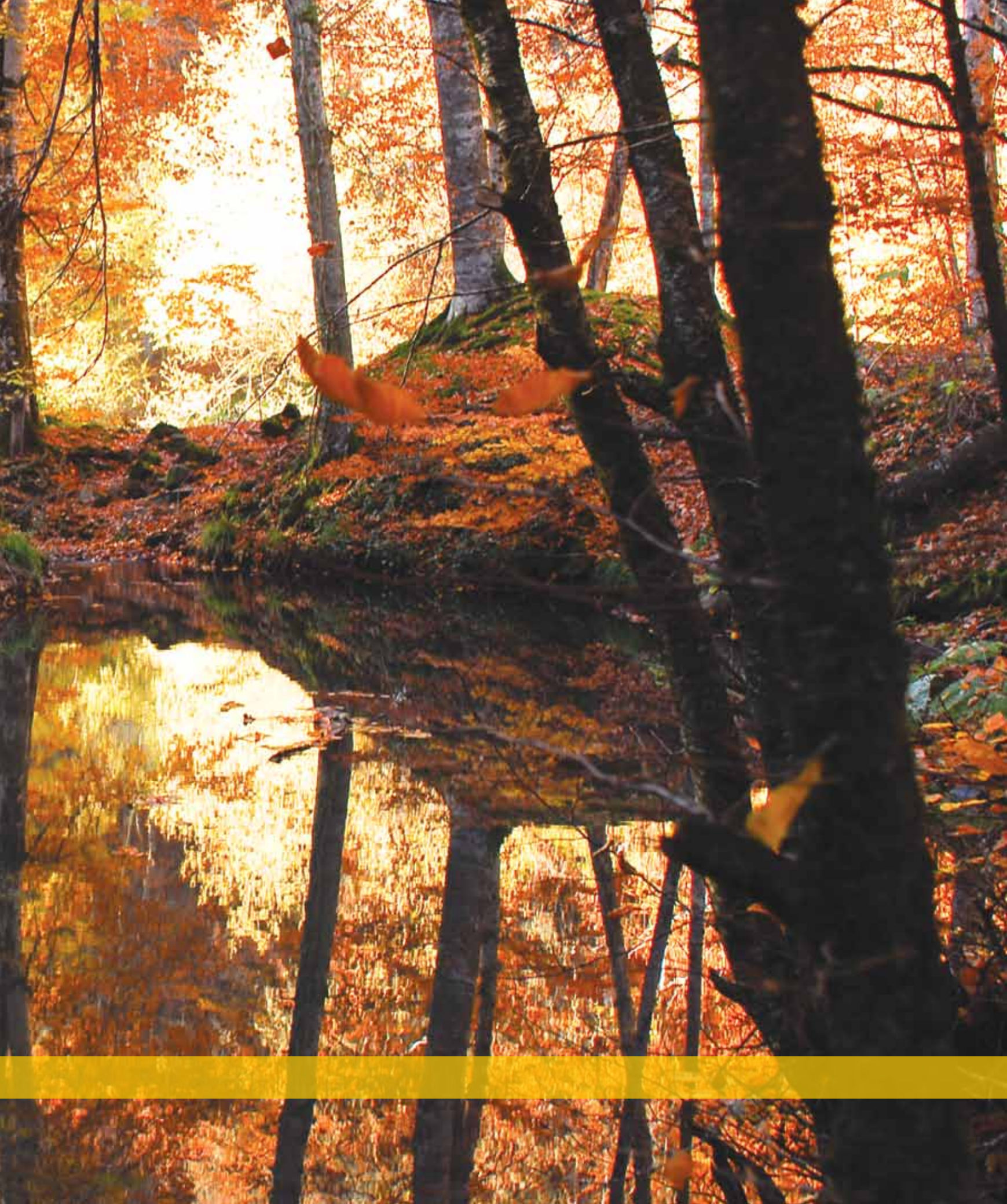
* Hukuk Uzmanı, Uluslararası Karadeniz ve Hazar Ülkeleri Partnerlik ve İşbirliği Vakfı Türkiye Temsilciliği Yönetim Kurulu Üyesi
<http://www.azerbaijannews.az/index.php?Lng=aze&year=2011&Pid=16911>

Son Bahar

ÖĞR. GÖR. İBRAHİM YOĞURTÇU

Gene gideceksin değil mi dedi? Gelmeden, durmadan, oturmadan gideceksin. Hiçbir şey demedim. Bu sessizlik zaten evet demektir. Kabullendi. Tek başına oralarda ne yaparsın, nasıl durursun, korkmaz mısın derdi her seferinde, bende ne olacak anne derdim, korkacak birşey yok, doğadan korkulur mu, ben yalnız olmaktan zevk alıyorum, kendime geliyorum doğadayken, iç sesimi dinliyorum, huzur depolayıp dönüyorum her seferinde...

Yavaş yavaş akşam alacası çöküyordu etrafa. Pencereden giren bir ışık hüzmeleri duvardaki antika saatin camından yansıyıp yüzüne düşüyordu... Sadece sobanın üzerindeki çaydanlıktan çıkan buhar sesi duyuluyordu. Birazdan kuzineye patates atılacak, ilerleyen saatlerde üzerine taze tereyağı ilave edilerek yenecekti.

Dışarıya baktım. Gökyüzü lacivertten siyaha dönmeye başlamıştı. Siyah bir silüete dönen dağların tepelerinde kömür karası bulutlar birikmeye başlamıştı. Camı açıp dışarıya baktım, etrafta toprak kokusu vardı, sıcak sayılabilecek bir rüzgâr yaladı yüzümü. Dışarı çıktım. Eve doğru gelen toprak yolun iki tarafındaki gürgen ağaçlarının devasa kolları yavaş yavaş sallanmaya, ısrarla dallarına tutunmaya çalışan sarı yaprakları ısrarla yere düşürmeye çalışıyordu. İki büyük damla düştü yüzüme, kafamı gökyüzüne kaldığım anda. Ho-

şuma gitti. Birden damlalarda rüzgâr da şiddetlendi. Kuru toprağın üzerine düşen damlalar küçük lecekler bırakmaya başladı, lekeler çoğalıyordu. Buralar böyledir derdi; 10 gün gökyüzünden yağmur düşmezse demek ki ardından fırtına gelecek. 1 haftadır kavrulduk neredeyse, zamandır... Yağmur başlayınca hemen bir telaş başlandı. Camlar çerçeveler sıkı sıkıya kapatılır, çamaşırlar içeri alınır, etrafa göz gezdirilir, unutulmuş bir şeyler varsa alelacele eve atılırdı. Bazen kuruması için dışarıya bırakılmış odunlar bile çarçabuk eve taşınırdı. Çünkü dinmek bilmezdi yağmur... Şimdi güneşli gün sayısı kadar yağmur yağacak derdi, dediği olurdu ve böyle zamanlarda çok sıkılırdı. Evin ön tarafında üzeri sac ile örtülü bir baraka vardı, yağmurun yağdığı çoğu kez o sacdan çıkan sestense anlaşılırdı. Ninni olurdu bize, o ninni ile hayaller kurup uykuya dalardık.

Eve koştum. İnce belli bardaklara doldurulmuş çaylar hazır. Mis gibi taze çay. Ama bardaklar çok küçük hemen bitiyor diye itiraz ederdim. Şunu su bardağına koy da iki de bir kalkma. Olur, mu derdi, keyif işi bu, çay dediğin bu bardakta içilir o elindeki ne öyle, bardaktan çok kazana benziyor. Hem kaç kere geliyorsun ki, hadi geldin, yüzünü göremeden gidiyorsun.

Yemek yendi üzerine bir defa daha çay içildi... Kuzineden çıkarılan patatesler tereyağı ile karıştırılarak kumpir haline getirildi.

Kumpir oldu bunlar dedim, tereyağlı sade kumpir. Kumpir nedir? Dedi ,bunlar patates !!!

Dışarıdan gelenler buranın manzarasını çok sever ama iklimine ayak uyduramazdı. Nem çoğu misafiri uykusuz bırakırdı. Yatağa girdiğiniz anda nemli bir mağaraya girmiş gibi hissederdiniz. Uyumak için gözkapaklarınızın iyice ağırlaşması gerekirdi. Bu durumlarda misafirler salonda yatırılırdı istenirse. Çünkü kuzineye koca bir gürgen odunu atılır, odanın sabaha kadar ılıman olması sağlanırdı. Karanlığın içinde yanan korlara bakıyordum, hafif hafif içten içe yanıyordu... Tekrar rüzgâr sesi duyuldu...

O kadar esti o kadar esti ki, bahçedeki erik ağaçlarının dallarından çatırtı sesi duydum. İnanılmaz bir homurtu geliyordu dışarıdan. Nereden geldiği bilinmez bir kapı çarpma sesi uğultunun arasından ancak duyuluyordu. Periyodik olarak çarpan bir kapının sesi... Sinir bozucu bir ses...

Saat kaç bilmiyorum, duvar saatinin içi karanlık ama ezan vaktinin yaklaştığını hissediyorum. Rüzgâr tüm şiddetiyle devam ediyor, kapı çarpmaya devam ediyor, ben olduğum yerde yatmaya devam ediyorum. Ama yağmur yağmıyor. Uyumaya çalışıyorum. Boyası dökülmeye yüz tutmuş yeşil ahşap çerçevelerin arasından rüzgâr ıslık çalıyor.

En zor an ayrılma vaktidir bu diyardan. Hiç sarılmayız öyle. Ben gidiyorum derim o da yolun açık olsun der. Biliriz ki eğer sarılırsak ayrılamayacağız. İçimize atarız hüznümüzü... Öyle iyi rol yaparız ki, o kadar soğukkanlı davranırız ki, ikimizden başka herkes inanır buna. Ama beyaz badanalı 2 katlı evden ayrılınca başlar olanlar. Arkama dönüp bakamam, bakarsam gidemeyeceğimi anlarım. Gözlerini, o mübarek yüzünü, sıcaklığını, o karşılıksız sevgisini sırtımda hissede hissede, ayaklarım geri çekse de yürümeye devam ederim. İçimin yarısını orada bırakıp toprak yoldan yürümeye devam ederim. Sonbahar yaprakları gibi savrula savrula, sonbahar yaprakları gibi, dalından koparılmış gibi...

Toprak yol bitip beton merdivenlerden inmeye başlayınca bilirim, bahçedeki incir ağacının altından bana bakıyor, ama ben bakamam, işte o zaman gözyaşlarıma hâkim olamam doya doya ağlarım.

Ev gözden kaybolunca asırlık gürgen ağacının dibinde, sarı yaprakların arasından akan pınarda yüzümü yıkarım. Çürümeye yüz tutmuş, tek parça tahtadan oluşan bankta otururum. Oturduğum yerin yanından küçük bir ırmak akar. İki yanı ağaçlarla kaplı küçük bir ırmak. Ne güzel bir manzara..sonbahar mevsimlerin en güzeli diye düşünürüm. Sonbahar mevsimlerin en hüznülsü diye düşünürüm, geri dönmek gelir içimden ama yapamam, geri dönmekten korkarım. Bu sefer neden bu kadar zor oldu derim kendi kendime, her defa olan zordan daha zor.

Zaman geçer gene bir sonbahar gelir... Ben gelirim... Bu sefer beton merdivenlerden tırmanırım, içim içime sığmaz, eve varırım, kimse karşılamaz, etrafa bakarım, bakılacak her yere bakarım....

O artık yoktur...

Sevmem buraları... <

Prof. Yoshiaki SASAKI Siyaset Akademisi'nde

İstanbul Aydın Üniversitesi Türkiye Araştırmaları Merkezi (İAÜTAM) tarafından bu yıl ikincisi düzenlenen Siyaset Akademisi-3, ikinci haftasında Kuzey Afrika devrimlerini tartıştı. İstanbul Aydın Üniversitesi Türkiye Araştırmaları Merkezi Başkanı Zeynep Banu Dalaman moderatörlüğünde "Kuzey Afrika Devrimleri: Arap Baharı mı, Arap Kışı mı?" sorusunun yanıtı üç önemli konukla arandı. Siyaset Akademisi-3'ün ikinci oturumunda Japonya Başbakan Eski Başdanışmanı ve Orta-doğu uzmanı Prof. Yoshiaki SASAKI Afrika devrimlerine uzak doğunun bakışını anlattı ve Türkiye'ye dair önemli açıklamalar yaptı. Konuşmasına devrik lider Kaddafi'den söz ederek başlayan Sn. Sasaki sözlerine şöyle devam etti: "Kaddafi ile halk arasında uçurum vardı ve onu diktatör yapan da buydu. Ancak halkına yeterince ekmek verdiği için halk sesini çıkarmıyordu? Peki şimdi ne oldu? Arap baharını düşündüğümüz zaman sebeplerini de düşünmek lazım. Neden hepsi aynı zamanda oldu? İçerideki sebeplerden biri öncelikle kredi hatalarıyla nedeniyle ekonominin çökmesidir. Birleşik devletler tarafından inşa edilen bir program var; böl ve kontrol et mantığı. Ve bu plan yavaş yavaş harekete geçmeye başladı. Tıpkı Irak'ın 3'e bölünmesi gibi Suriye, Libya ve Mısır'da aynı şekilde bölünecek. Arabistan'da bölünecek ve Mekke, Medine, Hicaz bir müslüman devletinde kalacak." dedi.

Yaşanan Bir Mobil Savaş

Devrimlerin yapılış yöntemlerine de değinen Prof. SASAKI: "Aynı zamanda mobil devrimden bahsediyoruz. Sosyal ağların bu devrimlerin yayılmasında çok etkisi oldu. Ve bu devrimleri yaratarak halkı birbirine katan yeni bir Amerikan tarzı mobil savaştır bu. Devrimleri organize ediyor, ülkeleri bölüyor ve kontrolü altına alıyor" dedi. Devrimlerin ülke ekonomilerini de kötü etkilediğini söyleyen Prof. Sasaki, Mısır'da fabrikaların yüzde 50'sinin kapandığını, kalanların da yüzde 30 kapasiteyle çalıştığını ve özellikle turizmin felaket durumda olduğunu ifade etti.

Devrimlerin Sonuçları Öngörülemez

Prof. Sasaki: “Devrim için bir salgın hastalık tanımı yapıldı. Ve İslami kökten dincilerinin uyanışı da söz konusudur. Tunus küçük nüfuslu bir ülke ancak eğitilmiş bir nüfustur. Dolayısıyla bu kitleyi eyleme geçirmek daha kolaydı. Mısır’da ise hareketlenmeleri önce genç nesil başlattı. Mısır halkı fakir ama eylemlerde çok güçlüydüler. Mısırlılar rejimi değiştirmeye isteklidir ancak bunu çok hızlı yapmak istiyorlar. Libya’ya yapılan saldırılar ise uluslararası insanlık görevinin üstünde bir müdahale idi. Amerika Arap ülkelerini kontrol etme arzusunun da ve harcama yapmadan Arapları birbirine kırdırarak masrafsız yönetebilmek istiyor. En önemlisi petrol kaynaklarını kontrol ederek Çin’in etkisini kesmeye çalışıyor.” dedi.

Prof. Yoshiaki Sasaki, konuşmasının devamında Türkiye’nin bölgede en dürüst hareket eden ülke olduğunu ve gelişen süreçte Türkiye’yi önemli ve vazgeçilmez bir aktör olarak konumlandıracağını ifade etti. “Arap ülkelerinin güçlü bir rehber, güçlü bir liderliğe ve rejime ihtiyacı var. Ameri-

ka ve Avrupa’ya güvenmiyorlar. Bu süreçte Türkiye Araplarla birleşip Amerikalıların faydalanamayacağı ticari fırsatlardan yararlanmalıdır. 50 yıl sonra bölgeyi Türkler yönetecek. Bunu size söylüyorum. Lütfen Türkler olarak iyi yanlarınızı çok ön plana çıkarın. Bölgenin huzuru Türklerden gelecek. Tarihsel geçmişinizi iyi hatırlayın. Siz yeni ekonomi sistemi yaratabilirsiniz. İslam yol göstericiniz. Tarihinizden ders alın, etüd edin, mevcut ekonomiyi anlayın ve yeni sistemi siz inşa edin. Türkiye, öyle bir zaman gelecek ki Suriye ve Irak’ta da egemenliğini ilan edecek. Doğal süreç oraya getirecek Türkleri. Ve size bir sır vereyim, bugün Irak’ta bile bir Arap baharı yaşansa Barzani Türkiye’ye kaçacaktır. Çünkü bütün parası Türkiye’de.” Son olarak Japonya’nın Ortadoğu’da söz sahibi olmak gibi bir hayali kalmadığını ifade eden Prof. Sasaki: “Bölgede kültürel olarak Türkiye’nin liderliğinden başka alternatif model adayı yoktur.” diyerek sözlerini tamamladı. Konuşmalarının ardından Japonya Başbakan Eski Başdanışmanı ve Tokyo Vakfı Başkanı Prof. Yoshiaki Sasaki’ye teşekkür plaketini İAÜ Türkiye Araştırmaları Merkezi Başkanı Zeynep Banu Dalaman verdi. ◀

Tarihte İshakpaşa Sarayı

DR. FATMA SEDEF

Doğubayazıt, birçok uygarlıklara kucak açmış; kültürü, tarihi ve doğasıyla zengin bir tarihi geçmiş ev sahipliği yapmıştır. Tarihçiler tarafından Urartular zamanında kurulduğu öne sürülen kent özellikle Ağrı Dağı, Nuh'un Gemisi, Balıklı Göl, Ferhat Kanalı gibi doğal güzellikleriyle de canlı bir açık hava müzesi işlevini üstlenmiştir.

İshak Paşa Sarayın, kent merkezinin yaklaşık 8 km. güneydoğusunda DOĞUBAYAZIT ovasına hâkim bir konumda yer almaktadır. İshakpaşa Sarayı Osmanlı saray mimarisi özelliklerini taşıdığı gibi, Osmanlı sanatında Topkapı Sarayı'ndan sonra yapılan ikinci büyük saray olarak adlandırılmaktadır. Sarayda 360 odalı olduğu ileri sürülmektedir.

İshak Paşa Sarayı'nın haremünün giriş kapısı üzerindeki kitabesinde 1199 H. (1784 M.)'de İshak Paşa tarafından yaptırıldığı okunur... 1685'te İshak Paşa'nın babası Abdi Paşa tarafından yapılmaya başlanan saray, oğlu İshak Paşa tarafından tamamlanmıştır. Bununla birlikte, sarayın tarihçesi ve kim tarafından yaptırıldığı henüz netlik kazanmamıştır. Diğer kaynağa göre, sarayın ilk banisi Pinyaşlı Kara Behlül Bey'dir. İshak Paşa Sarayı, Türk saray plan geleneğine uygun olarak, birbirini takip eden iki avlu etrafında toplanan yapı gruplarından oluşan bir plan şemasına sahiptir. Bu yapı grupları içerisinde; cami, minare, son cemaat yeri ve türbe günümüze en sağlam ulaşan yapılardır.

Sarayın kuzeybatı ve güneyinde Eski Doğubayazıt şehrinin harabeleri, 60 m. güneydoğusunda sarayın mezarlığı ve küçük bir mescit, 800 m. doğusunda tarihi, Selçuklular'a uzanan ikinci bir mezarlık bulunmaktadır. Sarayın kuzey yönünde Karaburun Tepeleri'nin üzerinde Doğubayazıt Kalesi yükselmektedir. Urartu Dönemi'ne kadar uzanan Doğubayazıt Kalesi'nin saraya bakan güneybatı eteğinde bir Urartu kaya mezarı ve onun altında özgünlüğünü muhafaza eden II. Selim Dönemi'ne ait merkezi kubbeli tek minareli bir cami yer almaktadır...

Kalenin güneybatısında bulunan mezarlık ve kalıntılardan Selçuklular'ın da bu civarda yerleştikleri anlaşılmaktadır. 1978'den beri bölgede yapılan yüzey araştırmalarında Urartu ve Selçuklu Dönemi'ne ait sırlı seramik parçaları bulunmuştur.. İshak Paşa Sarayı ile Doğubayazıt Kalesi arasında akan bir dere bulunmaktadır. Sarayın çevresinden dolaşan yol, Eski Doğubayazıt'ın güneyinden geçerek Yeni Doğubayazıt'a bağlanmaktadır.

Sarayın bulunduğu yer güneyden dik meyilli tepelerle, doğudan da derenin oluşturduğu vadiden sonra, Karaburun Tepelerinin kayalıkları ve bu kayalar üzerine inşa edilmiş Doğubayazıt Kalesi ile çevrelenmektedir. Sarayın kurulduğu kaya kütlesi kuzey, batı ve güney yönlerden yüksekliği 15 metrelik bir istinad duvarı ile örülerek, dörtgen bir alan oluşturmuştur. Kuzeybatı ve batı bölümleri tamamen doldurulmuş olan platformun kuzeydoğu ve güneybatı bölümlerinde bodrum katlar yer almaktadır. Saray bugünkü haliyle tek katlıdır, üst katlar zamanla bakımsızlıktan yıkılmıştır. Harem odalarının yer aldığı bölümlerin iki katlı, Harem'deki bazı çıkma-

larla üç katlı olduğu mevcut yapı izlerinden ve eski belgelerden anlaşılmaktadır. Birinci avlunun kuzey ve ikinci avlunun güney kanatlarında bulunan bodrum katlarla bu bölümlerin dört katlı olduğu da söylenebilir (BİNGÖL, Yüksel).

Sarayın kurulduğu alanda, kuzey, batı ve güney cepheleri vadiye açılan konumda inşa edilmiş, doğu yönünde araziye bağlı kalınarak, ana giriş kapısı da bu yönde yapılmıştır... Bu yer, savunma ve şehre hakim olma amacıyla özellikle saray inşası için seçilmiştir. Savunma bakımından sarayın en zayıf noktası olan doğu cephesinde giriş ka-

pısı dışında pencere ve herhangi bir açıklık bırakılmaması ve girişin önünde bulunan tepeliğin kaldırılmaması da bu düşünceyi güçlendirmektedir (BİNGÖL, Yüksel). Kurulmuş olduğu arazinin sarp ve müstahkem oluşundan dolayı saray, iyi korunabilen bir görüntü vermektedir. Eski Doğubayazıt şehrinde ayakta kalan tek yapının İshak Paşa Sarayı olması bu etkiyi daha da güçlü kılmaktadır. Sarayın dış görünümünün heybetine rağmen içine girildiğinde bitkisel dekorasyonun zengin çeşitliliği bu azameteleşmektedir. İshak Paşa Sarayı

ve çevresi, Kültür Bakanlığı, Anıtlar ve Müzeler Genel Müdürlüğü tarafından 5.6.1963 tarih ve 2014 Sayılı karar ile korunması gerekli (tescilli) eserler kapsamına alınmıştır .

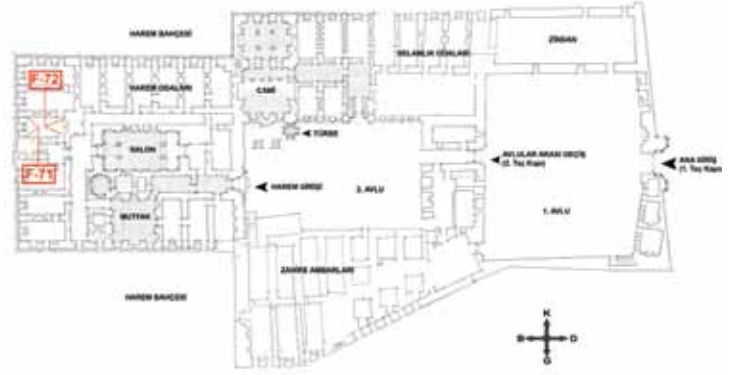
Sarayın Adı

Türkçe kaynaklarda “İshak Paşa Sarayı – Doğubayazıt” olarak geçmektedir. Bazı makalelerde ve seyahatnamelerde, “İshak Paşa Şatosu”, “Mahmut Paşa Kalesi”, “Behlül Paşa Sarayı” gibi isimlere de rastlanmaktadır. Bölge halkı “Paşa Sarayı”, “Osmanlı Kalesi” ve “Behlül Paşa Kalesi” olarak da adlandırıldığı görülmektedir. Bazı sanat tarihçileri “İshak Paşa Külliyesi” ve “İshak Paşa Kasrı” olarak da adlandırmaktadır. Mahmud Paşa ve Behlül Paşa’nın Doğubayazıt’ta sancak beyliği sırasında, İshak Paşa Sarayı’nda ikamet etmeleri nedeniyle, halk arasında “Mahmud Paşa Kalesi” ve Behlül Paşa Sarayı” olarak da bilinmektedir.

Sarayın Yerleşim Planı

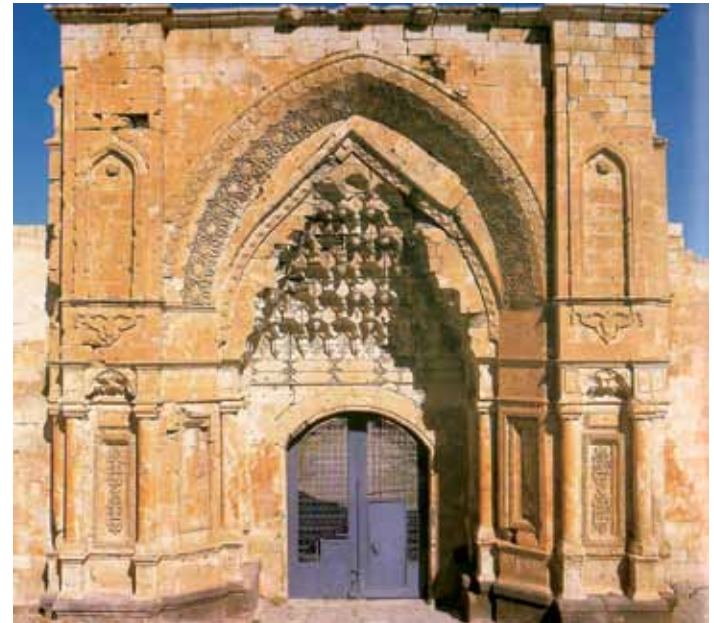
İshak Paşa Sarayı, doğu-batı doğrultusunda uzanan alan üzerinde üç bölümden oluşan bir külliye. Saray, Türk-İslâm gelenekleri ve dönemin yönetim kurallarına uygun olarak planlanmıştır.

Hizmetçi odaları, hamam ve mutfak odaları gibi mekânsal özelliklerine göre mekanlar oluşturulmuştur. Birinci yapı grubu “biderun” (ön avlu) etrafında yerleştirilen bekçi odaları ve muhafız koğuşları ile depo, bodrum katında zindan mekânlarından oluşan sarayın doğu bölümüdür. Birinci avluya, yüksek ve kalın duvarlardan oluşan doğu cephesinin biraz güneyine asimetrik olarak yerleşmiş görkemli bir taçkapıdan girilmektedir. Burası aynı zamanda sarayın ana giriş kapısıdır. Birinci avlu, doğusunda cephe duvarı içinde bekçi odaları, tuvalet, çeşme ve ana giriş taçkapısı; kuzeyinde muhafız koğuşları, depolar, odunluk ve bodrumda zindan; batısında ikinci yapı grubunun doğu cephesi, ikinci taçkapı, bekçi odaları; güneyinde, kesme taşla kaplı kalın ve sağır bir duvarla çevrelenmektedir.

İkinci yapı grubu, dörtgen planlı enderun (iç avlu) etrafında yerleştirilmiş mekanlardan oluşur. Avlunun doğusunda birinci yapı grubu, kuzeyinde cami, medrese, müezzin odaları, divan salonunun oluşturduğu selamlık, tam bir dikdörtgen plan üzerine kurulmuş bir yapı kütllesi oluşturmaktadır.

Avlunun kuzey kanadına yerleştirilen selamlık, kuzeybatı köşesinin altında bulunan kaya ve caminin de kutsallığı nedeniyle avlu zemininden 2.40 m. yükseklikte ikinci bir sete oturmuştur. Avlunun güney kanadında hizmetli odalarının oluşturduğu kütle ve altında ise derin zahire ambarları ve at ahırları yer almaktadır. Avlunun doğusunda iki katlı bir yapı kütllesi yer alır. Doğu cephesinde ikinci taçkapının yerleştirildiği bu kütlede bekçi odaları, üst katında divan galerisi vardır. İkinci yapı grubunda, cami, medrese, minare özgün halinde kalırken, diğer mekânların çatıları, bazı onarımlar görmüştür. Hasbahçe, harem kütesinin platform üzerinde kuzey, batı ve güney cephelerinden içe çekilerek oluşturulmuştur. Hasbahçe’ye sadece harem batı cephesindeki küçük bir kapıdan ulaşılır. Sarayda özel yaşam için planlanmış bu mekânlara, hareme ikinci avludan görkemli bir taçkapıdan girilir. Harem,

muayede (bayramlaşma) salonu, mutfak, kiler, hamam ve çok sayıda özel odalardan oluşmaktadır. Haremin kargir olan önemli bölümleri dışında orijinal kalmış ahşap kısımlar, birinci ve çekme katlar tamamen tahrip olmuştur.

İshak Paşa Sarayı'nın planı, kendisinden önce yapılmış Topkapı Sarayı (1465-1840) ve Edirne Sarayı ile kıyaslandığında, benzerlik olduğu açık seçik görülmektedir. Genel plan şeması, divan salonu, cami, medrese,

zenginleştirilmiştir.

Sarayın güney cephesi, doğu-batı yönünde meyilli arazi üzerine oturduğu için cephenin

muayede salonu, mutfak ve hamam gibi mekânlar, Topkapı Sarayı ile karşılaştırılabilirse de, mimari yönden Topkapı Sarayı'ndan çok farklı özellikler gösterdiği de aşıkardır..

İshak Paşa Sarayı'nın zemin katında bulunan önemli bölümleri sağlam kalmış, üst katlar tamamen yıkılmıştır. Birinci Dünya Savaşı sırasında ve Doğubayazıt şehrinin 1935 yılında şimdiki yeri olan, Sariova'ya taşındıktan sonra Saray, uzun süre korumasız ve bakımsız kalmış, özellikle ahşap elemanlar ve çatı tamamen yok olmuştur. Kültür Bakanlığı 1966 yılında genel bir temizlik ve kazı yaparak, doğu ve güney cephelerinde onarımlar yaptırmıştır. Sarayın batı cephesi, haremin de dış cephesidir. Has bahçe oluşturmak için harem kütesi, üç cepheden içeri çekilmiştir. Haremin kuzeybatı ucunda bulunan masif kaya kütesini de kısmen içine alacak tarzda 6.00 m.ye varan yükseklikte kaba ve büyük taşlardan yapılmış temel üzerine haremin beden duvarları yükselmektedir (BİNGÖL, Yüksel). Sarı renkli kalker kesme taşla örülmüş olan cephe, harem odalarını aydınlatan tek sıra on iki pencere, arada bulunan zincir motifleri ve orta aksa yerleştirilmiş has bahçeye giriş kapısı ile hareketlendirilmektedir. Haremin beden duvarı ile, temel duvarı arasına yerleştirilen kapıdan, bahçeye merdivenle inilmektedir. Merdivenlerin bir bölümü harap olmuştur. Dıştan basit dörtgen prizmatik bir gövde ile yükselen kapının, belirgin bir saçakla beden duvarına uyumu düşünülmüş olabilir. Haremin batı cephesinde yer alan pencereler dörtgen sağır nişler içine yerleştirilirken, bu nişlerin kenarları silmelerle çevrelenmiştir. Pencere aralarından dikey olarak sarkan halat örgü tarzında geçme ve zincir motifleri kabartma tekniği ile işlenerek cephenin tasarımı

batı ucundaki duvarların yüksekliği 18.00 metreyi bulur. Birinci yapı grubundan sonra, cephe kırılarak dışa açılır, sonra tekrar paralel bir devam eder. İkinci yapı grubunun batı cephesi, haremin doğu cephesi ile bütünleşir. Harem kütesinin, platform duvarlarından içeri çekilmesi ile oluşan kırılma, cepheyi hareketlendirmektedir. Cephedeki mevcut izlerden sarayın bu cephesindeki mekânların iki katlı, bazı bölümlerinin üç katlı olduğu anlaşılıyor.

Birinci yapı grubunun bu cephesi sade ve sağır bir duvardır. Sarayın beden duvarı kalkerli kesme taşla kaplı, set duvarı ise, kaba bazalt taşlarla örülmüştür. Her iki duvar bazalt kornişlerle ayrılmıştır. Set duvarında, kırılma noktasına yakın, bodruma açılan basık kemerli bir kapının izleri vardır. Bu kapı taşlarla örüldüğü için, sadece kemer izi görülmektedir. Cephe duvarının üst bölümleri yok olduğundan, ancak, restitüsyon çizimlerinden ve Texier'in gravüründen duvarın dandanelerle tamamlandığı anlaşılmaktadır.

Düz alan duvarı ile ikinci yapı grubunun beden duvarı bir bütün olarak hareketmektedir. İlk yapı grubunda olduğu gibi bazalt bir kornişle ve yapı malzemesinin farklılaşması ile birbirinden ayırt edilmektedir. Güney cephenin ikinci yapı grubunu teşkil eden bölümünün üstü harp halledir..

Sarayı Yaptıran İshak Paşa Hakkında

III. Selim zamanında İran'ın gönderdiği sefir İstanbul'a giderken bu sarayda misafir edilmişti. Burada gördüklerini merkezi hükümete vardığında ve oradaki Topkapı Sarayı ile kıyaslandığında, padişahın ihtişamını küçültecek mahiyette olduğunu bildirmesi ile,

tevlit ettiği kıskançlık dolayısıyla ve bilhassa İshak Paşa'nın müstakil hareketi de âmil olarak, gözden düşmesine sebep olmuştur. Osmanlı kayıtları arasında idaresiz ve beceriksiz sıfatlarının bulunması bu hadiseden dolayı meydana gelmiş olmalıdır. Halbuki paşanın arzu ve iradesi ile meydana gelmiş olan sarayın görkemi bu paşanın zevk-li ve zeki bir kişi olduğunu anlatmaya kâfidir (Akok, Mahmut).

İshakpaşa Sarayı'nda 1977-1987 yıllarında yapılan incelemelerde, ulaşılabilen yapı bölümlerinde bütün taşçı markaları yerlerine göre saptanmıştır. Toplanan dökümanlardan, taşçı markaları çizimle tamamlanarak tiplerine göre tasnif edilmiştir... Tespit edilen yüzlerce taşçı markası incelenip ayrıldığında 125 değişik taşçı markası olduğu ortaya çıktı. Minare gövdesi veya ulaşılamayan yüksek duvarlarda daha başka taşçı markalarının bulunduğu düşünülebilir. Belirlenen bu 125 taşçı markası görsel olarak basitten karmaşık şekle doğru sıralanarak numaralandırıldı. Bir taşçı markasının, sarayın hangi bölüm ve mimari ögesinde bulunduğu numaralarla ve kaç kez olduğu da parantez içindeki sayılarla belirtilmişti.

Sarayın Mimarı Hakkında

Harem portalinin ön yüzünde ikinci sırada bulunan kitabede, "Çaker İshak Paşa Üstad-ı Karn" (Devrin üstadı İshak Paşa kulu) yazılıdır. Bu kitabeden devrin büyük ustası İshak Paşa olduğu, "kulu" kelimesinden de Osmanlı Sarayı'na bağlı olduğu ifade edilmektedir. İshakpaşa Sarayı'nın mimarının İshak Paşa'nın kendisi olduğu ileri sürülmektedir. Çünkü İshak Paşa, bir yüzyıla yakın zaman eyalet paşalığı yapan Çıldıroğulları'nın üçüncü kuşaktan Osmanlı kültür ve idari sistemini özümsemiş bir Osmanlı beyidir. Sarayda kullanılan birçok mimari unsur ve bezemelerin kendine özgü oluşu da, mimarın İshak Paşa olduğu savını kuvvetlendirdiği bilinmektedir.

Sarayın plan, görünüş ve işlevine baktığımızda, zindanların Urartular döneminde yapıldığı, sur duvarlarının ise sancaktan önce olduğu anlaşılmıştır. Selamlık, haremlik (1784) ve türbenin (1799) yapımı, imalat tekniği ve planlamasına baktığımızda kısa aralıklarla tamamlandığı görülmektedir (Bingöl, Yüksel).

Bazit Hükümeti

1514 - 1578 Baban aşiret reisleri
1578 - ..... Pinyanşılı Kara-Behlül Bey'e
1635 - 1680 Mirêmiran Çolak Abti
1680 - .... Mirêmiran İshak
..... - 1711 Abdülfettah Efendi
1711 - 1744 Mirêmiran Mahmud

(Abdulfettah Efendi'nin oğlu. Kara-Behlül, soyunun hükümrانlığına son veriyor. Mahmut Paşa'nın ölümü. 1767)

1744 - 1877 yılları arasında Pinyanşılı ve Besyan aşiretlerinden Beyler hüküm sürmüştür. 1877 de Bayazıt'ın Ruslar tarafından işgal edilmesi ile, Doğubayazıt Sancağının dönemi sona ermiştir.

AKOK, Mahmut, Ağrı Doğubayazıt'ta İshak Paşa Sarayı Rölöve ve Mimarisi, Türk Arkeoloji Dergisi, TTK Basımevi, 1961, Ankara.

BİNGÖL, Yüksel. İshak Paşa Sarayı, Türkiye İş Bankası Kültür Yayınları.

TALİ, Şerife, İshak Paşa Camii ve Türk Sanatındaki Yeri, Güneyin Doğduğu Yer: Doğubayazıt Sempozyumu, Doğubayazıt Kaymakamlığı, ÇEKÜL Vakfı, Atatürk ve İstanbul Üniversitesi ortak yayını, 2004, İstanbul. ◀

Türkiye Sigarayla Savaş Derneği 20 Kasım Dünya Sigarayı Bırakma Günü Yürüyüşü Gerçekleştirdi

22 Nisan 1999 tarihinde kurulan (TSSD) Türkiye Sigarayla Savaş Derneği tek gayesi sigarayla mücadele olan ilk ve tek sivil toplum kuruluşudur. Derneğimiz, öncelikle ülkemizde, çok önemli girişimlerde bulunmuş, dünyaya örnek olacak başarılarla imza atmıştır. Türkiye Sigarayla Savaş Derneği, ülkemizde son on yılda yapılan kamuoyu araştırmalarında, sosyal olaylara sahip çıkan ilk üç sivil toplum kuruluşu arasında yer almaktadır.

Ölümcül sigara salgınından kökten kurtulmak için, ciddi bir mücadeleye öncülük ederek, ilk adımı ülkemizde başlattık. Çözümüne yönelik gerçekçi girişimler yapmak ve devam ettirmek üzere kurulan “TÜRKİYE SİGARAYLA SAVAŞ DERNEĞİ”, tütün ürünlerinin gerçek yüzünü kamuoyuna göstermek yönünde, sos-

yal amaçlı bir görev üstlenmiş bulunmaktadır.

TSSD olarak, başta ülkemizin vatandaşları olmak üzere, tüm dünyada, insanların sigara içmedikleri, bu nedenle hastalanmadıkları ve ölmedikleri sigarasız bir dünyanın oluşmasıdır.

Ayrıca günümüzde insanlığın karşılaştığı en önemli sorunlardan biri olan, insan hayatını ve sağlığını ciddi şekilde tehdit eden sigaraya karşı, insanlığı korumak, nihai amaç olan sigaranın dünyada tamamen yok edilmesine kadar bu insanlık düşmanı madde ile bu maddeyi koruyan tüm oluşumlarla mücadele etmektir. Bu kapsamda, her türlü uyuşturucuyla da mücadele etmektir. Bu mücadeleyi sürdürecektir yasal her türlü aracı kullanarak, bu amaçla katılacak bütün kesimlerin birlikte hareket etmesini koordine

etmek, eğitim, bilinçlendirme çalışmalarında bulunmak önde gelen faaliyet konusudur. İnsan sağlığını korumak ve sağlıklı çevrede yaşanmasını sağlamak ana amacımızdır.

Her geçen gün artan sigara salgınına karşı, henüz sigaraya başlamamış olan çocuk ve gençlerin hiçbir zaman sigaraya başlamaması, sigara içmeyenlerin, bırakmış olanların korunarak pasif içiciliğin önlenmesi, tiryakileri bırakmaya teşvik etmek ve bırakmak isteyenlere yardımcı olmak, başta çocuk ve gençler olmak üzere, insanları tütün tehlikesinden korumak ve tütün, bütün dünyada yok oluncaya kadar mücadeleyi sürdürmektir.

İl Tütün Kurulu'nun da üyesi olan Türkiye Sigarayla Savaş Derneği, ayrıca, tütün ve tütün ürünlerinin kamuoyuna ve özel-

likle de gençlere verdiği zararlar konusunda çalışmalar yaparak sigarayla savaş konusunda mücadele vermektedir.

Her yıl olduğu gibi "20 Kasım Dünya Sigarayı Bırakma Günü" kapsamında Türkiye Sigarayla Savaş Derneği'nin (TSSD) düzenlediği yürüyüş, 20 Kasım 2011 Pazar günü saat 13:00-14:00 saatleri arasında Taksim Galatasaray Lisesi önünden Taksim Meydanı'na kadar TSSD Genel Başkanı ve İstanbul Aydın Üniversitesi Mütevelli Heyet Başkanı Sn. Dr. Mustafa AYDIN, İstanbul Vali Yardımcısı Sn. Kazım TEKİN, TSSD dernek üyeleri, Küçükçekmece Belediyesi Kent Konseyi Gençlik Meclisi, İstanbul Aydın Üniversitesi Millî Sporcuları ve İstanbul Büyükşehir Belediyesi Kent Orkestrası olarak yürüyüş gerçekleştirildi. ◀

Antalyalı Bir Efsane

Noel Baba

Noel Baba'nın gerçek ismi Aya Nikola'dır. Aya Nikola yani Noel Baba aslında Antalyalı. Patara'da doğmuş ve Demre'de ölmüş bir papaz. Hz. İsa'nın doğum gününü renklendirmek ve özellikle çocuklara sevdirmek amacıyla, hediyeler dağıtırmış.

Noel, Hz. İsa'nın doğumudur. Bu günü Ortodox Hristiyanları 25 Aralıktan 1 Ocağa kadar, Katolik Hristiyanları da 1 Ocaktan 6 Ocak'a kadar kutlarlar. Beyaz saçları ve kar gibi bembeyaz sakallarıyla, kırmızı elbisesi kocaman kemeri ve çizmeleriyle, sırtındaki hediye kutularıyla dolu çuvalıyla, uçan ge-yiklerin çektiği kızıyağıyla, yılbaşının en sevimli, en tonton simgesi-dir Noel Baba. Noel Baba'nın gerçek ismi Aya Nikoladır. Aya Ni-kola yani Noel Baba aslında Antalyalı. Patara'da doğmuş ve Demre'de ölmüş bir papaz. Hz. İsa'nın doğum gününü renklendir-mek ve özellikle çocuklara sevdirmek amacıyla, kırmızı, şirin elbise-ler giyip hediyeler dağıtırmış çocuklara ki, böylece Hz. İsa'nın do-ğum günü 1 yıl boyunca özlemlerle beklenen ve hatırlanan bir gün olsun diye. Hz. İsa'nın doğum günü klasik bir şekilde dualarla kut-lanmaktan böyle eğlenceli bir güne dönüşmüştür. Aya Nikola'nın Noel Baba olmasıyla ilgili farklı hikâyeler vardır. En çok anlatılan hikâyelerden biri, günümüzden 1700 yıl kadar önce Akdeniz kıyı-larında, zengin bir sahil kenti olan Patara'da bir âilenin sevimli bir evladı olur. İsmi "Zafer Kazanan" anlamına gelen "Nikola"yı ko-yarlar. Akdeniz'in en uzun sahillerine sahip olan Patara, o zamanlar bir liman kentidir ve bu kentte buğday ticâreti yapan zengin bir âilenin çocuğu olan Nikola da refah ve mutluluk içinde büyüme-ktedir. Dinî meselelere oldukça meraklı olan Aya Nikola, çocukken bile sürekli kiliseye giden bir çocuktur. Aya Nikola çocuk yaşta anne ve babasız kalmıştır. Daha sonra Nikola, iyi bir din eğitimi alarak rahip olur. Ve bundan sonra hayatını çocuklara ve denizcile-re adar. Hatta yaşadığı dönemde denizcilerin kurtarıcısı olarak da meşhur olmuştur. Kendisine miras kalan büyük serveti ise, yoksul insanlara dağıtmaya başlar. Fakat bu yardımları yaparken kimliğini saklar. Özellikle de Noel akşamları Hz. İsa'nın doğum gününü renklendirmek amacıyla yoksulların kapılarının önüne gizlice altın, çerez ve oyuncaklardan oluşan hediyeleri bırakmıştır Noel Baba kimliğini gizlemek için bu hediyeleri gece saat 12:00'dan sonra da-

ğıtmaya başlıyordu. Bir süre sonra halk, hediyeleri getirenin kim olduğunu merak etmeye başlamış ve bir gece, bekçi tarafından yakalanmış ve böylece Aya Nikola olduğu anlaşılmıştır. Elindeki çuvalda da altınlar, oyuncaklar ve çerezler bulunduğunu görünce, hediyelerin sahibinin Aziz Nikola olduğu ortaya çıkar. Bu hadiseden sonra herkes Aziz Nikola'yı, Noel geceleri hediye dağıttığı için "NOEL BABA" olarak tanımlamıştır. Diğer bilinen en meşhur hikaye ise, 3 kızı olan bir babayla arasında geçenlerdir. Bu olayın 320'li yıllarda gerçekleştiğine inanılır. O dönemlerde şu an Yunanistan'da olduğu gibi, evlenirken kız tarafının dâmâda başlık parası vermesi ve tüm düğün masraflarını karşılaması âdettir.

Bu sırada Patara'da bir zamanlar çok zengin olan bir şahıs fakirleşmiş ve kızlarının çeyizini yapamayacak duruma gelmiştir. Bu sebeple 3 kızı olan yoksul baba, parasızlıktan bir türlü kızlarını evlendirememektedir. Kızlar bu duruma çok üzülürler, Fakat ellerinden bir şey gelmemektedir. Yine bir Noel akşamı hediyelerini dağıtırken, bir evin içinden gelen konuşmaları duyan Aya Nikola, onlara yardım etmek ister ve onlar uyurken büyük kızın açık olan penceresinden 1 kese altın atar. Sabah olunca keseyi bulduklarında çok sevinen baba, ilk kızını evlendirir. Daha sonra ortanca ve küçük kızın çeyiz masraflarını da

karşılama isteyen Aziz Nikola, kızların evine geldiğinde pencereleri kapalı olduğu için altın dolu keseyi şömine bacasından atar. Noel Baba'nın yılbaşında kapı dururken bacadan gelip de hediye getirmeside buradan gelmektedir. Resimlerde Aziz Nikola'nın üç altın top ile resmedilmesi bu üç kızı temsil eder. Bundan sonra da Noel akşamları insanların birbirine gizlice hediye vermeleri bir gelenek haline gelip günümüzdeki haliyle hala devam etmektedir. Ve artık sadece Hıristiyanlara özel bir günden çıkıp bütün dünyada kutlanan bir Noel geleneği haline gelmiştir. Noel gecelerinde çam ağacı süsleme geleneği ilk defa 1605 senesinde Almanya'da başlamıştır. Daha sonra bu gelenek 19.yy ortalarında Fransa'ya taşınmıştır. Ermeni mitolojisinde Yılbaşı Tanrısı'nın adı Amanor'dur. Pagan döneminde avlanan hayvanlar Tanrı Amanor onuruna çam ağaçlarına asılmış. İşte Noel gecesinde çam ağaçlarına çeşitli süsler asılarak yapılan kutlama, Hıristiyanlığa bu pagan geleneğinden geçmiştir. İlkel dönem insanları ağaca, uzun ömürlü olduğu için hayranlık duymuş ve ağacı kutsamışlardır. Günümüzün Noel kutlamaları Hristiyan ülkelerde oldukça renkli geçer. Noel hazırlıkları aylar öncesinden başlar. Hristiyanların İsa'nın doğumunu bekledikleri döneme advent dönemi denir ve 24 penceresi olan advent takvimleri hazırlanır. Bu takvimlerde her pencerenin ardına resimler veya şekerlemeler gizlenir, her gün bir tanesi açılır. Bazı ülkelerde advent mumları yakılır. Noelden önce okullarda Hz.İsa'nın doğumunun canlandırıldığı oyunlar sahnelenir. Bu

oyunlarda Hz.İsa'nın dünyaya gelişi ve doğudan gelen üç müneccimin Hz.İsa'ya hediyeler getirmesi canlandırılır. Kiliselerde ve sokaklarda çocuklardan ya da yetişkinlerden oluşturulmuş korolar Noel ilahileri söylerler. İnsanlar Noel'den önceki özellikle haftasonlarında Noel partileri verirler. Noel Ağaçları süslenir, ışıklı ev, bahçe, cadde süslemeleri yapılır. Hediyeler alınır, tebrik kartları verilir ve Noel arifesinde Noel Baba'nın gelişi simgesel olarak canlandırılır. Birçok ülkede 25 Aralık öğleden sonrası Noel Yemeği hazırlanır ve aile fertleri masa etrafında bir araya gelirler. Noel Yemeği ülkeden ülkeye farklılık göstermekle beraber en yaygın olanı kızarmış hindi ve sosistir. Bazı ülkelerde tatlı olarak yemekten sonra sunulan kekin (Noel pudingi) üzerine Brendi (bir tür içki) dökülerek tutuşturulur. Çocuklar Noel'den uzun zaman önce Noel Baba'ya mektuplar yazarak istedikleri hediyelerin listesini yaparlar. Kent merkezlerinde ve alışveriş merkezlerinde kurulan temsili Noel Baba kulübelerinde, Noel Baba'nın kendisi ya da elfleri kılığında girmiş görevliler Noel'den önce çocukların isteklerini dinler ve mektuplarını Noel Baba'ya iletmek üzere toplarlar. Noel arifesi gecesi evlerde Noel Baba ve geyikleri için yiyecekler bırakılır. ABD'de yaygın uygulama süt ve kurabiye bırakmaktır. Noel günü Noel Ağacı'nın altına bırakılmış hediyeler alınıp verilir. Küçük çocuklar için dev çorapların içine hediyeler ve şekerlemeler konur. Çocuklara bu hediyeleri Noel Baba'nın getirdiği söylenir. Museviler ise, yılbaşı kutlamasını Roşaşana olarak adlandırır. Roşaşana, İbrance'de yılbaşı anlamına gelmektedir. Roşaşana kutlayan Museviler, önce Hamursuz Bayramını kutlarlar, Hamursuz bayramından 163 gün sonra da Roşaşana; yani yılbaşı kutlamasını gerçekleştirirler. Çin'de ise yılbaşı kutlaması, her yıl, yeni kameri ayının ilk gününde kutlanmaktadır. Bu da Çin'de yılbaşının, ilkbahar aylarına denk gelir ve kutlanır. Çin yılbaşı, Çin'in en önemli bayramı olarak kutlanmaktadır. Gregoryen takvimini kullanan birçok ülke ve Türkiye için yeni bir yıla girme amacıyla eğlence, hediye ve yeni yıl için güzel dileklerle kutlanır. Yılbaşı, Doğu Ortadoks Kilisesi'nde 14 Ocak'ta kutlanır. 14 Ocak, Hz.İsa'nın sünnet yıldönümüne de gelmektedir. Jülyen takvimini kullanan kişiler 14 Ocak'ta yılbaşı kutlaması gerçekleştirirken, güncellenmiş Jülyen takvimini benimseyenler ise yılbaşını 1 Ocak'ta kutlamaktadırlar. Noel Baba denizlerin kurtarıcısı olarak bilinir. Noel Baba'nın, daha doğrusu denizcilerin kurtarıcı olması ise şu olaya dayanır: Hacı olmak için deniz yoluyla Kudüs'e giden Aziz Nikola'nın, Hac dönüşünde bindiği gemi şiddetli bir fırtınaya yakalanır. Aya Nikola diz çöker ve kurtulmaları için Tanrıya yalvarmaya, dua etmeye başlar. Bu sırada fırtına dinler ve gemi batmaktan kurtulur. Hatta fırtına sırasında denize düşerek boğulan bir denizciyi de dua ederek dirilttiğine inanılır. O günden sonra Aziz Nikola, denizcilerin de koruyucu azizi kabul edilmiştir. Hayırseverliğiyle tanınan, Denizcilerin, çocukların ve hatta öğrencilerin de koruyucusu olduğuna inanılan Aziz Nikola, 6 Aralık 343 te 65 yaşında Demre'de vefat eder. Myralılar, Mezarının yanına O'nun adı verilen bir de kilise inşa ederler. Hâlen kilisenin bahçesine girer girmez

sol tarafta Aziz Nikola'nın heykelini görebilirsiniz. Bahçe kapısının önünde ise turistlere dâimâ, küçük, renkli, üzerinde Noel Baba resimleri olan kesecikler içinde Noel Baba'nın kutsal sayılan mezar toprağı satan işportacıları vardır. 5. yy'dan itibaren Noel Baba'nın mezarı Hıristiyanlar tarafından her sene ziyaret edilmeye başlanmıştır. Bunu gören İtalyan korsanlar, Haçlı seferleri sırasında 20 Nisan 1087 de, Noel Baba'nın kemiklerini çalmak için Demre'deki bazı kemikleri alarak İtalya'nın Bari kentine götürmüşler ve buraya gömmüşlerdir. Şu an Antalya Müzesi'nde sergilenen bir kutunun üstünde Noel Baba'nın resmi var. İçinde de kemikleri. Bu kutu, bir İtalyan kadın tarafından 1925 senesinde Bari'den getirilmiştir. 1087 senesinde İtalyan korsanlar tarafından Demre'den çalınan 5 kemik, Bari'de sergilendiği 838 yıl boyunca hac için pek çok Hıristiyan'ın; İtalya'nın bu kentinin ziyaretine sebep olmuştur. ◀

Pablo Picasso

İsmi annesinin rüyasında görmesi üzerine alan Pablo Picasso 25 Ekim 1881'de Malaga, İspanya'da doğdu. Babası bir ressam ve resim öğretmeni idi. Küçük yaşta resim yapmaya babası tarafından yönlendirildi. Resim yeteneği kısa sürede keşfedildi. 1895'te Barcelona Güzel Sanatlar Okulu'na girdi. 1901 yılından itibaren anne soyadı olan Picasso'yu kullanmaya başladı. 1900'de ilk kez Paris'e gitti. Dönemin yenilikçi sanatçıların yaşadığı Montmartre semtinde bir süre para içinde yaşadı. Picasso yaklaşık 1901-04 arasındaki ilk dönem yapıtlarında sıradan insanların, sirk palyaçolarının, akrobatlarının resimlerini yaptı. Büyük kentlerdeki yaşam kadar, sirk yaşamı da ilgisini çekiyordu. Picasso, Georges Braque ile kübizmin temellerini atmış sayılmaktadır. 1907'den 1914'e kadar kübist olarak adlandırılan tarzda tablolar yapmıştır. Kübist tabloların genel özelliği, geometri ve geometrik şekillerin kullanılmasıdır. Kübizmin bir diğer özelliği de uzaydaki üç boyutlu bir cismi iki boyutlu yüzeye aktarma çabasıdır. I. Dünya Savaşı sırasında Picasso, Jean Cocteau ile beraber Roma'da kalır. Burada sahne dekoratörü olarak çalışırken dansçı Olga Kokhlova'yla tanışır. Picasso ikinci eşi olan Olga Kokhlova ve oğlunun birçok portresini yapmıştır. Picasso tanınan en üretken sanatçıdır. Guinness Rekorlar Kitabı'na göre, toplam resim, 100.000 baskı, 34.000 kitap resmi ve 300 heykel ve birçok seramik ve çizim üretmiştir. 20'li yılların başında ressam klasiizm geri döner. Bir genelevdeki beş hayat kadını gösteren ve Kübizm akımının en önemli örneklerinden biri olarak görülen ünlü eseri Avignonlu Kadınlar, Fransa'da 1907 yazında çizilmiştir. En

tanınmış eseri Alman ordularının Guernica kasabasını bombalamasını anlatan Guernica adlı eseridir. Resim 1937'de yapılmış olup şu anda Madrid'de Reina Sofia Müzesi'nde bulunmaktadır. Picasso, bir sergisi sırasında kendisine, "Bu resmi siz mi yaptınız" diye soran bir Alman generaline, "Hayır, siz yaptınız" cevabını vermiştir. Bu resim Picasso'nun savaşa ve Guernica'nın bombalanmasına karşı duyduğu güçlü nefreti anlatmaktadır. Resimdeki insan ve hayvan figürleri acı, hüznün ve savaşa karşı duyulan nefreti yansıtmaktadır. Ayrıca 1911 yılında Leonardo Da Vinci'ye ait Mona Lisa eserini, bu eserin doğduğu şehir, Floransa'ya kaçırmakla suçlanmıştır. 14 Mart 1961 tarihinde Jacquelin Roque ile evlenerek Cannes'e sekiz kilometre uzaklıkta küçük bir kasaba olan Mougins yakınlarındaki bir tepedeki çiftliğe yerleşti. 1 Mayıs 1970'de son yıllarda yapmış olduğu resimleri Avignon'daki "Papalar Sarayı"nda sergilenen ressam, dostu Jaime Sabarte'nin yardımları ile Barcelona'da açılan Picasso Müzesi'ne gençlik yıllarında yaptığı tüm eserlerini hediye etti. Yapıtlarıyla, yaşarken ölümsüzlük mertebesine ulaşan ressam, 8 Nisan 1973'te hayata gözlerini yumdu. Yaşamının son yirmi yılında kariyerinin en üretken dönemini geçiren Picasso, hiç kuşkusuz 20. Yüzyılın en önemli sanatçılarından. Picasso'nun fırtınalı aşklarını ve sanatçı kişiliğini gözler önüne seren "Surviving Picasso" filmi ressamı ünlü oyuncu Anthony Hopkins canlandırdı. Portresini çekme şansına erişen Ara Güler'e ise bir resmini hediye ettiği söylenmektedir. ◀

İlk Kadın Pilot

Sabiha Gökçen

2 2 Mart 1913'te Bursa'da dünyaya geldi. Anne ve babasını küçük yaşta kaybettikten sonra ağabeyi ile yaşamaya başladı. 12 yaşındayken Bursa ziyareti sırasında evlerinin yakınındaki Hünkâr Köşkü'nde konaklayan dönemin Cumhurbaşkanı Atatürk'e ulaştı ve okumak istediğini ilettili. Atatürk zor şartlar altında yaşayan Sabiha'yı ağabeyinden izin alarak evlat edindi ve Ankara'ya götürdü.

Sabiha, Çankaya İlkokulu, Arnavutköy Amerikan Kız Koleji ve Üsküdar Amerikan Kız Koleji'nde eğitim gördü. Rahatsızlığı nedeniyle öğrenimini yarıda kesip Heybeliada ve Viyana'da tedavi gördü.

Bir süre Fransızcasını ilerletmek için Paris'te bulundu. 1934'te Soyadı Kanunu'nun çıkması ile Mustafa Kemal Sabiha'ya "Gökçen" soyadını verdi.

1935'te Türk Kuşu'nun açılış töreninde yapılan planör gösterisi

rilerinden etkilenecek havacılığa ilgi duydu. 1935'te Atatürk'ün de destek vermesi ile Türk Hava Kurumu'nun Türk Kuşu Sivil Havacılık Okulu'na girdi, Ankara'da yüksek planörcülük brövelerini aldı.

Gökçen, yedi erkek öğrenciyle birlikte Kırım'a gönderildi ve altı aylık yüksek planörcülük eğitimini Koktebel Yüksek Planör Okulu'nda tamamladı. Moskova'ya motorlu uçak okuluna gitmeyi planlıyordu. Ancak manevi kız kardeşi Zehra'nın ölüm haberini alınca bu düşünceden vazgeçerek ülkesine döndü.

Bir süre dünyaya küsen Sabiha, Atatürk'ün ısrarları ile yeniden çalışmalara başladı. Eskişehir Havacılık Okulu'nda Sami Uçan ve Muhittin Bey'den özel uçuş eğitimi aldı. 25 Şubat 1936'da ilk defa motorlu uçak ile uçmaya başladı.

Gökçenin, uçuş eğitimde gösterdiği başarılarından dolayı, Atatürk kendisine şunları söyledi:

“Beni çok mutlu ettin... Şimdi artık senin için planladığım şeyi açıklayabilirim... Belki de dünyada ilk askerî kadın pilot olacaksın... Bir Türk kızının dünyadaki ilk askerî kadın pilot olması ne iftihar edici bir olaydır, tahmin edersin değil mi? Şimdi derhal harekete geçerek seni Eskişehir'deki Tayyare Mektebi'ne göndereceğim. Orada özel bir eğitim göreceksin ”

1936-1937 döneminde Eskişehir Uçuş Okulu'nda 11 ay bo-

1937 YILINDA TUNCELİ'DE ÇIKAN AYAKLANMAYI BASTIRMAK İÇİN DERSİM HAREKATI'NDA YER ALARAK “DÜNYANIN İLK KADIN SAVAŞ PİLOTU” OLDU

yunca özel eğitim aldı. O yıllarda kızlar askeri okullara alınmadığı için özel üniforma giyiyordu. Bu eğitim sırasında Gökçen'e ilkokul öğretmeni Nüveyre Uyguç eşlik etti. Brövesini aldıktan sonra Eskişehir'deki 1. Hava Alayı'nda altı ay görev yaptı, bu sırada Trakya ve Ege manevralarına katıldı.

1937 yılında Tunceli'de çıkan ayaklanmayı bastırmak için başlatılan Dersim Harekâtı'nın hava saldırısı safhasında yer alarak “dünyanın ilk kadın savaş pilotu” oldu. Bu harekâta gösterdiği üstün başarı sebebi ile Cumhurbaşkanı, Başbakan ve Genelkurmay Başkanı'nın da katıldığı bir törenle kendisine Türk Hava Kurumu Murassa (İftihar) Madalyası verildi. 30 Ağustos 1937'de askerî uçuş brövesi aldı.

1937'de Fransa'nın, Hatay'ı Suriye'ye devretmeye hazırladığı yolundaki haberler, Ankara'da sert tepkiyle karşılandı. Atatürk'ün emriyle üniformasını giyen Sabiha Gökçen Fransız elçisinin önünde havaya üç el ateş etti ve “Hatay'ın vatana katılması için gerekirse silahlanırsın” dedi. Olay sonunda yine Atatürk'ün emriyle tutuklanan ve mahkemeye çıkan Gökçen yasa gereği bir gün hapis yattı. Sabiha Gökçen'in çıkışı sayesinde Atatürk'ün planı tutmuş ve Fransızlara gözdağı verilmiş, kararlılık gösterilmiştir.

1938'de uçağıyla beş gün süren bir Balkan turu yapan Gökçen'in ünü bu turla dünyaya yayıldı. Ankara'da bulunan Bal-

MANEVİ BABASI ATATÜRK ÖLDÜKTEN SONRA GÖKÇEN, KADINLARIN ORDUDA GÖREV YAPMASINA İLİŞKİN YASA ÇIKMADIĞI İÇİN ORDUDAN AYRILDI

kan Paketi heyeti üyelerinin Sabiha Gökçen ile tanıştıktan sonra kendisine uçakla başkentlerine gelmeyi önermeleri üzerine bu tur fikri doğmuştu. Gökçen, Atatürk'ün arzusu üzerine bu turu yanına bir makinist dahi almadan, tek başına gerçekleştirdi.

Vultee tipi bir uçakla İstanbul'dan havalandıktan sonra Atina'ya ardından Sofya ve Belgrad'a gitti. Kendisine Yugoslav Genelkurmay Başkanı tarafından "Beyaz Kartal" nişanı verildi. İstek üzerine Bükreş'te bir gösteri uçuşu yaptıktan sonra 6. gün olan 22 Haziran'da İstanbul'a döndü. Bu Balkan turu, basında büyük ilgisini uyandırmış, her yerde göklerin kızı olarak anılmasına neden olmuştur.

Manevi babası Atatürk öldükten sonra hayatını yeniden düzenleyen Gökçen, kadınların orduda görev yapmasına ilişkin yasa çıkmadığı için ordudan ayrıldı ve Türkkuşu Uçuş Okulu'na başöğretmen tayin edildi. 1955'e kadar bu görevini başarıyla sürdürdü. Türk Hava Kurumu yönetim kurulu üyesi oldu. Hayatı boyunca toplam 22 değişik hafif bombardıman ve akrobatik uçakla uçuştu.

Gökçen, 1940 yılında Hava Okulu'nda askerî coğrafya ve topoğrafya öğretmeni Üsteğmen Kemal Esiner ile evlendi ve eşine kendi soyadını verdi; ancak üç yıl sonra, 12 Ocak 1943'te eşini kaybetti.

1953 ve 1959'da davet edildiği ABD'ye Türk toplumu ve Türk kadınına tanıtmak amacıyla giden Gökçen için büyük bir Amerika turu düzenlenmiştir. Son uçuşunu 1996'da 83 yaşında iken Fransız pilot Daniel Acton eşliğinde Falcon 2000 uçağıyla yapmıştır.

1996'da havacılık kariyerinin en büyük ödülünü almıştır. Amerikan Hava Kurmay Koleji'nin mezuniyet töreni için düzenlenen Kartallar Toplantısının onur konuğu olarak katıldığı Maxwell Hava Üssü'ndeki törende "dünya tarihine adını yazdıran 20 havacıdan biri" seçildi. Bu ödüle layık görülen ilk ve tek kadın havacı oldu.

Ölümünden 2 yıl önce Hukukun Egemenliği Derneği tarafından onuruna verilen törende kendisine, adına bestelenen, klasik rock opera tarzındaki eser dinletildi.

Sabiha Gökçen 2001 yılında, doğum gününde (22 Mart) Gülhane Askerî Tıp Akademisi'nde 88 yaşında öldü. ◀

Ödül ve madalyalar

- THK'nun bir numaralı Övünç (Murassa) Madalyası ve berati,
- Yugoslav Ordusu'nun en büyük nişanı olan Beyaz Kartal Nişanı ve Ordu Brövesi,
- Romanya Ordusu'nun Havacılık Brövesi,
- Trakya ve Ege Manevraları'ndan dolayı verilen hatıra madalyalar,
- Türk kadınının seçme ve seçilme hakkı kazanmasının 50. yılında TBMM'deki törende verilen mesleklerinde öncü kadınlar plaketi,
- Selçuk Üniversitesi'nin fahri doktorluk payesi,
- THK tarafından 1989'da verilen altın madalya,
- 1991'de Uluslararası Havacılık Federasyonu'nun havacılığın bütün dallarında üstün başarı gösteren havacılara verdiği FAI altın madalyası,
- 1996'da ABD'nin Maxwell Hava Üssü'ndeki törende "Dünya Tarihine Adını Yazdıran 20 Havacıdan Biri" unvanı,
- Ordu, çeşitli dernek ve kuruluşların verdiği 28 adet plaket.

Yurtdışı Eğitim Programlarının Kariyer Hayatı Üzerindeki Etkisi

SEÇİL DAYI / ULUSLARARASI AKADEMİK İLİŞKİLER / İSTANBUL AYDIN ÜNİVERSİTESİ

Toplum olarak küreselleşmeyle birlikte politik, sosyal ve ekonomik güçlerin birleşmesinin iş gücü üzerindeki baskıları arttırdığı, zorlu bir dönemden geçiyoruz. “Potansiyel diplomalı işsiz” insanların sayısı her geçen gün artıyor peki ama neden bu kadar insan üniversiteyi okumak ve diploma sahibi olmak için çırpınıp sonra boşa geziyor? Eğer olaya işveren gözüyle bakarsak, masanın üstünde yığılmış, dosyaların içinden taşmış olan milyonlarca kâğıt parçası arasında fark yaratanlar, yani kendini geliştirip, niteliklerini iyi bir şekilde pazarlamayı bilenler bugün başarılı işlere imza atıyorlar. Sürekli gelişen, değişen dünyaya ayak uydurmak ve ayakta kalabilmek için şirketler donanımlı insanları tercih ediyorlar. Özel sektörde çalışanlar sadece var olan şeyleri geliştirmekle uğraşmıyor “inovasyon” peşinde koşuyorlar artık... Bunun için her riski göze alıp, bilgi ve tecrübelerini kullanarak yepyeni projelerle hayatımızı kolaylaştırmak adına gece gündüz çalışarak ürettikleri düşünceleri nesnel hale getirerek hayatımızın bir parçası olmasını sağlıyorlar. Tabii ki bütün bunların farkında olanlar, üniversite yıllarında sadece kitapların arasına sıkıştırılmış beyinler değil, tam aksine öğrencilik yıllarını çeşitli kulüp, dernek ve kurumlarda aktif

olarak görev alarak, çeşitli kurslar, seminer, konferans, panellere katılıp her gün yeni bir şey öğrenme çabasında olanlardır.

İşverenleri anlamamanın başka bir anahtarı ise öğrencilerin yurtdışı deneyimleri ve bu deneyimleri pazarlamak “global işgücü” nün günümüzdeki önemi ve anlamını kavramaktır. Onların ülkeden ülkeye gezme vizyonuna rağmen, yeni mezunlardan kariyerlerini kendi ülkelerinde yapmak isteyenler, sözde “uluslararası yerliler” ordusuna katılacaktır. Global işyerlerinde, teknolojiyi kullanıp ürünlere uygulayacak, dünyanın her yerinde geçerli olan müşteri servisini kullanıp, satıcılarla bağlantı kurup, yabancı şirketlerle projeler üzerinde işbirliği kuracaklar, bir yere gitmelerine gerek kalmadan da işlerinin bir parçası olarak çoğu ülkenin kültürü içinde olacaklardır. İşte bu yüzden öğrenciler okudukları bölüm ve illerdeki kariyer hedefleriyle orantılı olarak, yurtdışı eğitim programları, gönüllü projeler, yurtdışında staj gibi eşi benzeri görülmemiş fırsatlar yelpazesine dünyaya bakış açısını genişletip, global konulardaki anlayışlarını derinleştirmelidir.

İstanbul Aydın Üniversitesi’ne çeşitli öğrenci değişim programları aracılığıyla Pakistan, İran, Nijerya, Güney Kore, Suriye,

Rusya, Çeçenistan ve Bosna Hersek'ten gelen öğrencilerin bazıları üzerinde yapılan bir anket araştırmasının sonucunda, öğrencilerin kendilerini geliştirip, farklı kültürden yeni insanlarla tanışıp, dil öğrenmek için yurt dışında okumayı tercih ettiği ispatlanmış olup, İstanbul Aydın Üniversitesi'nde okumayı tercih etme sebeplerinin arasında eğitim kalitesinin iyi olması, öğretim görevlilerinin alanında profesyonel olması, kurumdaki herkesin sıcak kanlı davranması, öğrencilerin sorunlarıyla ilgilenip, kendilerini evlerindeymiş gibi hissettirmesi ayrıca Türkiye'nin Müslüman bir ülke olmasından dolayı kendi gelenek, görenek ve adetlerine yakın bulduklarını, yemekleri, coğrafyası, tarihi ve insanlarıyla Türkiye'yi sevdiğini ve kendilerini burada mutlu hissettikleri ortaya çıkmıştır. Bunların yanı sıra bildiğiniz gibi Hıristiyan nüfusun yoğun olduğu ülkelerde Noel ve yılbaşı hazırlıkları başladı. Bu ülkelerden gelen öğrenciler de ülkelerindeki kutlamaya katılmadıkları ve aileleriyle birlikte olamadıkları için hüznü olduklarını ve geleneksel yemeklerini özlediklerini de ankette belirttiler.

Türkiye ekonomisi dünya çapında yaşanan global krize rağmen az gelişmiş ülkelere kıyasla her geçen gün gelişmektedir. Az gelişmiş ülkelere gelenler için yaşam şartlarının daha iyi olduğu fakat döviz kurundaki değişimden etkilendikleri için İstanbul-Türkiye'nin pahalı olduğu ve part-time iş imkânının olmamasından ötürü zaman zaman zorlandıkları anket araştırması sonucunda ortaya çıkan kaçınılmaz gerçeklerden biridir.

Fakat ülkelere döndükleri zaman Türkiye'de yaşadıkları deneyimlerin, onların kariyer hayatında önemli bir yerinin olacağı ve iş arama sürecinde onlara yardımcı olacağına inandıklarını belirtmişlerdir.

Ülkemiz dünya üzerinde coğrafik, ekonomik, siyasi konumu ile önemli bir noktadadır. Ülkemize yurtdışından gelen öğrencilerin memnuniyeti ve kendi ülkelere döndüklerinde paylaştıkları deneyimlerin çoğunun pozitif olması, ülkemizin konumunu ve yurt dışındaki insanların bakış açısını değiştirip, geliştirmek adına büyük bir rol oynamaktadır. Uluslararası Akademik İlişkileri geliştirmek için dünyanın neresine gidersek gidelim öncelikle birey olarak vazifemiz ülkemizi iyi bir şekilde temsil edip, topluma tanıtmaktır. ◀

Fotoğraf Çekmeyi Sevmeyen Var mı

ÖĞR.GÖR. İBRAHİM YOĞURTCU

Yukarıdaki soruya çok az kişi olumsuz yanıt veriyor son zamanlarda... Üniversitelerin fotoğrafçılık bölümlerine ilgi her zamankinden fazla... Özel fotoğrafçılık dersi veren kurumlar en parlak yıllarını yaşıyor...

Peki, fotoğraf çekmeyi bu kadar cazip kılan şey nedir? Neden diğer görsel alanlardan daha fazla ilgi görüyor fotoğraf.

Şunu baştan söylemek gerekir sayısal fotoğrafın hayatımıza girmesi fotoğrafın sevilmesine epey katkıda bulunmuştur. Taşınması kolay film ve yıkama derdi olmayan makineler fotoğraf çekmenin bu kadar kolay hale gelmesi ilgiyi artıran en önemli nedenler arasında. Bu durum 'fotoğrafçı' tanımının yapılmasını zorlaştırıyor. Yoksa diploma mı aramamız gerekiyor?

Tamam, buraya kadar her şey normal... Üzerinde durulması gereken, sayısal fotoğrafın insanlarda içi boş bir kendine güven duygusu yarattığı. Elinde taşınması kolay, film derdi olmayan bir

makine var, bir kare çekiyorsun, anında görüntü karşında... Son teknoloji makinelerde kullanıcıya yapacak çok şey bırakmıyor... yapılacak şey şu... Yeni makinenizi kutusundan çıkartıyorsunuz, askılıklarını, objektifini takıp pilini ve hard diskini yerleştiriyorsunuz. Evet, Makine çekime hazır arkadaşlar, tek yapmanız gereken makineyi otomatik (makinelerde bu mod özellikle farklı renkte yazılmıştır; bu şu demek: kafayı yormana gerek yok, beni kullan, beni kullan) moda almak ve nazik parmağınızla deklanşöre basmak.

İşte budur, zamanı durdurdunuz, şaheser karşınızda...

Peki, bu kadar kolay mı? Üniversitelerde 4 yıl fotoğraf okunduğunu göz önüne alırsak bu kadar kolay olmasa gerek... Üstadlar bu fotoğrafları gördüklerinde şunu söylüyorlar ' makine çekiyor işte'

Peki, haksızlar mı? Hayır değil, bu kadar kolay değil.

1 - Fotoğraf teknik bir iştir. Eğer teknik bilginiz yoksa çektiğiniz kareler ortalama karelerin üstüne çıkamaz. İşinize geldiği zaman bu bilginizi köküne kadar kullanmanız gerekir. DSLR fotoğraf makineleri, mini bir bilgisayar gibidir, çok fazla ayrıntıya dalmadan menüyü hatmetmeniz gerekebilir. İnanın, sonradan o minicik makinenin neler yapabildiğine inanamayacaksınız. Ayrıntılara dalmayın, en profesyoneller bile makinenin tüm menüsünü bilmiyor.

2 - Fotoğraf yaratıcılık gerektiren bir konudur. Bu maddeyi şöyle söyleyebiliriz; hangisi fotoğraf karesidir, neyin fotoğrafını çekmeliyiz? İşte bu kişinin öznel dünyasına kalmış bir konudur. Fotoğrafta uzmanlaşma buradan başlar. Hayatın herhangi bir kesitini çekseniz bile bunun bir değeri vardır. Fotoğraf bir belgedir aynı zamanda. Ama o anı yakaladığınızda deklanşöre basmadan evvelki karar anı, fotoğrafınızın üzerine imzanızı attığınız andır. Fotoğrafçının her konuda bir fikri olması gerekir. Bir sanat eseri gibi düşünüp, benim dünyam budur diyebilmelidir. Çevresinden habersiz dış dünyaya kapalı birisi iyi bir fotoğrafçı olamaz. Bir dünya görüşüne sahip, idealleri olanlar sabrederlerse bu işi başarabilirler.

Örnek: Fotoğraf mekânımız Eminönü.

Ödev: Bana Eminönü'nü anlatan 20 kare fotoğraf çekin. (Vize sınavı yerine)

Gelen fotoğraflar genelde güzel, ışık bilgisi anlaşılmalı, diyafram enstantane yerinde kullanılmış. Hatta enstantaneyi yaratıcı olarak kullananlar bile var. Ama gel gelelim 30 kişiden 25'i Yeni Cami'yi ve güvercinleri çekmiş. Gri taş duvarla göğe yükselen minareler ve güvercinler. Kalan 5 kişi ise; işportacılar takılmış. Kasketli Siirt tütününü satan adam arkada Yeni Camii... İşte fark yaratan fotoğraf.

3 - Fotoğraf uygulama gerektiren bir konudur. Okul biter bitmez, kurs biter bitmez fotoğrafçı olunmaz, pişmek gerekir, biraz sahne tozu iyi gelir. Fotoğrafın diğer mesleklerden farkı buradadır uygulama gerektirir. Çok çeken kazanır. Hata yapmaktan korkmayın, şunu unutmayın en iyi öğrenme şekli tecrübe etmektir.

4 - Fotoğraf size gelmez, siz fotoğrafa gitmelisiniz: Eğer stüdyo fotoğrafı çekmiyorsanız, gezmeyi, trekking yapmayı, sabah erken kalkmayı, bir kare fotoğraf için saatlerce beklemeyi seviyor olmanız gerekir. Unutmamak gerekir ki dışarıda fotoğraf çekerken şartlar sizin elinizde değildir. Sizin var olan şartlara uymanız, var olan şartları iyi yorumlamanız gerekir. Bu şartların en önemlisi ışıktır. Fotoğraf kelimesinin Yunanca da ışık anlamına geldiğini asla unutmamak gerekir. Işığın geliş açısının fotoğrafımızı nasıl etkileyeceğini bilmemiz gerekir. Beyaz renkli bir ev günün değişik saatlerinde değişik renklere bürünecektir. Öğlen

vakti güneş tepededir, renk ısı (kelvin) değeri yüksektir makinenizin WB ayarını bu ışığa göre ayarlamazsanız renklerde sapma meydana gelir.

Sabah ve akşam saatlerinde ise kelvin değeri düşüktür, beyaz renkli evimiz kırmızıya döner, gene çare WB ayarını doğru kullanmaktadır. Peki, bulutlu bir havada ışığı nasıl yorumlamamız gerekir. Şunu söylemek lazım, bulutlu hava demek homojen ışık demektir yani gölge yoktur. Bu bize doğanın renklerinin daha doğru belgeleme imkânı verir. Güneşli ve gölgeli bir havanın aksine bulutlu hava, daha soft fotoğraflar çekmenizi sağlar. İşin özeti dış mekânda fotoğraf çekerken teknik bilgimiz var olan ışığı doğru yorumlayarak kullanıyoruz.

Ne kadar kaliteli bir makineye sahip olursak olalım makine tek başına yetmez. Fotoğraf ışık demektir. ◀

Mavi Gözlü Dev, Minnacık Kadın ve Hanımcıları

O mavi gözlü bir devdi.
Minnacık bir kadın sevdi.
Kadının hayali minnacık bir evdi,
bahçesinde ebruli, hanımcı
açan bir ev.
Bir dev gibi seviyordu dev.
Ve elleri öyle büyük işler için
hazırlanmıştı ki devin,
yapamazdı yapısını,
çalamazdı kapısını
bahçesinde ebruliii, hanımcı
açan evin.
O mavi gözlü bir devdi.
Minnacık bir kadın sevdi.
Mini minnacıktı kadın.
Rahata acıktı kadın
yoruldu devin büyük yolunda.
Ve elveda! Deyip mavi gözlü deve,
girdi zengin bir cücenin kolunda
bahçesinde ebruliiii, hanımcı
açan eve.
Şimdi anlıyor ki mavi gözlü dev,
dev gibi sevgilere mezar bile olamaz:
bahçesinde ebruliiiiii, hanımcı
açan ev...

NAZIM HİKMET RAN

Başlıca Şiir kitapları

835 Satır, (1929)
Jokond ile Si-Ya-u, (1929)
Sesini Kaybeden Şehir, (1931)
Benerci Kendini Niçin Öldürdü, (1932)
Taranta Babu'ya Mektuplar, (1935)
Portreler, (1935)
Şeyh Bedreddin Destanı (1936)
Kuvayı Milliye Destanı, (1941)
Şu 1941 yılında (Memleketimden İnsan
Manzaraları'nın 3. kitabı), (1965)

Nâzım Hikmet Ran

Türk şair ve oyun yazarı olan Nazım Hikmet'in lakabı "Güzel Yüzlü Şair" veya "Mavi Gözlü Dev"dir. Deniz mavisini gözleri ve güler yüzü ona bu lakabın verilmesine neden olmuştur. Yasaklı olduğu yıllarda Orhan Selim adını da kullandığı olmuştur. Hatta İt Ürür Kervan Yürür kitabı Orhan Selim imzasıyla çıkmıştır. Nazım Hikmet Türkiye'de serbest nazımın ilk uygulayıcısı ve çağdaş Türk şiirinin önemli isimlerindendir. Uluslararası bir üne ulaşmış ve adı 20. yüzyıl'ın ilk yarısında yaşamış olan dünyanın en büyük şairleri arasında anılmıştır. Eserleri birçok dile çevrilmiştir. Mezarı halen Moskova'da bulunmaktadır.

YAŞAMI

Nazım Hikmet Selanik'te doğdu. Aslen 20 Kasım 1901 olan doğum tarihi ailesi tarafından sene kaybetmemesi için 15 Ocak 1902 olarak değiştirildi. 1913'de ilk şiiri "Feryad-ı Vatan"ı yazdı. Aynı yıl Galatasaray Sultanisi'nde ortaokula başladı. 1917'de Heybeliada Bahriye Mektebi'ne girdi. Sonrasında Kurtuluş Savaşı dolayısıyla Anadolu'ya geçti. Sağlık sorunları yaşaması nedeniyle bahriyeden ayrılmak zorunda kaldı. Bu sırada Hamidiye Kruvazörü'nde güverte subaylığı yaptı.

Bolu'ya öğretmen olarak atanan Nazım Hikmet daha sonra Batum üzerinden Moskova'ya giderek üniversitede siyasal bilimler ve iktisat okudu. 1921'de gittiği Moskova'da devrimin ilk yıllarına tanık oludu. 1924'te Moskova'da yayınlanan ilk şiir kitabı '28 Kanunisanı' sahnelendi. O yıl Türkiye'ye dönerek Aydınlık

Dergisi'nde çalışmaya başladı, dergide yayınlanan şiir ve yazılardan dolayı on beş yıl hapsi istenince tekrar Sovyetler Birliği'ne geri döndü. 1928'de af kanunundan yararlandı ve Türkiye'ye döndü. Bu defa Resimli Ay dergisinde çalışmaya başladı. 1938'de yirmi sekiz yıl hapis cezasına çarptırıldı. 12 sene süren tutukluktan sonra askere alınacağı ve öldürüleceği endişesiyle 1950 yılında Sovyetler Birliği'ne gitti. Nazım Hikmet, 25 Temmuz 1951 tarihinde Bakanlar Kurulunca Türkiye vatandaşlığından çıkarıldı ve büyük dedesi Mahmut Celaledin Paşa'nın memleketi olan Polonya'nın vatandaşlığına geçerek Borzecki soyadını aldı. 3 Haziran 1963 tarihinde, Nazım Hikmet geçirdiği bir kalp krizi neticesinde hayata gözlerini yumdu. 5 Ocak 2009 tarihli Bakanlar Kurulu kararı ile Türkiye vatandaşlığı iade edildi.

Şiirlerinden birçoğu Fuat Saka, Volkan Konak, Ezginin Günlüğü ve Zülfü Livaneli gibi sanatçılar tarafından bestelendi. Ünal Büyükgönenç tarafından özgün bir şekilde yorumlanmış olan küçük bir kısmı ise 1979'da "Güzel Günler Göreceğiz" ismiyle kaset olarak çıktı. Birkaç şiiri ise Yunanlı besteci Manos Loizos tarafından bestelendi. Ayrıca bazı şiirleri Yeni Türkü'nün eski üyesi Selim Atakan ve Cem Karaca (Çok Yorgunum) tarafından bestelenmiştir. Ayrıca Fuat Saka'nın da biri Demir Gököl ile olmak üzere 2 adet Nazım Hikmet şiirlerinden oluşan albümü vardır. Nazım Hikmet hakkında Mavi Gözlü Dev, Bilinmeyen Yönleriyle Galina'nın Nazım'ı, Nazım'ın Küba Seyahati isimli filmler çevrilmiştir. <

Figürler

- Merengue Basic to The Side
- Back Rock
- Side Breaks
- Arm Slide
- Back to Back
- Swivels, Straight and Turning
- Conga Breaks, Simple and crossing
- Merengue Glide
- Forward Spot Turn
- Back Spot Turn
- Roll In & Out
- Man's Circle Wrap
- Progressive Congo(4 directions)
- Face Loops
- Man's Duck Wrap
- Crossbody Leads
- Crossbody Cradle Wheel
- Alternating Underarm Turns
- Hip Circle
- Crossbody with checked Rock
- Man's Wrap and Shoulder Wrap
- Around The Back Roll Out Spins
- Pretzel
- Coffee Grinder
- Back Spot Underarm and Check with Twists

VALS

16. yüzyıl ortalarında Fransa'nın Provence bölgesinde ortaya çıkan "Vals" folklorik bir danstır. 19. yüzyıl başlarında ise Avusturya ve Almanya'da dans edilen bölgenin yerel farklılıklarını bünyesinde barındırarak gelişim göstermiştir. Vals kısa sürede büyük gelişim göstererek baloların vazgeçilmez eğlencesi olmuştur. 1812 yılından itibaren ise İngiltere'ye yayılmış ve geniş kitlelere ulaşmıştır. Vals'in 1770'lerde Avrupa'daki birçok halk dansının birleşmesinden ortaya çıktığı bilinmektedir. Ama atası Çek Cumhuriyeti'nin köy festivallerinde yapılan "Maternick" ve "Furiant" adındaki iki varyasyondur. Vals'in ataları arasında kendisine çok benzeyen danslar Fransız "Walt" ve Avusturyalı "Lindler" danslarıdır. 19'uncu yüzyılda ise Viyana'da popüler olmaya başlayan Vals buradan bütün dünyaya yayılmıştır. Dansların kralı olan Vals, farklı ülkelerde farklı kültürel karakterler edinmiştir ve İngiliz Valsi, Macar Valsi ve Vals Mazurka isminde farklı çeşitleri ortaya çıkmıştır. Uzun süreli popülerlik kazanan Vals'in farklı çeşitlerinin oluşması engellenememiştir. 1920'lerde Vals'in müzikal formu gelişmiş ve yeni formları ortaya çıkmıştır: Boston Valsi ve Slow Waltz. Bu danslar, günümüz dans yarışmalarında sergilenen modern Vals'in temelidir.

VIYANA VALSİ

Yaklaşık 400 yıl önce orta Avrupa'da doğmuş olan Viyana Valsi klasik bir saray dansıdır. Hızlı bir tempoya sahip olan Viyana Valsi $\frac{3}{4}$ 'lük bir tartımla oynanır. En belirgin özellikleri hızlı olması ve kayar gibi yapılan dönüşleridir. Viyana Valsi aynı zamanda, standart kategoride yer alan bir yarışma dansıdır. Günümüzde dansa değişik hareketler eklenerek geliştirilmiştir.

SLOW VALS

Slow Vals'e İngiliz Valsi de denir. Yavaş tempoda oynanan bir Vals türüdür. Viyana Valsinin klasik yapısına karşın daha çok gelişmiş ve değişik elementleri bulunan bir danstır. Enternasyonal ve Amerikan stilde yapılır. Amerikan stilin farkı "Box" diye adlandırılan bir figürle başlamasıdır. Diğer elementleri benzerdir. Slow vals $\frac{3}{4}$ 'lük tartımla oynanan yavaş ve romantik bir yapıya sahiptir. Yarışmalarda standart ve modern kategoride yer alır. Günümüzde vals "Viyana Valsi" ve "Modern Vals" olmak üzere iki farklı ritim ve kategoride dünya dans literatüründe yer almaktadır. ◀

Seans

komedi, dram, macera...

Kazanma Sanatı

Yönetmen: Bennett Miller. **Oyuncular:** Brad Pitt, Jonah Hill, Philip Seymour Hoffman, **Yapımcı:** Brad Pitt, Michael De Luca, Rachael Horovitz. **Süre:** 133 dk. **Yapım:** ABD (2011).

Özet: Oakland Athletics'in yöneticisi Billy Beane (Brad Pitt), 2002 sezonuna hazırlanırken bir faciayla karşı karşıya kalır. Zira yıldız oyuncularını büyük takımlara kaptırmıştır. Billy'nin tek seçeneği, takımını yeniden kurmak ve rakip takımların bütçelerinin üçte biri kadar bütçeyle onlarla rekabet edebilmektir. Bunun için sıradışı bir yöntem izler ve Yale mezunu ekonomist Peter Brand'ı (Jonah Hill) işe alır. Geleneksel analizlere meydan okuyan ikili, çeşitli nedenlerle köşeye atılmış ama önemli becerilere sahip oyuncuların peşine düşer. Yeni yöntemler ve kurdukları sıradışı kadro, beyzbol camiasında bir devrim yaratacaktır.

İntikamın Bedeli

Yönetmen: Roger Donaldson. **Oyuncular:** Nicolas Cage, January Jones, Guy Pearce, Jennifer Carpenter, Harold Perrineau, Xander Berkeley, Joe Chrest, IronE Singleton, Mike Pniewski, Jason Davis. **Yapımcı:** Tobey Maguire, Ram Bergman, James D. Stern. **Süre:** 105 dk. **Yapım:** ABD (2011).

Özet: Will Gerard (Nicolas Cage) mutlu evliliği olan bir İngilizce öğretmenidir. Bir gece karısı Laura (January Jones) saldırıya uğrar. Karısının durumu karşısında dehşete düşen Will'in yanına hastanede iyi giyimli bir adam yani Simon (Guy Pearce) gelir; duygusal açıdan çok yıpratıcı olacak adli süreci yaşamak yerine ona, adaleti derhal yerine getirmeyi teklif eder. Teklifi kabul eden Will, yasal olmayan yollardan düzen sağlamaya çalışan bir yeraltı örgütünün içine düşüverir.

Ay Büyürken Uyuyamam

Yönetmen: Şerif Gören. **Oyuncular:** Ayça Bingöl, Hazal Kaya, Fırat Çelik, Fırat Tanış, Selin Şekerci, Hakan Boyav, Ali Düşenkalkar, Serdar Yeğin, Betül Şahin. **Senaryo:** Şerif Gören (Necati Cumal'ın aynı adlı öykü kitabından).

Yapımcı: Mehmet Gören. **Yapım:** MG Prodüksiyon - Türkiye (2011).

Özet: Uzaktan sakin ve huzur dolu görünen, deniz kenarında bir Ege kasabası... Melek (Ayça Bingöl), iki kızı Leyla (Selin Şekerci) ve Hülya (Hazal Kaya) ile birlikte bu kasabada yaşamaktadır. Kasaba halkı onların üzerinde mahalle baskısı kurmaktadır. Hem güçlü hem de kurban olan bu üç kadın, çarkın dişlileri arasında kalmamak için mücadele eder.

Labirent ■

Yönetmen: Tolga Örnek. **Oyuncular:** Meltem Cumbul, Timuçin Esen, Sarp Akkaya, Rıza Kocaoğlu, Umut Kurt, Melike Güner, Ozan Bilen, Erdal Küçükkömürçü, Yurdaer Okur, Altan Görüm. **Yapımcı:** Tolga Örnek, Murat Dörtbudak. **Yapım:** Ekip Film, Stoked Film – Türkiye, Almanya (2011).

Özet: İstanbul'da kalabalık bir caddede büyük bir patlama meydana gelir. 30'u Amerikalı, 5'i İngiliz, 95 kişi ölür. Bu katliam Türkiye'den Londra ve Washington'a şok dalgaları halinde yayılır. Yeni kurulmuş olan bir terör örgütü saldırıyı üstlenir. Fikret (Timuçin Esen) ve Reyhan (Meltem Cumbul) adlı iki istihbaratçı tarafından yönetilen bir grup, bu terörist örgütü durdurmak için çalışmaktadır. Fikret, hayatında işinden başka hiçbir şeyi olmayan yalnızlığı seçmiş bir istihbaratçıdır. Reyhan ise ülkenin en iyi istihbaratçılarından biri olmasının yanında aile hayatıyla kariyeri arasındaki dengeyi korumaya çalışan bekar bir annedir. Ortak mücadeleleri ve yaşadıkları zorluklar onları biraraya getirir.

Sümela'nın Şifresi: Temel ■

Yönetmen: Adem Kılıç. **Oyuncular:** Alper Kul, Salih Kalyon, Ruhi Sarı, Aslıhan Güner, Altan Erkekli, Zafer Ergin, Ali Düşenkalkar, Tarık Ünlüoğlu, Necip Memili, Çetin Altay. **Senaryo:** Yılmaz Okumuş. **Görüntü Yönetmeni:** Ercan Özkan. **Kurgu:** AYTEKİN BIRKON. **Sanat Yönetmeni:** Deniz Duygu Vural. **Yapımcı:** Adem Kılıç, Burhan Asaf Şafak. **Yapım:** Üçgen Yapım Evi - Türkiye (2011).

Özet: Hayalleri ve hayattaki amaçları yüzünden herkesin dalga geçtiği fakir Temel (Alper Kul), Trabzon'un en köklü ve zengin ailelerinden Yücesoylar'ın kızı Zuhal'e (Aslıhan Güner) aşiktir. Ancak sevdiği kıza almayınca yıkılır. Bu sırada, arkadaşı Turgay'ın (Ruhi Sarı) Sümela Manastırı'nın çatısına çıkarak intihar etmeye kalkıştığını öğrenir ve hemen oraya gider. Polis, "Sümela'ya hazine aramak için çıksanız anlayacağım, intihar için çıkılır mı?" demesiyle Temel'in dünyası değişir. Artık tek hedefi Sümela'nın şifresini çözüp kutsal hazinayı bularak, hem sevdiği kıza almak hem de herkese kendini ispatlamaktır.

Kaçış ■

Yönetmen: John Singleton. **Oyuncular:** Taylor Lautner, Lily Collins, Alfred Molina, Jason Isaacs, Maria Bello, Sigourney Weaver, Michael Nyqvist, Dermot Mulroney, Richard Cetrone, **Yapımcı:** Doug Davison, Ellen Goldsmith-Vein, Dan Lautner, Roy Lee, Lee Stollman. **Süre:** 106 dk. **Yapım:** ABD (2011).

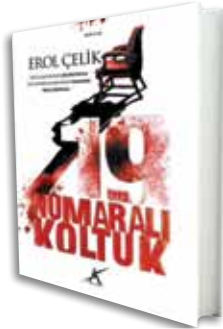
Özet: Nathan Harper (Taylor Lautner) başkasının hayatını yaşadığını hissetmektedir hep. Bir gün kayıp insanların yer aldığı bir internet sitesinde kendi çocukluk fotoğrafına rastlar. Nathan anne-babasının gerçek ebeveynleri olmadığını ve hayatının bir yalan olduğunu anlar. Asıl kâbus bundan sonra başlar. Gerçek kimliğini ve ailesini öğrenmeye çalışırken profesyonel katillerin hedefi haline gelir. Güvenebileceği tek insan, komşusu Karen'dir (Lily Collins). Alacakaranlık serisinin Jacob'ı, bu sefer kendi macerasının başrolünde... Yönetmen ise ilk tecrübesi olan "Boyz n the Hood" ile Oscar'a aday olan, sonrasında "Rosewood" ile Altın Ayı'ya da aday gösterilmiş John Singleton. 90'larda 'bağımsız' takıldıktan sonra 2000'lerde popüler aksiyonlara yönelen ("Four Brothers/Dört Kardeş", "2 Fast 2 Furious/Daha Hızlı Daha Öfkeli") Singleton, yeni filmde de aynı rotayı takip ediyor. Başlıca esin kaynağı ise Bourne serisi... Poster çalışması ile özellikle "The Bourne Identity/Geçmiş Olmayan Adam"ı anımsatan "Abduction", bu benzerliğin altını kalın çizgilerle çizmekte. O kadar ki, yönetmen Singleton ikinci bir Matt Damon vakası yarattığından emin gibi görünüyor: "İzleyici, Taylor Lautner'ı bu filmde gerçek bir oyuncu olarak görmekten heyecan duyacak. Herkes onun yakışıklı bir çocuk olduğunu biliyor. Fakat bu filmde onun starlığa yükselişine tanık olacaksınız. Karizmatik, romantik, çekici ve mücadeleci... Daha ne olsun?" 35 milyon dolar bütçeli filmin 80 milyon doları aşan hasılatı, yönetmenin öngörüsünü doğrular nitelikte...

Kültür Hazinesi Kitaplar

Yazar: Zeynep Sözen
Yayınevi: Remzi Kitabevi

Yazar: Erol Çelik
Yayınevi: Avrupa Yakası Yayınları

Yazar: Jodi Picoult
Çeviren: Sinem Sancaktaroglu

■ Anka ve Sultana

Zeynep Sözen 'Anka ve Sultana'da, bir tarihi figür olan Aleksandr Mavrokordato'nun kurnazlıklarını anlatıyor. Osmanlı İmparatorluğu'nda Baştercümanlık görevinde bulunan Mavrokordato, imparatorluk adına ünlü Karlofça Antlaşması'nı imzalamıştı. Zeynep Sözen 'Anka ve Sultana' adlı romanının merkezine, gizli kapaklı işler çeviren bu adam ile karısı Sultana arasındaki ilişkiyi alıyor. İçedönük, silik bir ev kadını olan Sultana'nın tek uğraşı, kocasının isteğiyle işlediği nakışlardır. Bir süre sonra Sultana, nakışların altında gizli bazı niyetlerin olduğunu fark edecektir. Merakına yenilen Sultana, bunları birer birer ortaya çıkarırken, kocasının hiç bilmediği yönleriyle de yüzleşmek zorunda kalacaktır...

■ 19 Numaralı Koltuk

Erol Çelik'in 'Heyula' ile 'Satranç ve Çelik'ten sonra yayımladığı '19 Numaralı Koltuk', kendisinin gerilim türünde kaleme aldığı öykülerinden oluşuyor. Çelik'in öykülerini ilgi çekici kılan bir husus, hikâyeye daha çok heyecan katmak için sıklıkla başvurulan mucizevi olaylar ve büyük korkular yerine, insanların basit korkularından yola çıkması. Yani Çelik, insanın günlük hayatta karşılaşılabileceği gerçekliği ve bu gerçekliğin içinde barındırdığı gizemli korkuları, öykülerinin merkezine yerleştiriyor. Bu yönüyle, öykülerinin sahicilik boyutunu güçlendiren Çelik, okurlarını, gündelik hayatın karanlık ve gerilimli dünyasına davet ediyor.

■ Ev Kuralları

Türkçede birçok kitabı yayımlanan Jodi Picoult, son romanı 'Ev Kuralları'nda, Asperger sendromlu, dahi baş kahramanı Jacob Hunt'ın maceralarını anlatıyor. Asperger sendromunun Hunt'taki yansımaları, sözsüz iletişimi gerçekleştirememesi, yaşlılarıyla empati kuramaması ve fiziksel olarak sakar olmasıdır. Fakat kahramanımızın bu dezavantajına rağmen, sıradan insanların göremediklerini görmek gibi doğüstü güçleri de bulunmaktadır. Tam bu esnada, Hunt'ın yaşadığı civarda, kusursuz bir cinayet işlenir. Kahramanımız, tüm fiziksel ve psikolojik engellerine rağmen, bu esrarlı cinayetin kim tarafından işlendiğini aydınlatmaya soyunacaktır.

ANA KAMPÜS
Florya Yerleşkesi

Beşyol Mahallesi İnönü Caddesi No: 38 Küçükçekmece / İstanbul
Tel : 0212 **444 1 428** Faks : 0212 **425 57 59**

Beşiktaş Yerleşkesi

Barbaros Bulvarı No: 15
Beşiktaş / İstanbul
Tel : 0212 **236 20 37**
Faks : 0212 **236 20 38**

Bahçelievler Yerleşkesi

Adnan Kahveci Bulvarı No: 78
Bahçelievler / İstanbul
Tel : 0212 **442 61 60**
Faks : 0212 **442 61 46**

Bahçelievler Dış Hekimliği Fakültesi

İzzettin Çalışlar Cad. No: 31 / A
Bahçelievler / İstanbul
Tel : 0212 **555 61 82**
Faks : 0212 **555 61 91**

Bakırköy Yerleşkesi

Zeytinlik Mah. Halkçı Sok. No: 17
Bakırköy / İstanbul
Tel : 0212 **466 29 81**
Faks : 0212 **466 29 82**

444 1 428

www.aydin.edu.tr

